

Fremsat den 10. november 2021 af social- og ældreministeren (Astrid Krag)

Forslag

til

Lov om ændring af børneloven, navneloven og forskellige andre love

(Smidiggørelse af registrering af medmoderskab, fastsættelse af transpersoners forældreskab og navneændring for transpersoner m.v.)

Social- og Ældreministeriet

§ 1

I børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019, som ændret ved § 7 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 a, stk. 1, 1. pkt., § 1 a, stk. 3, nr. 1, § 14, stk. 4, og § 20, stk. 5, ændres »§ 27 a, stk. 1,« til: »§ 27 a, stk. 1 eller 3,«.

2. I § 1 a, stk. 1, 2. pkt., § 3 a, stk. 1, 2. pkt., og § 3 b, stk. 1, 2. pkt., ændres »Familierehuset« til: »personregisterføreren«, og efter »med« indsættes: »registreringen af«.

3. I § 1 a, stk. 2, indsættes efter »reproduktion«: »eller er blevet insemineret«.

4. I § 3 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »registreres ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, når betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt« til: »anses ægtefællen eller partneren som medmor til barnet«.

5. I § 3 a, stk. 2, nr. 2, ændres »separeret eller« til: »separeret,«.

6. I § 3 a, stk. 2, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:
»3) moderen er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt, eller«.

Nr. 3 bliver herefter nr. 4.

7. § 3 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis ægtefællen eller den registrerede partner er død

inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, jf. dog stk. 4.«

8. I § 3 b, stk. 1, 1. pkt., og § 3 b, stk. 2, udgår », og betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt«.

9. I § 3 b, stk. 3, nr. 1, ændres »separeret eller« til: »separeret,«.

10. I § 3 b, stk. 3, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:
»2) moderen er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt, eller«.

Nr. 2 bliver herefter nr. 3.

11. I § 8, stk. 1, 2. pkt., og § 16, 1. pkt., indsættes efter »reproduktion«: », eller om hun er blevet insemineret«, efter »denne behandling« indsættes: »eller insemination«, og efter »behandlingen« indsættes: »eller inseminationen«.

12. I § 8, stk. 4, indsættes efter »reproduktion,«: »eller er hun blevet insemineret,«, og efter »denne behandling« indsættes: »eller insemination«.

13. I § 14, stk. 1, 3. pkt., udgår », hvis betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt«.

14. I § 14, stk. 2, nr. 1, § 14, stk. 3, 1. pkt., § 14, stk. 4, nr. 1, § 14, stk. 5, og § 14, stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »assisteret reproduktion«: »eller insemineret«.

15. I § 14, stk. 5, § 14, stk. 6, 1. pkt., og § 20, stk. 4, ændres »§ 27 a, stk. 2,« til: »§ 27 a, stk. 2 eller 4,«.

16. I § 20 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Er et barn blevet til ved assisteret reproduktion eller insemination, kan der træffes afgørelse om, at en mand

er far, eller at en kvinde er medmor, hvis det godtgøres, at moderen og manden eller kvinden inden behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen var enige om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor, selvom betingelserne i §§ 27 og 27 a for at anse manden som far eller kvinden som medmor ikke er opfyldt.«

17. I *overskriften* til kapitel 5 indsættes efter »assisteret reproduktion«: »og insemination«.

18. I § 27 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Er en kvinde blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil, og barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, jf. dog § 27 a, stk. 3. Samtykket, der skal indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor, skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familierets- huset.«

19. I § 27 a, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »Ægtefællen, den registrerede partner eller partneren« til: »En eventuel ægtefælle eller registreret partner«.

20. I § 27 a indsættes som *stk. 3-5*:

»*Stk. 3.* Er en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis han har givet samtykke hertil, barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far, jf. dog § 27 a, stk. 4. En eventuel ægtefælle eller registreret partner til den kvinde, der skal insemineres, skal have givet skriftligt samtykke til inseminationen.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 3 gælder ikke, hvis de tre parter, der er nævnt i stk. 3, skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal insemineres, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Stk. 5. Erklæring og samtykke efter stk. 3 og 4 skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familieretshuset.«

21. I § 27 b indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis barnet er blevet til ved insemination med sæddonorens sæd uden deltagelse af en sundhedsperson.«

22. I § 27 c indsættes efter »assisteret reproduktion«: »eller ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson«.

23. I § 30 udgår »der er blevet til ved assisteret reproduktion«,«.

24. Efter kapitel 6 indsættes:

»Kapitel 6 a

Forældre og parter, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel

§ 31 a. Bestemmelserne i kapitel 1-6 anvendes med de ændringer, der følger af stk. 2 og 3, på forældre og parter, der efter § 3, stk. 7, i lov om Det Centrale Personregister har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel.

Stk. 2. En part, der er omfattet af stk. 1, har under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab de rettigheder og pligter, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte. I relation til § 27 a betragtes en mand, der har gennemført et juridisk kønsskifte til kvinde inden barnets fødsel, dog som kvindelig ægtefælle eller kvindelig partner til den kvinde, der skal behandles med assisteret reproduktion eller insemineres.

Stk. 3. En forælder, der er omfattet af stk. 1, anses efter denne lov som barnets far eller medmor ud fra sit køn, der er registreret i CPR på fødselstidspunktet.

§ 31 b. En forælder, der anses for barnets far eller medmor efter § 31 a, stk. 3, har de rettigheder og pligter i forhold til moderskab, faderskab og medmoderskab efter dansk ret, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte.«

25. § 32 a, *stk. 2, 2. pkt.*, ophæves.

26. I § 33 a, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »§ 2, stk. 1,«: »og § 3 b, stk. 1, og anmodning om registrering af faderskab efter § 1 a«.

27. I § 33 a, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår »registrering efter §§ 1 a, 3 a og 3 b, anmodning om«, og efter »§ 14« indsættes: »samt blanket efter § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5,«.

§ 2

I navneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1815 af 14. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 4, *stk. 4, 2. pkt.*, affattes således:

»1. pkt. gælder ikke, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.«

2. I § 7, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»1. pkt. gælder ikke, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.«

3. § 7, *stk. 3, 2. pkt.*, ophæves.

4. I § 13, *stk. 2*, indsættes som *2. pkt.*:

»1. pkt. gælder ikke, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.«

5. § 13, *stk. 3*, ophæves.

§ 3

I lov om Familieretshuset, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 7. august 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 962 af 26. juni 2020 og § 1 i lov nr. 969 af 26. juni 2020, foretages følgende ændring:

1. § 5, stk. 2, nr. 4, ophæves.
Nr. 5-7 bliver herefter nr. 4-6.

§ 4

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 9, stk. 4, 1. pkt., ændres »nr. 1-3« til: »nr. 1-4«.

§ 5

I lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 773 af 7. august 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 19, stk. 2, ændres »behandlet med assisteret reproduktion« til: »er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret«, og efter »behandling« indsættes: »eller insemination«.

Justitsministeriet

§ 6

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 448 b, stk. 3, 1. pkt., ændres »barnets mor« til: »den, der har født barnet,«, og i 2. pkt. ændres »barnets mor« til: »den pågældende«.
2. I § 456 b, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, ændres »moderen« til: »den, der har født barnet,«.
3. I § 456 b, stk. 1, nr. 3, ændres »dom« til: »afgørelse«.
4. § 456 e, stk. 1, nr. 2, affattes således:
»2) den, der har født barnet, eller vedkommendes dødsbo og«.
5. I § 456 i, stk. 1, 1. pkt., ændres »Moderen« til: »Den, der har født barnet,«.
6. I § 456 i, stk. 2, 1. pkt., ændres »moderen« til: »den, der har født barnet,«, »hun« ændres til: »vedkommende«, og efter »reproduktion« indsættes: »eller inseminationen«.

7. I § 456 m, stk. 1, 2. pkt., ændres »moderens ønske« til: »ønske fra den, der har født barnet,«, og »hende« ændres til: »den pågældende«.

8. I § 456 m, stk. 3, ændres »moderens og barnets navn« til: »navnet på den, der har født barnet, og navnet på barnet«.

Indenrigs- og Boligministeriet

§ 7

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 1297 af 3. september 2020, som ændret ved lov nr. 1834 af 8. december 2020, foretages følgende ændring:

1. I bilag 1, nr. 7, indsættes to steder efter »far«: »eller medmor«.

Ikrafttræden m.v.

§ 8

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2022, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Social- og ældreministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af lovens §§ 1, 3, 5 og 6.

Stk. 3. § 1, nr. 1-15, 17-23, 26 og 27, og § 3 finder ikke anvendelse for børn, som er født før det tidspunkt, social- og ældreministeren fastsætter for ikrafttrædelse af §§ 1 og 3, jf. stk. 2. For disse børn finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. § 1, nr. 16, finder ikke anvendelse, hvis behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen er foretaget før det tidspunkt, social- og ældreministeren fastsætter for ikrafttrædelse af § 1, jf. stk. 2.

Stk. 5. § 1, nr. 24, finder ikke anvendelse for moderskab, faderskab og medmoderskab, der er fastslået før det tidspunkt, social- og ældreministeren fastsætter for ikrafttrædelse af § 1, jf. stk. 2.

§ 9

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. §§ 1-5 og 7 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. De ændringer, der følger af §§ 1 og 2, kan sættes i kraft for Grønland på forskellige tidspunkter.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1. Smidiggørelse af registrering af medmoderskab
    - 2.1.1. Gældende ret
      - 2.1.1.1. Assisteret reproduktion som grundlag for registrering og anerkendelse af faderskab og medmoderskab
      - 2.1.1.2. Registrering af faderskab og medmoderskab
      - 2.1.1.3. Anerkendelse af faderskab og medmoderskab
      - 2.1.1.4. Særligt om faderskab når et kvindeligt par aftaler med en sæddonor, at han skal være far til barnet
      - 2.1.1.5. Særligt om sæddonors retsstilling
      - 2.1.1.6. Afgørelser om faderskab og medmoderskab
      - 2.1.1.7. Registrering af forældreskab i CPR
      - 2.1.1.8. Reglerne i vævsloven om salg af donorsæd til privatpersoner
    - 2.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
      - 2.1.2.1. Registrering af medmoderskab
      - 2.1.2.2. Insemination som grundlag for medmoderskab
      - 2.1.2.3. Parternes retssikkerhed
      - 2.1.2.4. Faderskab
      - 2.1.2.5. Faderskab efter § 1 a i børneloven
      - 2.1.2.6. Sæddonors retsstilling
    - 2.1.3. Den foreslåede ordning
      - 2.1.3.1. Registrering af medmoderskab
      - 2.1.3.2. Insemination som grundlag for medmoderskab og faderskab og parternes retssikkerhed
      - 2.1.3.3. Faderskab
      - 2.1.3.4. Faderskab efter § 1 a i børneloven
      - 2.1.3.5. Sæddonors retsstilling
      - 2.1.3.6. Anmodning om indledning af sag om faderskab og medmoderskab
  - 2.2. Transpersoner, der bliver forældre
    - 2.2.1. Gældende ret
      - 2.2.1.1. Kønsskifte
        - 2.2.1.1.1. Juridisk kønskifte
        - 2.2.1.1.2. Fysisk kønskifte efter sundhedsloven (kastration)
      - 2.2.1.2. Moderskab, faderskab og medmoderskab i børneloven m.v.
    - 2.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
    - 2.2.3. Den foreslåede ordning
      - 2.2.3.1. Parter, der har gennemført juridisk kønskifte inden barnets fødsel, og deres retsstilling under behandlingen af sager om faderskab og medmoderskab (§ 31 a, stk. 1, jf. stk. 2)
      - 2.2.3.2. Faderskab og medmoderskab for forældre, der har gennemført juridisk kønskifte inden fødslen (§ 31 a, stk. 1, jf. stk. 3)
      - 2.2.3.3. Retsvirkningerne af moderskab, faderskab og medmoderskab for forældre, der har gennemført juridisk kønskifte inden barnets fødsel (§ 31 b)
        - 2.2.3.3.1. Den familieretlige lovgivning
        - 2.2.3.3.2. Anden lovgivning
  - 2.3. Moderskab
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
    - 2.3.3. Den foreslåede ordning
  - 2.4. Navneændring for transpersoner
    - 2.4.1. Gældende ret
    - 2.4.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser
    - 2.4.3. Den foreslåede ordning
3. Ligestillingsmæssige konsekvenser
4. Konsekvenser for FN's verdensmål

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7. Administrative konsekvenser for borgerne
8. Klimamæssige konsekvenser
9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
10. Forholdet til EU-retten
11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12. Sammenfattende skema

1. Indledning

I august 2020 offentliggjorde regeringen publikationen *Frihed til forskellighed – styrkede rettigheder og muligheder for LGBTI-personer*, der indeholder 10 initiativer, der skal styrke rettigheder og lige muligheder for homo- og biseksuelle og trans- og interkønnede i Danmark. Publikationen har bl.a. fokus på familieret, hvor den indeholder tre initiativer.

Det er regeringens opfattelse, at i Danmark skal par af samme køn og transpersoner kunne etablere en familie uden, at staten blander sig unødigt, og transpersoner skal kunne få et nyt fornavn uden at skulle igennem en tung proces.

Det kan opleves som unødigt indblanding fra staten, når to kvinder, der sammen vil være forældre, ikke kan få registreret medmoderskabet til deres fælles barn uden inddragelse af en sundhedsperson.

Det hænger heller ikke sammen, når en transperson, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, på den ene side ved en erklæring kan få et nyt personnummer, der passer med den oplevede mandlige kønsidentitet, men på den anden side ikke kan få lov at være far for det barn, som han føder. Der er heller ikke nogen grund til, at en transperson skal igennem en omfattende og tung proces for at få et nyt fornavn, der passer med den oplevede kønsidentitet.

Regeringen vil derfor sikre en højere grad af ligebehandling af par af samme køn og af transpersoner i relation til forældreskab og muligheden for at få et nyt navn.

For det første skal reglerne om medmoderskab smidiggøres, så medmoderskab kan registreres automatisk. Det vil indebære, at deltagelse af en sundhedsperson ikke længere vil være en betingelse for fastslåelse af medmoderskab. Herved tilgodeses hensynet til barnets ret til to forældre.

For det andet skal fastslåelsen af forældreskabet til børn af transpersoner, der har gennemført juridisk kønsskifte før fødslen, ske i overensstemmelse med det oplevede køn og ikke det medfødte køn. Forældrene skal samtidig sikres de samme rettigheder og pligter, som hvis de ikke havde gennemført juridisk kønsskifte sådan, at det juridiske kønsskifte ikke har betydning for de rettigheder og pligter, der følger af forældreskabet.

For det tredje skal det være lettere for transpersoner, der ikke har gennemført et fysisk eller juridisk kønsskifte, at få et nyt fornavn, der passer med den oplevede kønsidentitet. En ansøgning om navneændring skal kunne gennemføres ved

at erklære, at ønsket om navneændring er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

2. Lovforslagets hovedpunkter

Regeringspublikationen *Frihed til forskellighed – styrkede rettigheder og muligheder for LGBTI-personer* fra august 2020 indeholder følgende tre initiativer, der på det familieretlige område skal styrke rettigheder og lige muligheder for homo- og biseksuelle, trans- og interkønnede i Danmark:

- Smidiggørelse af reglerne i børneloven (lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019) om registrering af medmoderskab, jf. punkt 2.1.
- Transpersoner, der bliver forældre – ændring af børneloven, jf. punkt 2.2.
- Navneændring for transpersoner – ændring af navneloven (lovbekendtgørelse nr. 1815 af 14. september 2021), jf. punkt 2.4.

I punkt 2.3 foreslås reglerne i børneloven om moderskab ændret.

2.1. Smidiggørelse af registrering af medmoderskab

2.1.1. Gældende ret

Reglerne om faderskab og medmoderskab findes i børneloven, der suppleres af bestemmelserne i kapitel 42 a i retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021. Faderskab og medmoderskab har samme retsvirkninger.

2.1.1.1. Assisteret reproduktion som grundlag for registrering og anerkendelse af faderskab og medmoderskab

I børneloven anvendes begrebet ”assisteret reproduktion” som grundlag for faderskab og medmoderskab. Assisteret reproduktion er reguleret af lov om assisteret reproduktion i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 902 af 23. august 2019, (lov om assisteret reproduktion). Det fremgår af bemærkningerne til forslaget til lov nr. 1313 af 27. november 2013 om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med behandling, diagnostik og forskning m.v., vævsloven, børneloven, lov om børns forsørgelse og retsplejeloven (Assisteret reproduktion som terminologi, dispensationsmulighed vedrørende opbevaringstid for æg, samtykke til behandling samt udvidelse af kredsen af ansvarlige for indberetning af alvorlige uønskede hændelser og bivirkninger i form af genetisk sygdom m.v.), at assisteret reproduktion defineres som de forskellige teknikker til undersøgelse, diagnostik og

behandling, der anvendes, hvor graviditet hos en kvinde søges etableret på anden måde end samleje mellem mand og kvinde. Der henvises til Folketingstidende 2013-14, A, L 32, som fremsat, side 5. Begrebet ”assisteret reproduktion” anvendes alene ved graviditetsbehandling, der er omfattet sundhedslovgivningen, særligt lov om assisteret reproduktion. Det følger af § 1, stk. 1, i denne lov, at assisteret reproduktion foretages af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar.

Assisteret reproduktion omfatter derimod ikke insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, da sådan behandling ikke er omfattet af lov om assisteret reproduktion. I nærværende lovforslag omfatter insemination således graviditetsbehandling, som parret selv foretager uden deltagelse af en sundhedsperson. Det vil sige uden, at inseminationen er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, hvorfor behandlingen falder uden for anvendelsesområdet for lov om assisteret reproduktion.

Det følger af § 27 i børneloven, at når en kvinde er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke til behandlingen, og barnet må antages at være blevet til ved denne behandling. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor. § 27 gælder ikke, hvis sagen er omfattet af lovens § 27 a, stk. 1.

Det fremgår af lovens § 27 a, stk. 1, at hvis en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, anses manden som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal have givet skriftligt samtykke til behandlingen. Hvis de tre parter, der er nævnt i § 27 a, stk. 1, skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal være barnets medmor, følger det af bestemmelsens stk. 2, at bestemmelsen i § 27 a, stk. 1, ikke gælder. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

I både § 27 og § 27 a beror faderskabet eller medmoderskabet på en aftale mellem parterne.

Samtykket til den assisterede reproduktion og erklæringen om forældreskabet til barnet afgives over for sundhedspersonen, der opbevarer samtykket, herunder parternes erklæring om hvem der skal være far eller medmor til barnet. Samtykket og erklæringen skal afgives, inden behandlingen med assisteret reproduktion påbegyndes. Dermed er

parternes retlige status i forhold til barnet fastlagt, når den assisterede reproduktion foretages.

Kravet om, at barnet skal være blevet til ved assisteret reproduktion med deltagelse af en sundhedsperson, som betingelse for etablering af medmoderskab, skyldes dels, at sundhedspersonen vejleder parret om selve behandlingen og om retsvirkningerne af behandlingen, og dels gennem erklæringen om medmoderskabet at sikre retssikkerhed og forudsigelighed for parterne. På den måde sikres det, at hvis parterne senere bliver uenige om medmoderskabet, vil der kunne træffes afgørelse om medmoderskab på grundlag af parternes erklæring om medmoderskabet til barnet.

Der kan ikke etableres medmoderskab, hvis fremgangsmåden i §§ 27 og 27 a ikke er fulgt. Der kan således ikke etableres medmoderskab, hvis barnet er blevet til ved en insemination, som parret selv har foretaget, og der kan ikke indgås en aftale om forældreskab efter §§ 27 og 27 a, efter at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion.

Når faderskab og medmoderskab er etableret efter §§ 27 og 27 a i børneloven, kan faderskabet og medmoderskabet registreres eller anerkendes efter reglerne i lovens kapitel 1-2, eller der kan efter lovens § 20 træffes afgørelse om faderskabet eller medmoderskabet. I modsætning til medmoderskab kan faderskab dog registreres og anerkendes, selvom det ikke er etableret efter §§ 27 og 27 a i børneloven. Der henvises til punkt 2.1.1.2-2.1.1.4.

Det bemærkes, at sag om forældreskab anvendes som fællesbetegnelse for sag om faderskab og medmoderskab.

2.1.1.2. Registrering af faderskab og medmoderskab

Børneloven indeholder i kapitel 1 og 1 a (§§ 1-3 c) bestemmelser om registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med barnets fødsel.

I den familieretlige lovgivning gælder der et grundlæggende princip om, at et barn ikke kan have flere end to retlige forældre.

Det følger af § 1, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en mand, anses ægtemanden som udgangspunkt som far til barnet. Efter § 1, stk. 3, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis ægtemanden er død inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel. Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en mand efter lovens § 2, stk. 1, som far til barnet, hvis han og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Hvis et barn er dødfødt eller dør, før registreringen af barnets fødsel finder sted, kan en mand i forbindelse med registreringen af barnets fødsel efter lovens § 2, stk. 2, registreres som far til barnet, hvis han og moren sammen skriftligt erklærer, at de ønsker ham registreret som faren. Efter både § 1 og § 2 foretages registreringen af faderskabet af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel.

Det er ikke en betingelse for registrering af faderskab efter §§ 1 og 2 i børneloven, at manden er genetisk far til barnet. Der er derfor ikke noget til hinder for, at en mand registreres som far til et barn, selvom barnet ikke er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion, der er foretaget efter lovens § 27, men ved en insemination som parret selv har foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

Det fremgår af § 3 a, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren som udgangspunkt som medmor til barnet, når betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt. Efter § 3 a, stk. 3, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis ægtefællen eller den registrerede partner er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion, og betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt.

Hvis ægtefællerne eller de registrerede partnere ved barnets fødsel er separerede, følger det af § 3 a, stk. 2, at bestemmelsen i § 3 a, stk. 1, ikke gælder. Tilsvarende gælder i situationer, hvor moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret, eller hvis begge ægtefæller eller registrerede partnere anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab.

Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en kvinde efter § 3 b, stk. 1, i børneloven som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, og betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt. Hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af barnets fødsel finder sted, kan en kvinde i forbindelse med registreringen af barnets fødsel efter lovens § 3 b, stk. 2, registreres som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de ønsker hende registreret som medmor, og betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt. Det følger dog af lovens § 3 b, stk. 3, at registrering af medmoderskab efter lovens § 3 b, stk. 1 og 2, ikke kan ske, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret, eller en eller begge parter på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgemål.

Registreringen af medmoderskab efter §§ 3 a og 3 b foretages af Familieretshuset i forbindelse med fødslen.

Registrering af medmoderskab i forbindelse med barnets fødsel foregår således hos Familieretshuset, i modsætning til registreringen af faderskab, der foretages af personregisterføreren. Forskellen i registreringsmyndigheden skyldes, at registrering af medmoderskab forudsætter en vis sagsbehandling i forhold til registrering af faderskab, som det ved indførelsen af medmoderskab var vurderingen, at Familieretshuset har de bedste forudsætninger for at håndtere. Der henvises til bemærkningerne til lovforslaget om medmoder-

skab, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 207, som fremsat, side 25.

Efter kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 291 af 20. marts 2019 om faderskab og medmoderskab i forbindelse med anmeldelse af barnets fødsel (faderskabsbekendtgørelsen) registrerer Familieretshuset medmoderskab efter §§ 3 a og 3 b i børneloven på grundlag af følgende:

- Er forældrene gift med hinanden, eller har de har indgået registreret partnerskab, sker registreringen af medmoderskabet på grundlag af oplysninger i fødselsanmeldelsen og oplysninger om ægteskabet eller partnerskabet. Der skal endvidere fremlægges en blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om medmoderskab, jf. § 27 eller § 27 a, stk. 2, i børneloven. Der henvises til § 11 i faderskabsbekendtgørelsen.
- Er forældrene hverken gift med hinanden eller har indgået registreret partnerskab, sker registreringen af medmoderskabet på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring og en blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om medmoderskab, jf. § 27 eller § 27 a, stk. 2, i børneloven. Der henvises til § 12 i faderskabsbekendtgørelsen.

Registrering af faderskab efter § 1 a i børneloven sker efter § 7 i faderskabsbekendtgørelsen på grundlag af en blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om faderskab, jf. § 27 a, stk. 1, i børneloven.

Det følger af § 7, stk. 1, nr. 1, i forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020, at forældre, der ikke er gift med hinanden, har fælles forældremyndighed, hvis de efter bl.a. § 2, stk. 1, eller § 3 b, stk. 1, i børneloven har afgivet erklæring om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet.

2.1.1.3. Anerkendelse af faderskab og medmoderskab

Registrering af faderskab og medmoderskab efter §§ 1, 2, 3 a og 3 b i børneloven er alene foreløbig. Det fremgår således bl.a. af lovens § 6, at en mand, som har haft seksuelt forhold til moren i den periode, hvor hun blev gravid, som udgangspunkt har ret til at få prøvet, om han er barnets far. Er en mand registreret som barnets far, eller er en kvinde registreret som barnets medmor, kan der dog som udgangspunkt ikke rejses faderskabssag. Endvidere kan en mand eller kvinde, som har afgivet samtykke eller erklæring efter §§ 27 og 27 a i børneloven, efter lovens § 6 a rejse sag om faderskab eller medmoderskab.

I de situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er registreret inden for fire uger efter fødslen, rejser Familieretshuset efter § 7 i børneloven sag om faderskab eller medmoderskab.

Moren har til brug for behandlingen af sagen en oplysningspligt. Det fremgår således af lovens § 8, stk. 1, at moren som udgangspunkt skal oplyse, hvem der er eller kan være barnets far. Hun skal endvidere oplyse, om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være

blevet til ved denne behandling, og i givet fald oplyse, hvem der har samtykket til behandlingen.

Er moren blevet behandlet med assisteret reproduktion, og er faderskab eller medmoderskab registreret efter kapitel 1 eller 1 a i børneloven, eller er faderskab eller medmoderskab anerkendt efter barnets fødsel efter lovens § 14, stk. 1, fremgår det af lovens § 8, stk. 4, at bestemmelsen i lovens § 8, stk. 1, om morens oplysningspligt kun gælder, hvis det må anses for væsentligt bestyrket, at barnet ikke er blevet til ved denne behandling.

Børneloven indeholder i § 14 bestemmelser om anerkendelse af faderskab og medmoderskab under Familieretshusets behandling af en sag om faderskab og medmoderskab.

Efter § 14, stk. 1, i børneloven kan en mand anerkende faderskabet til et barn, hvis han og moren erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Tilsvarende kan en kvinde ved en omsorgs- og ansvarserklæring anerkende medmoderskabet til et barn, hvis betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt.

Det er ikke en betingelse for anerkendelse af faderskab efter § 14, stk. 1, at manden er genetisk far til barnet. Der er derfor ikke noget til hinder for, at en mand anerkender faderskabet til et barn, selvom barnet ikke er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion, der er foretaget efter lovens § 27, men ved en insemination som parret selv har foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson. Efter § 14, stk. 2, i børneloven kan en mand, som har haft seksuelt forhold til barnets mor i den periode, hvor hun blev gravid, anerkende faderskabet.

Efter § 14, stk. 3, i børneloven kan en mand gennem en omsorgs- og ansvarserklæring anerkende faderskabet, selvom det er oplyst, at moren i den periode, hvor hun blev gravid, havde seksuelt forhold til andre mænd, eller hun var blevet behandlet med assisteret reproduktion med donorsæd fra en anden mand. Anerkendelsen skal tiltrædes af sagens øvrige parter.

Efter § 14, stk. 4, i børneloven kan en mand, der efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 1, om assisteret reproduktion eller efter lovens § 27 b om sæddonor anses som barnets far, anerkende faderskabet.

Efter § 14, stk. 5 og 6, i børneloven kan en kvinde anerkende medmoderskabet til et barn, hvis hun efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, om assisteret reproduktion anses som barnets medmor.

2.1.1.4. Særligt om faderskab når et kvindeligt par aftaler med en sæddonor, at han skal være far til barnet

Det følger af § 27 a, stk. 1, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindeligt partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis barnet må antages at

være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Morens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal have givet skriftligt samtykke til behandlingen med assisteret reproduktion.

Fødes et barn af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres sæddonor efter § 1 a, stk. 1, i børneloven som far til barnet, når betingelserne i lovens § 27 a, stk. 1, er opfyldt. Registreringen af faderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel.

Efter lovens § 1 a, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis sæddonoren er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion. Efter lovens § 1 a, stk. 3, nr. 1, gælder bestemmelserne i lovens § 1 a, stk. 1 og 2, bl.a. ikke, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden end den kvinde, der har givet samtykke efter lovens § 27 a, stk. 1, uden at være separeret.

2.1.1.5. Særligt om sæddonors retsstilling

Retsstillingen for en sæddonor i sager om faderskab og medmoderskab er reguleret af §§ 27 b-28 i børneloven.

Efter lovens § 27 c er det udgangspunktet, at en sæddonor anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion. Dette gælder dog ikke, hvis sæden er anvendt uden sæddonors viden eller efter hans død.

Udgangspunktet i § 27 c gælder dog ikke, hvis sagen er omfattet af lovens § 28. Efter denne bestemmelse anses en sæddonor ikke som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion, hvis sæden er doneret til et vævscenter, der distribuerer sæd, en sundhedsperson eller en person, der arbejder under en sundhedspersons ansvar. Denne bestemmelse fastslår, at når en sæddonor er anonym i forhold til moren til et barn, der er blevet til ved hans sæd, og anonymiteten skyldes, at sæden er doneret til et vævscenter m.v., så kan han ikke blive juridisk far til barnet. Efter § 28 gælder bestemmelsen ikke i situationer, hvor sæddonor er kendt, det vil sige sager, der er omfattet af lovens § 27, § 27 a, stk. 1, eller § 27 b.

Endvidere gælder udgangspunktet i lovens § 27 c ikke, hvis sagen er omfattet af lovens §§ 27, 27 a eller 27 b.

I situationer, der er omfattet af §§ 27 eller 27 a i børneloven, fastlægges det, inden behandling med assisteret reproduktion påbegyndes, hvem der skal være far eller medmor til barnet. I disse situationer bliver sæddonor ikke far til barnet, selvom han ikke er anonym, medmindre det følger af aftalen, at det netop er sæddonor, der skal være far til barnet. De to bestemmelser er beskrevet i punkt 2.1.1.1 og 2.1.1.4.

Efter § 27 b i børneloven anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved behandling

med assisteret reproduktion af en anden kvinde end hans ægtefælle eller partner, hvis den assisterede reproduktion er foretaget af en sundhedsperson, sæddonor skriftligt har givet samtykke til, at en bestemt kvinde modtager behandlingen, barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og sæddonor skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. I denne situation er sæddonor ikke anonym, hvorfor han anses som far til barnet. Dette gælder dog ikke, hvis sagen er omfattet af lovens §§ 27 eller 27 a, hvor der er indgået en aftale om, hvem der skal være barnets far eller medmor.

Anvendelsesområdet for § 27 b er typisk situationer, hvor en kvinde, der ikke er gift, og som ikke har en registreret partner eller en partner, ønsker at blive gravid ved hjælp af sæd fra en bestemt mand. I sådanne situationer anses manden som far til barnet.

Når en sæddonor efter §§ 27 b eller 27 c i børneloven anses som far til et barn, følger det af lovens § 20, stk. 5, at der kan træffes afgørelse om, at sæddonor er far til barnet. Der henvises til punkt 2.1.1.6.

2.1.1.6. Afgørelser om faderskab og medmoderskab

Er faderskab eller medmoderskab til et barn ikke blevet registreret eller anerkendt, følger det af § 13 i børneloven, at der træffes afgørelse om, hvem der er far eller medmor til barnet.

Når en sag om faderskab og medmoderskab behandles af familieretten, følger det af lovens § 16, at moren har pligt til at møde i retten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far, og om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være blevet til ved denne behandling, og i givet fald oplyse hvem der har samtykket til behandlingen. Denne oplysningspligt under behandling af en retssag svarer til oplysningspligten over for Familieretshuset efter lovens § 8, jf. punkt 2.1.1.3.

I situationer, hvor barnet er blevet til ved assisteret reproduktion, følger det af § 20, stk. 4, i børneloven, at der kan træffes afgørelse om, at en kvinde er medmor, hvis hun efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, anses som medmor til barnet, det vil sige, at hun har givet samtykke til, at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson og har erklæret, at hun skal være barnets medmor. Tilsvarende følger det af lovens § 20, stk. 5, at der kan træffes afgørelse om, at en mand er far, hvis han efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 1, anses som far til barnet, det vil sige, at han har givet samtykke til, at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson og har erklæret, at han skal være barnets far. Der kan også træffes afgørelse om faderskab, hvis manden efter lovens §§ 27 b eller 27 c anses for barnets far.

Bestemmelserne i § 20, stk. 4 og 5, er relevante i situationer, hvor moren fortryder aftalen om, at kvinden eller manden skal være henholdsvis medmor eller far til barnet, f.eks. fordi de ikke længere danner par. I en sådan situation har den pågældende mand eller kvinde mulighed for, at der træffes

afgørelse om deres forældreskab til barnet, når betingelserne i §§ 27 eller 27 a er opfyldt.

Bestemmelserne i § 20, stk. 4 og 5, er ligeledes relevante i situationer, hvor den mand eller den kvinde, som efter aftale med moren skal være henholdsvis far eller medmor til barnet, fortryder aftalen, f.eks. fordi den pågældende ikke længere danner par med moren. I en sådan situation har moren mulighed for, at der træffes afgørelse om, at den pågældende mand eller kvinde er henholdsvis far eller medmor til barnet, når betingelserne i §§ 27 eller 27 a er opfyldt.

Om lovens §§ 27 og 27 a henvises til punkt 2.1.1.1, og om §§ 27 b og 27 c henvises til punkt 2.1.1.3 og 2.1.1.5.

Bestemmelsen i § 20, stk. 4, betyder bl.a., at selvom den kvinde, der har accepteret at være medmor, fortryder medmoderskabet, eller moren fortryder, at hendes kvindelige ægtefælle eller partner skal være medmor, kan der træffes afgørelse om, at den kvinde, der har samtykket til behandlingen med assisteret reproduktion og erklæret at ville være medmor, er barnets medmor. Tilsvarende betyder bestemmelsen i § 20, stk. 5, at der kan træffes afgørelse om, at den mand, der har samtykket til behandlingen med assisteret reproduktion og erklæret at ville være far, eller som har været sæddonor til et barn, er barnets far.

2.1.1.7. Registrering af forældreskab i CPR

Efter § 4, stk. 1, i lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 1297 af 3. september 2020, som ændret ved lov nr. 1834 af 8. december 2020, (CPR-loven) registreres enhver med et personnummer tildelt efter lovens § 3, stk. 1 eller 2, eller efter regler udstedt i medfør af lovens § 3, stk. 9, med de oplysninger, der er anført i bilag 1 til loven.

Bilag 1 til loven fastlægger dataindholdet i CPR, og ifølge bilagets nr. 7 omfatter registreringen af slægtsskabsoplysninger bl.a. oplysninger om personnummer på mor, far og børn.

Som en følge af indførelsen i 2013 af det juridiske forældrebegreb ”medmor” i børneloven blev teksten i det ene forældrefelt i CPR ændret sådan, at registreringen af slægtsskab i CPR afspejler det juridiske forældrebegreb ”medmor”. CPR-lovens bilag 1, nr. 7, om registrering af slægtsskab blev imidlertid ikke ændret i overensstemmelse hermed.

Ved registrering af slægtsskabsoplysninger i forbindelse med registrering af en fødsel knyttes en mor og en far eller en medmor til barnet via forældrenes personnumre. Henvisninger til forældrene i CPR registreres ved henvisning til de pågældendes personnumre, der indsættes i enten det ene forældrefelt benævnt ”mor” eller det andet forældrefelt benævnt ”far/medmor”. Den forælder, som har født barnet, registreres automatisk i ”mor”-feltet, når barnet tildeles et personnummer ved en fødsel her i landet, uanset vedkommendes registrerede køn.

2.1.1.8. Reglerne i vævsloven om salg af donorsæd til privatpersoner

Efter § 9 a, stk. 1, i lov om krav til kvalitet og sikkerhed ved håndtering af humane væv og celler (vævsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 955 af 21. august 2014, som ændret ved lov nr. 542 af 29. april 2015, lov nr. 285 af 29. marts 2017, lov nr. 388 af 26. april 2017 og lov nr. 503 af 23. maj 2018, må humane væv og celler, herunder sædceller, alene distribueres eller eksporteres til godkendte vævscentre, fertilitetsklinikker, hospitalsafdelinger eller autoriserede sundhedspersoner.

Baggrunden for bestemmelsen i § 9 a, stk. 1, i vævsloven er bl.a. at sikre sporbarheden fra sæddonor til modtageren af sæden og til dennes eventuelle barn, så der kan forebygges eller behandles børn, hvis der rejses mistanke om en alvorlig genetisk sygdom eller disposition for genetiske sygdom, som sæddonor kan være bærer af og dermed have givet videre.

Bestemmelsen forbyder således salg af donorsæd til privatpersoner.

Dette indebærer, at det ikke er muligt at foretage insemination uden deltagelse af en sundhedsperson med donorsæd købt hos et dansk vævscenter.

Reglerne i vævsloven implementerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/23/EF af 31. marts 2004 om fastsættelse af standarder for kvaliteten og sikkerheden ved donation, udtagning, testning, behandling, præservering, opbevaring og distribution af humane væv og celler (vævsdirektivet).

2.1.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

2.1.2.1. Registrering af medmoderskab

Efter indførelsen af medmoderskab er det i dag blevet muligt for to kvinder at aftale, at de sammen skal være forældre til et barn, som den ene af dem føder. Fastslåelse af medmoderskab kræver dog, at den ene af kvinderne er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson, og at der fremlægges dokumentation herfor ved registreringen af medmoderskabet. Parret kan således ikke som ved registrering af faderskab få medmoderskabet registreret alene på grundlag af, at de er gift med hinanden, eller på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring. På grund af kravet om fremlæggelse af dokumentation for behandling med assisteret reproduktion foretages registreringen af medmoderskab af Familieretshuset og ikke af personregisterføreren, som det er tilfældet ved registrering af faderskab. Registrering af medmoderskab er således mere omstændeligt end registrering af faderskab.

Social- og Ældreministeriet mener, at der bør gælde samme regler for registrering af medmoderskab som for registrering af faderskab. To kvinder, der sammen ønsker at få et barn, bør derfor kunne få medmoderskabet fastslået på samme

nemme måde, som når et heteroseksuelt par får et barn og får fastslået faderskabet til barnet.

Børneloven bør derfor ændres sådan, at medmoderskab ligesom faderskab kan registreres af personregisterføreren ved registreringen af barnets fødsel på grundlag af forældrenes ægteskab eller en omsorgs- og ansvarserklæring. På den måde ligestilles registrering af medmoderskab og faderskab. Tilsvarende bør registrering af en sæddonors faderskab efter lovens § 1 a på grundlag af en aftale mellem sæddonor, moren og hendes kvindelige ægtefælle m.v. også kunne foretages af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, hvis parterne fremlægger dokumentation for faderskabet.

2.1.2.2. Insemination som grundlag for medmoderskab

Ved registrering af faderskab efter §§ 1 og 2 i børneloven skal parterne ikke redegøre for, hvordan barnet er blevet til. Faderskab efter disse bestemmelser kan således bl.a. registreres på grundlag af en insemination, som parret selv har foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

Som led i ligestillingen af registrering af medmoderskab og faderskab, jf. pkt. 2.1.2.1., bør det ikke længere være en betingelse for registrering af medmoderskab, at der fremlægges dokumentation for, at barnet er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion af en sundhedsperson. I situationer, hvor der ikke er sundhedsmæssige grunde til behandling med assisteret reproduktion, bør medmoderskab således kunne fastslås på grundlag af en insemination, som parret selv har foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson. Dette bør ikke kun gælde ved registrering af medmoderskab, men også ved anerkendelse af og afgørelse om medmoderskab.

2.1.2.3. Parternes retssikkerhed

Med den gældende ordning, hvor medmoderskab alene kan etableres på grundlag af en erklæring om medmoderskabet, der afgives over for den sundhedsperson, der står for behandlingen med assisteret reproduktion, sikres retssikkerhed og forudsigelighed for parterne. Bliver de uenige om medmoderskabet, vil der kunne træffes afgørelse om medmoderskab på grundlag af erklæringen om medmoderskabet.

Indførelse af en ordning om, at medmoderskab også kan etableres på grundlag af en insemination, som parret selv har foretaget, bør ikke svække retssikkerheden og forudsigeligheden for parterne. Det bør derfor være muligt for par, der vælger at blive insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, at indsende en erklæring om medmoderskabet til Familieretshuset, der registrerer erklæringen. Opstår der senere uenighed om medmoderskabet, vil der på grundlag af erklæringen kunne træffes afgørelse om medmoderskabet.

Med henblik på at sikre retssikkerheden og forudsigeligheden for parterne i situationer, hvor de vælger insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, men ikke indsender en erklæring om medmoderskab til Familieretshuset, bør det

endvidere være muligt at kunne træffe afgørelse om medmoderskab, hvis det på anden måde er godtgjort, at parterne var enige om medmoderskabet. Der bør på tilsvarende grundlag kunne træffes afgørelse om forældreskab, når moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion.

Denne mulighed for også at etablere medmoderskab ved en erklæring, når barnet er blevet til ved insemination, som parret selv har foretaget, bør også afspejles i bestemmelserne om anerkendelse og afgørelse om medmoderskab.

2.1.2.4. Faderskab

Reglerne om forældreskab på grundlag af assisteret reproduktion gælder både for faderskab og medmoderskab. En ordning, der giver mulighed for at anerkende medmoderskab eller træffe afgørelse om medmoderskab på grundlag af insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson, bør tilsvarende også omfatte faderskab på grundlag af insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson.

2.1.2.5. Faderskab efter § 1 a i børneloven

Ved indførelsen af reglerne om medmoderskab i børneloven blev der også i loven indført mulighed for, at to kvinder kan indgå en aftale med en kendt mand om, at den ene kvinde behandles med assisteret reproduktion med mandens sæd, og at han skal være barnets far.

Når de to kvinder er gift eller registrerede partnere, registreres mandens faderskab til barnet efter § 1 a i børneloven af Familieretshuset på grundlag af dokumentation for aftalen om assisteret reproduktion og faderskab.

Social- og Ældreministeriet mener, at der fortsat skal være mulighed for at indgå disse aftaler, og at anvendelsesområdet for aftalerne bør udvides til også at omfatte situationer, hvor kvinden er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson.

I de situationer, hvor de to kvinder er gift eller registrerede partnere, bør denne sæddonors faderskab ligesom faderskab i andre situationer og ligesom medmoderskab registreres af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, hvis parterne fremlægger dokumentation for faderskabet. Da det i disse situationer som udgangspunkt vil være morens ægtefælle, der registreres som medmor til barnet, bør registreringen af faderskabet fortsat kræve fremlæggelse af dokumentation for aftalen om assisteret reproduktion eller insemination og faderskab efter § 1 a i børneloven, når moren og hendes kvindelige partner aftaler med en sæddonor, at han skal være far til barnet.

2.1.2.6. Sæddonors retsstilling

Indførelse af mulighed for at fastslå forældreskab på grundlag af insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson, vil også medføre behov for at tilpasse reglerne om en kendt sæddonors retsstilling sådan, at retsstillingen som udgangspunkt er ens, uanset om barnet er blevet til ved be-

handling med assisteret reproduktion eller ved insemination foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson. Derfor bør udgangspunktet om, at en kendt sæddonor anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion, også omfatte insemination, som de involverede selv foretager uden deltagelse af en sundhedsperson. Dette indebærer, at en kendt sæddonor kun kan være sikker på at undgå at blive far til et barn, der er blevet til ved en insemination med hans sæd, der er foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson, hvis parterne i forbindelse med insemination har aftalt, at det er morens ægtefælle eller partner, der skal være medmor til barnet, og blanket med samtykke til inseminationen og erklæring om medmoderskab er indsendt til Familieretshuset. En kendt sæddonor kan dog også undgå at blive far til et barn, hvis det på anden måde godtgøres, at en anden mand skal være far til barnet, eller at en kvinde skal være medmor til barnet.

Samtidig bør en sæddonor efter aftale med en bestemt kvinde kunne blive far til det barn, som hun føder efter at være blevet insemineret med hans sæd.

Derimod vil indførelse af mulighed for at fastslå forældreskab ved insemination, som er gennemført uden deltagelse af en sundhedsperson, ikke medføre behov for at ændre § 28 i børneloven, hvorefter en sæddonor ikke anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion, hvis sæden er doneret til et vævscenter. Dette skyldes, at sæd doneret til et vævscenter m.v. alene anvendes til assisteret reproduktion og ikke til insemination, der foretages uden deltagelse af en sundhedsperson. Indførelse af muligheden for at fastslå forældreskab ved insemination vil således ikke ændre på udgangspunktet om, at en mand, der er sæddonor uden om sundhedssystemet, som udgangspunkt anses som far til et barn, der er blevet til ved sæd, som han har doneret.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Registrering af medmoderskab

Det foreslås at ligestille registrering af medmoderskab og faderskab. Dette forslag foreslås gennemført ved, at § 3 a, stk. 1, i børneloven ændres sådan, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, anses ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, og ved, at lovens § 3 b, stk. 1, ændres sådan, at når et barn fødes af en ugift kvinde, anses en kvinde som medmor til barnet, hvis hun og moren afgiver en omsorgs- og ansvarserklæring. Kravet om fremlæggelse af dokumentation for, hvordan barnet er blevet til, vil udgå af begge bestemmelser, der også foreslås ændret sådan, at registrering af medmoderskab foretages af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, og ikke som i dag af Familieretshuset.

Forslaget vil betyde, at medmoderskab vil kunne registreres, selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, 4, og 8, og bemærkningerne hertil.

I sammenhæng med de foreslåede ændringer af § 3 a, stk. 1, og § 3 b, stk. 1, foreslås § 3 a, stk. 2 og 3, § 3 b, stk. 2 og 3, § 33 a, stk. 1, 1. pkt., og § 33 a, stk. 2, 1. pkt., i børneloven ændret. For en nærmere beskrivelse af disse ændringer henvises til lovforslagets § 1, nr. 5-10, 26 og 27, og bemærkningerne hertil.

Det bemærkes, at med lovforslagets § 6, nr. 1, foreslås det, at CPR-lovens bilag 1, nr. 7, ændres sådan, at det fremgår af bilaget, at medmoderskab registreres i CPR på lige fod med faderskab.

2.1.3.2. Insemination som grundlag for medmoderskab og faderskab og parternes retssikkerhed

Det foreslås, at børneloven ændres sådan, at der indføres mulighed for, at insemination uden deltagelse af en sundhedsperson kan danne grundlag for medmoderskab eller faderskab. Ved insemination i børnelovens forstand forstås således insemination, som de involverede selv foretager uden en sundhedspersons deltagelse, hvilket vil sige situationer, hvor inseminationen hverken er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar.

Dette forslag foreslås gennemført ved, at der som § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven indsættes nye bestemmelser i børneloven. Med disse bestemmelser foreslås det, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke til inseminationen og har afgivet erklæring om faderskabet og medmoderskabet, og barnet må antages at være blevet til ved inseminationen. Efter bestemmelserne vil samtykket og erklæringen skulle afgives på en blanket, der vil skulle indsendes til Familieretshuset. Blanketten, der efter § 33, stk. 2, i børneloven skal være godkendt af Familieretshuset, vil skulle indeholde vejledning om retsvirkningerne af inseminationen. Dermed vil den første del af overvejelserne om parternes retssikkerhed blive gennemført, jf. punkt 2.1.2.3.

Forslaget vil betyde, at insemination uden deltagelse af en sundhedsperson kan danne grundlag for medmoderskab eller faderskab. To kvinder, der sammen planlægger at blive forældre til et barn, vil således kunne aftale, at den ene af dem eller sæddonor skal være barnets medmor eller far, selvom barnet ikke er et resultat af behandling med assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, og bemærkningerne hertil.

Den anden del af overvejelserne om parternes retssikkerhed foreslås gennemført ved, at reglerne i § 20, stk. 4 og 5, i børneloven om afgørelse om medmoderskab og faderskab på grundlag af assisteret reproduktion ændres sådan, at der

også vil kunne træffes afgørelse om medmoderskab og faderskab på grundlag af insemination, og ved at der som stk. 6 i § 20 indsættes en bestemmelse, hvorefter der vil kunne træffes afgørelse om medmoderskab og faderskab, hvis det på anden måde godtgøres, at parterne var enige om medmoderskabet eller faderskabet. Endvidere foreslås reglerne i lovens § 14 om anerkendelse af medmoderskab og faderskab ændret sådan, at anerkendelse også vil kunne ske på grundlag af insemination.

Forslaget vil betyde, at der kan træffes afgørelse om faderskab og medmoderskab, hvis barnet er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion eller ved insemination, uden at betingelserne i gældende bestemmelser i §§ 27 og 27 a i børneloven eller i de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven for fastslåelse af faderskab eller medmoderskab er opfyldt.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, 15 og 16, og bemærkningerne hertil.

I sammenhæng med de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven foreslås § 8, stk. 1 og 4, § 14, stk. 1-6, § 16, overskriften til kapitel 5 og § 33 a, stk. 2, i børneloven ændret. For en nærmere beskrivelse af disse ændringer henvises til lovforslagets § 1, nr. 11-15, 17 og 27, og bemærkningerne hertil.

2.1.3.3. Faderskab

Det foreslås, at de foreslåede bestemmelser om aftaler og afgørelser om medmoderskab, der er etableret på grundlag af insemination, der er foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson, tilsvarende skal finde anvendelse for faderskab. Dette forslag foreslås gennemført ved, at det i de omhandlede bestemmelser præciseres, at de både finder anvendelse for medmoderskab og faderskab.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, 16, 18 og 20, foreslåede ændringer af § 14, stk. 4, og § 20, stk. 5, i børneloven og de foreslåede bestemmelser i § 20, stk. 6, § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3 og 5, i børneloven, og bemærkningerne hertil.

2.1.3.4. Faderskab efter § 1 a i børneloven

§ 1 a i børneloven om registreringen af faderskab foreslås ændret sådan, at registreringen af faderskabet vil blive foretaget af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, og at registreringen også kan foretages, når betingelserne i den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven er opfyldt.

Forslaget vil betyde, at registrering af faderskabet vil blive foretaget af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, og ikke som i dag af Familieretshuset, og at faderskabet også vil kunne registreres, når

barnet er blevet til ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson.

Har moren og hendes kvindelige ægtefælle i medfør af den gældende bestemmelse i § 27 a, stk. 1, i børneloven eller den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven aftalt med en sæddonor, at han skal være far til barnet, vil den foreslåede ændring af lovens § 1 a indebære, at personregisterføreren registrerer sæddonor som far til barnet, hvis betingelserne i de nævnte bestemmelser er opfyldt, og parterne fremlægger dokumentation herfor. Registrering af faderskabet vil således kunne ske på grundlag af blanketten om assisteret reproduktion efter § 27 a, stk. 1, i børneloven eller den blanket om insemination og forældreskab, som parterne efter den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, jf. stk. 5, i børneloven vil skulle indsende til Familieretshuset.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til de ved lovforslagets § 1, nr. 1-3, 5, 6, 9 og 10, foreslåede ændringer af §§ 1 a, 3 a og 3 b i børneloven og bemærkningerne hertil.

2.1.3.5. Sæddonors retsstilling

Det foreslås, at udgangspunktet i § 27 c i børneloven om, at en kendt sæddonor anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion, udvides til også at omfatte et barn, der er blevet til ved insemination med sæd fra en kendt sæddonor, der er foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson. Dette forslag foreslås gennemført ved, at der i § 27 c i børneloven indsættes en henvisning til insemination sådan, at bestemmelsen vil finde anvendelse både ved assisteret reproduktion og ved insemination, der er foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

Forslaget vil betyde, at en kendt sæddonor som udgangspunkt anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved både assisteret reproduktion og insemination, der er foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 22, og bemærkningerne hertil.

Forslaget om, at en sæddonor efter aftale med en bestemt kvinde kan blive far til det barn, som hun føder efter at være blevet insemineret med sæd doneret af sæddonor, foreslås gennemført ved, at der i § 27 b i børneloven som et stk. 2 indsættes en bestemmelse, hvorefter den gældende bestemmelse i § 27 b i børneloven vil finde tilsvarende anvendelse, hvis barnet er blevet til ved insemination med sæddonors sæd uden deltagelse af en sundhedsperson.

Forslaget vil betyde, at en kvinde og en mand i forbindelse med insemination foretaget med mandens sæd uden deltagelse af en sundhedsperson kan aftale, at manden skal være far til hendes barn.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 21, og bemærkningerne hertil.

2.1.3.6. Anmodning om indledning af sag om faderskab og medmoderskab

Efter § 6 a i børneloven kan en mand eller kvinde, som har afgivet samtykke eller erklæring efter lovens §§ 27 eller 27 a, anmode om, at der indledes (rejses) sag om faderskab eller medmoderskab efter lovens § 6, stk. 1, 2. pkt. Efter denne bestemmelse skal en anmodning om rejsning af sag om faderskab eller medmoderskab være skriftlig, og den skal fremsættes inden seks måneder efter barnets fødsel, medmindre der på tidspunktet for anmodningen allerede verserer en sag om faderskab eller medmoderskab.

§§ 27 og 27 a i børneloven giver mulighed for ved erklæring om forældreskab at etablere faderskab eller medmoderskab til et barn, der er blevet til ved assisteret reproduktion. Efter de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven vil der tilsvarende kunne etableres faderskab eller medmoderskab til et barn, der er blevet til ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson.

Den mand eller kvinde, der ved erklæring om forældreskab efter de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, eller § 27 a, stk. 3-5, skal være far eller medmor til barnet, vil have ret til at rejse sag om faderskab og medmoderskab efter § 6 a. Det skyldes, at henvisningerne i § 6 a til §§ 27 og 27 a også vil omfatte de bestemmelser om forældreskab på grundlag af insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, der foreslås indsat i §§ 27 og 27 a.

2.2. Transpersoner, der bliver forældre

Det bemærkes, at i lovforslaget anvendes betegnelsen transperson i stedet for transkønnet, hvilket afviger fra regeringspublikationen fra august 2020. Med betegnelsen transperson tydeliggøres det, at ud over transkønnede er eksempelvis også transvestitter og personer, der kan sidestilles hermed, omfattet af lovforslaget.

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Kønsskifte

2.2.1.1.1. Juridisk kønsskifte

Det følger af § 3, stk. 7, i CPR-loven, at hvis en person oplever sig som tilhørende det andet køn, kan Indenrigs- og Boligministeriet efter skriftlig ansøgning tildele nyt personnummer til personen. Tildeling af et nyt personnummer er betinget af, at den pågældende afgiver en skriftlig erklæring om, at ønsket om nyt personnummer er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn, og at den pågældende efter en refleksionsperiode på 6 måneder fra ansøgningstidspunktet skriftligt bekræfter sin ansøgning. Den pågældende kan herefter tage et navn, der passer til den oplevede kønsidentitet og få udstedt officielle dokumenter med det nye navn og personnummer.

Det er således muligt for en person, der oplever sig som

tilhørende det andet køn, at opnå juridisk kønsskifte i form af tildeling af nyt personnummer uden kastration eller andre kirurgiske indgreb eller anden form for behandling, f.eks. hormonbehandling, jf. beskrivelsen i punkt 2.2.1.1.2.

Bestemmelsen i § 3, stk. 7, blev indsat i CPR-loven ved lov nr. 752 af 25. juni 2014 om ændring af lov om Det Centrale Personregister (Tildeling af nyt personnummer til personer, der oplever sig som tilhørende det andet køn), der blev udarbejdet på grundlag af ”Rapport fra arbejdsgruppen om juridisk kønsskifte”.

Arbejdsgruppen skulle blandt andet undersøge mulighederne for indførelse af juridisk kønsskifte uden krav om, at kønskirtlerne varigt skulle fjernes kirurgisk, herunder afklare hvilke afledte effekter et anerkendt juridisk kønsskifte ville have på en række områder. Med hensyn til fastlæggelse af forældreskab i relation til sådanne kønsskifter fremgår det af rapporten, at børnelovens udgangspunkt er, at den kvinde, der føder et barn, er barnets mor. Det fremgår videre, at barnets far eller medmor blandt andet fastsættes ud fra deres relation til barnets mor i tiden omkring undfangelse og fødsel. Det fremgår videre af rapporten, at det er forældrenes medfødte køn ved barnets undfangelse, der afgør deres rolle i børneloven som enten far, mor eller medmor. En person, der føder et barn, vil således – uanset om personen juridisk er en mand – være barnets mor i børnelovens forstand. Det blev således i rapporten anbefalet, at udgangspunktet om, at forældrenes medfødte køn ved barnets undfangelse afgør deres betegnelse i børnelovens forstand, blev fastholdt, henset til det meget begrænsede antal personer der ville blive berørt, og den vidtgående ændring af børneloven og dertil relateret lovgivning, der ville være påkrævet.

Når nyt personnummer efter § 3, stk. 7, i CPR-loven er tildelt, vil den pågældende automatisk modtage nyt sundhedskort med oplysning om det nye personnummer. Det nye personnummer giver endvidere adgang til udstedelse af nye personlige dokumenter som f.eks. pas, kørekort og fødselsattest i overensstemmelse med det nye køn. Den pågældendes fornavn vil ligeledes i henhold til § 13, stk. 2, i navneloven kunne ændres, så det bliver kønskorrekt i forhold til det nye køn.

Som beskrevet i rapporten har det nye juridiske køn ikke retsvirkninger i forhold til børneloven. Det er derfor fast antaget, at en persons medfødte køn er afgørende for, hvilke rettigheder og pligter personen har i relation til reglerne i børneloven om fastlæggelse af forældreskab, uanset om den pågældende har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel.

2.2.1.1.2. Fysisk kønsskifte efter sundhedsloven (kastration)

Det følger af § 115, stk. 1, i sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 903 af 26. august 2019 med senere ændringer, at en person kan blive kastreret som led i kønsskifte, hvis personen er en transperson, har et vedholdende ønske om kastration og kan overskue konsekvenserne af kastratio-

nen. Ved kastration forstås et indgreb, hvorved kønskirtlerne (testikler eller æggestokke) fjernes, eller behandling, hvorved de varigt sættes ud af funktion. Kastration som led i kønsskifte er et indgreb, hvor testikler eller æggestokke fjernes uden anden lægefaglig indikation end kønsligt ubehag med ønske om kønsmodificerende behandling.

Et fysisk kønsskifte foretaget i udlandet anerkendes efter dansk ret, hvis det er foretaget på samme måde som et fysisk kønsskifte foretaget i Danmark. Det er Sundhedsstyrelsen, der tager stilling til anerkendelse af et fysisk kønsskifte, der er foretaget i udlandet.

Sundhedsstyrelsen orienterer Indenrigs- og Boligministeriet om godkendelse af et fysisk kønsskifte, hvorefter Indenrigs- og Boligministeriet tildeler nyt personnummer til den pågældende i medfør af § 3, stk. 6, i CPR-loven i overensstemmelse med det nye køn. Efter denne bestemmelse tildeler Indenrigs- og Boligministeriet nyt personnummer til personer, når der er fejl i de oplysninger, der indgår i deres personnummer.

Personer, der har gennemført et fysisk kønsskifte efter sundhedsloven, eller som i udlandet har fået foretaget et kønsskifte, der anerkendes her i landet, betragtes fuldt ud som tilhørende det nye køn. Dette gælder også i relation til børneloven. I så fald anses den pågældende som henholdsvis far eller medmor til barnet efter sit køn ved barnets fødsel.

Et fysisk kønsskifte, der foretages efter barnets fødsel, indebærer ikke ændring af det forældreskab, der blev fastslået ved barnets fødsel.

2.2.1.2. Moderskab, faderskab og medmoderskab i børneloven m.v.

Reglerne om fastslåelse af forældreskab (moderskab, faderskab og medmoderskab) findes i børneloven samt i kapitel 42 a i retsplejeloven. Ved fastslåelsen af forældreskab tages der udgangspunkt i det køn, personen bruger til at forplante sig med, det vil sige det medfødte køn, uanset om en eller begge forældre ved barnets fødsel har et andet juridisk køn end det medfødte køn. Det er dermed efter børneloven og kapitel 42 a i retsplejeloven forældrenes medfødte køn, der er styrende for, om de i børneloven og retsplejeloven anses for mor, far eller medmor. Dette indebærer, at en kvinde, der inden barnets fødsel efter CPR-loven har gennemført juridisk kønsskifte til mand, anses for barnets mor og derfor i CPR m.v. registreres som mor til barnet.

Det følger således af § 30 i børneloven, at den kvinde, som føder et barn, anses for mor til barnet.

Børneloven indeholder i kapitel 1-3 og 5 regler om registrering og anerkendelse af samt afgørelse om faderskab og medmoderskab, herunder om faderskab og medmoderskab til børn der er blevet til ved assisteret reproduktion. Disse regler er beskrevet i punkt 2.1.1.1-2.1.1.6. Supplerende kan det oplyses, at § 9 i børneloven indeholder en oversigt over parterne i en sag om faderskab og medmoderskab defineret

ved deres medfødte køn. En kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, er omfattet af de regler i § 9, der henviser til ”moder”. På samme måde er en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, omfattet af de regler i bestemmelsen, der henviser til ”mand” eller ”far”.

Kapitel 4 i børneloven indeholder regler om genoptagelse af en sag om faderskab eller medmoderskab. I relation til en genoptagelsessag om eksempelvis faderskab vil en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, kunne anmode om at få sagen genoptaget som enten ”moder”, hvis den pågældende har født barnet, eller som ”medmoder” hvis den pågældende er anset som medmor til barnet. Ligeledes vil en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, kunne anmode om at få sagen genoptaget som ”fader”, hvis den pågældende er anset som far til barnet. Den pågældendes rettigheder og pligter i relation til genoptagelse af en sag om faderskab og medmoderskab er således styret af det medfødte køn.

Efter § 448, stk. 3, i retsplejeloven indbringer Familieretshuset en sag eller afgørelse efter børneloven for familieretten i den retskreds, hvor barnets mor har hjemting. Har barnets mor ikke hjemting her i landet, indbringes sagen for familieretten i den retskreds, hvor den, der efter § 17 i børneloven er part i sagen, har hjemting.

Endvidere indeholder kapitel 42 a i retsplejeloven regler om familierettens behandling af sager om faderskab og medmoderskab. Med hensyn til den internationale kompetence til at behandle sager om faderskab og medmoderskab her i landet følger det af lovens § 456 b, stk. 1, nr. 1, at en sag bl.a. kan indbringes for familieretten her i landet, hvis moren har bopæl her.

2.2.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Familiebegrebet dækker i dag over mange forskellige konstellationer af mennesker. Muligheden for at stifte og være den familie, som man ønsker, begrænses dog af, at lovgivningen på enkelte områder fortsat tager udgangspunkt i en mere traditionel forståelse af familien som begreb. Således tager reglerne om forældreskab i børneloven udgangspunkt i forældrenes medfødte køn uanset, om de har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel.

I Danmark bør rammerne for familiestiftelse være brede, og forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte, bør derfor kunne blive forældre i overensstemmelse med deres kønsidentitet.

På den baggrund mener Social- og Ældreministeriet, at det med henblik på at sikre, at alle forældre føler sig anerkendte, ligeværdige og respekterede, er nødvendigt at ændre børneloven sådan, at forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel, bliver betegnet og registreret som forældre i overensstemmelse med deres juridiske kønsskifte. Dermed sikres det, at man kan indtage den plads i en familie, man ønsker.

Ministeriet finder dog samtidig, at det skal sikres, at de rettigheder og pligter, som lovgivningen tildeler og pålægger barnets forældre, opretholdes. En ændring af forældrebegrebet i børneloven må således ikke medføre, at en persons køn efter juridisk kønsskifte bliver styrende for de rettigheder og pligter, der følger af et forældreskab. Det gælder eksempelvis i forhold til en forælders ret til barsel.

Dermed vil der på den ene side kunne ske en ændring af, hvordan en forælder, der har gennemført juridisk kønsskifte, betegnes efter børneloven, mens den pågældende forælder på den anden side vil kunne bevare de rettigheder og pligter, der knytter sig til forælderskabets medfødte køn.

I overensstemmelse med regeringens ambition om at styrke rettigheder og muligheder for LGBTI-personer i Danmark vil en sådan ordning betyde, at børneloven fuldt ud vil anerkende juridisk kønsskifte i relation til forældreskabet.

Der er ikke behov for, at en sådan ny ordning også skal finde anvendelse for personer, der har gennemført et fysisk kønsskifte efter sundhedsloven m.v., da de fuldt ud betragtes som tilhørende det nye køn og derfor også betragtes som forældre i forhold til dette køn.

Den nye ordning bør heller ikke skulle omfatte forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte efter barnets fødsel. Baggrunden for denne afgrænsning er hensynet til at sikre stabilitet for barnet. Derfor finder ministeriet, at betegnelsen for barnets forældre ved barnets fødsel bør opretholdes, selvom en forælder efter fødslen gennemfører juridisk kønsskifte.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i børneloven indsættes et nyt kapitel 6 a indeholdende to bestemmelser (§§ 31 a og 31 b), der omhandler forældre og parter, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel. Det foreslåede kapitel vil gennemføre forslaget om, at transpersoner betegnes som forældre i overensstemmelse med deres juridiske kønsskifte på tidspunktet for et barns fødsel.

Den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, vil indledningsvist fastslå, at bestemmelserne i kapitel 1-6 i børneloven også vil finde anvendelse for forældre og parter, der efter § 3, stk. 7, i CPR-loven har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel, dog med de ændringer der følger af de foreslåede bestemmelser i § 31 a, stk. 2 og 3, i børneloven. Kapitel 1-6 i børneloven indeholder bestemmelser om fastslåelse af moderskab, faderskab og medmoderskab.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 2, vil en part, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab have de rettigheder og pligter, som den pågældende ville have haft efter sit medfødte køn inden det juridiske kønsskifte.

I relation til lovens § 27 a foreslås det dog, at en mand, der har gennemført et juridisk kønsskifte til kvinde inden

barnets fødsel, vil blive betragtet som kvindelig ægtefælle eller kvindelig partner til den kvinde, der skal behandles med assisteret reproduktion eller insemineres. Det vil indebære, at et par, der består af en kvinde og en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, vil være omfattet af bestemmelsen i lovens § 27 a. Parrets mulighed for at aftale med en kendt mand, der donerer sæd, at han skal være far efter § 27 a i børneloven, vil således ikke blive ændret.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 3, vil en forælder, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, blive anset som barnets far eller medmor ud fra sit juridiske køn på fødselstidspunktet, når det juridiske køn er registreret i CPR.

Da en mand, der før barnets fødsel har gennemført kønsskifte til kvinde, ikke kan føde et barn, vil det efter forslaget alene være muligt for den pågældende at blive anset som medmor til barnet, som den pågældendes partner føder. Derfor vil det ikke efter de foreslåede bestemmelser i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, være muligt for en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, at blive anset som barnets mor.

Betydningen af, at en person har gennemført juridisk kønsskifte inden et barns fødsel, i relation til de rettigheder og pligter, der følger af et forældreskab efter dansk ret, vil blive reguleret af den foreslåede bestemmelse i § 31 b. Bestemmelsen vil indebære, at en forælder, der anses for barnets far eller medmor efter den foreslåede bestemmelse i lovens § 31 a, stk. 3, vil have de rettigheder og pligter i forhold til moderskab, faderskab og medmoderskab efter dansk ret, som den pågældende ville have haft efter sit medfødte køn inden det juridiske kønsskifte.

De foreslåede bestemmelser i §§ 31 a og 31 b i børneloven vil ikke finde anvendelse for forældre, der har gennemført et fysisk kønsskifte efter sundhedsloven m.v. Bestemmelserne vil heller ikke finde anvendelse for personer, der gennemfører juridisk kønsskifte efter barnets fødsel.

Forslaget vil alene ændre forældrebetegnelsen og ikke de omhandlede forældres rettigheder og pligter i forhold til barnet. For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 24, og bemærkningerne hertil.

Med den foreslåede ordning vil der ikke være behov for at ændre de bestemmelser i dansk ret, der i relation til børn indeholder henvisninger til kønsspecifikke begreber som kvinde, mand, mor, far, medmor, faderskab og medmoderskab. Dette er belyst nærmere i punkt 2.2.3.1-2.2.3.3.

Det foreslås dog, at henvisningerne til barnets mor i § 448, stk. 3, og kapitel 42 a i retsplejeloven ændres sådan, at der i stedet henvises til den, der har født barnet. Disse ændringer vil gøre det klart, at de pågældende processuelle regler også vil finde anvendelse i sager efter børneloven, hvor den, der har født barnet, inden fødslen havde gennemført juridisk kønsskifte fra kvinde til mand.

2.2.3.1. Parter, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel, og deres retsstilling under behandlingen af sager om faderskab og medmoderskab (§ 31 a, stk. 1, jf. stk. 2)

Reglerne om behandlingen af sager om faderskab og medmoderskab i børneloven indeholder en lang række bestemmelser, der til brug for behandlingen af disse sager fastlægger parternes rettigheder og pligter i forhold til deres køn.

I det følgende belyses den nærmere betydning af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 2, om retsstillingen under behandlingen af sager om faderskab og medmoderskab for parter, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel.

Den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 2, 1. pkt., vil overordnet betyde, at en kvinde, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til mand, under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab har de rettigheder og pligter, som tilkommer henholdsvis påhviler den kvinde, der har født barnet, eller som tilkommer henholdsvis påhviler en kvinde, der er part i sagen uden at have født barnet.

Tilsvarende vil § 31 a, stk. 1, jf. stk. 2, overordnet betyde, at en mand, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab har de rettigheder og pligter, som tilkommer henholdsvis påhviler en mand, der er part i sagen.

Med hensyn til morens oplysningspligt efter § 8, stk. 1, og § 16 i børneloven vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 2, indebære, at en kvinde, der efter juridisk kønsskifte til mand, føder et barn, vil skulle oplyse, hvem der er eller kan være barnets far. Han skal endvidere oplyse om eventuel behandling med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være blevet til ved en sådan behandling, og i givet fald oplyse, hvem der har samtykket til behandlingen. En kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil således under en sag om faderskab og medmoderskab have den samme oplysningspligt som en kvinde, der føder et barn.

I relation til § 9 i børneloven om parterne i en sag om faderskab og medmoderskab vil den foreslåede bestemmelse betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil være omfattet af de bestemmelser, der indeholder henvisning til ”moder”. På samme måde vil en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, være omfattet af de bestemmelser, der indeholder henvisning til ”mand” eller ”far”, mens en kvinde, der ikke har født barnet, og som inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til mand, vil være omfattet af de bestemmelser, der indeholder henvisning til ”medmor”.

2.2.3.2. Faderskab og medmoderskab for forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte inden fødslen (§ 31 a, stk. 1, jf. stk. 3)

Formålet med den foreslåede ordning i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, i børneloven er at sikre, at en forælder, som har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel, betegnes som forælder på en måde, som afspejler det juridiske kønsskifte. Samtidig er det formålet at sikre, at forældrene har de samme rettigheder og pligter, som hvis de ikke havde gennemført juridisk kønsskifte. Dermed vil det juridiske kønsskifte ikke blive styrende for de rettigheder og pligter, der følger af forældreskabet.

For så vidt angår registrering af slægtsskab i CPR vil forældrefelterne i CPR blive ændret i overensstemmelse hermed sådan, at det bliver muligt at registrere begge forældre som far til deres fælles barn. Således vil teksten i forældrefeltet i CPR benævnt ”mor” som en afledt følge heraf blive ændret til ”mor/far”. En forælder, der har gennemført juridisk kønsskifte, og som efter forslaget anses som barnets far eller medmor i overensstemmelse med det juridiske kønsskifte, vil således ved registreringen af barnets fødsel i CPR blive tilknyttet barnet ved henvisning til pågældendes personnummer i enten ”mor/far”-feltet eller i ”far/medmor”-feltet. Den forælder, som har født barnet, registreres automatisk i ”mor/far”-feltet, når barnet tildeles et personnummer ved en fødsel her i landet. Det bemærkes, at det ikke entydigt alene ud fra registreringen i forældrefelterne i CPR vil være muligt at konstatere, om en registreret forælder har status som forælder efter sit medfødte køn eller efter den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3. Det bemærkes endvidere, at den pågældende kan have gennemført fysisk eller juridisk kønsskifte efter fødslen af barnet, og at dette kønsskifte registreres i CPR, også selvom et efterfølgende kønsskifte efter forslaget ikke vil have betydning for forældrebetegnelsen efter børneloven.

Med hensyn til bestemmelsen om moderskab i § 30 i børneloven vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, i børneloven betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, i overensstemmelse med sit juridiske kønsskifte vil blive anset som barnets far.

Med hensyn til registrering af faderskab efter § 1, stk. 1, i børneloven vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, i børneloven betyde, at henvisningen til en kvinde, der har født et barn, også vil omfatte en kvinde, der efter juridisk kønsskifte til mand føder et barn.

Afhængig af kønnet på ægtefællen til den, der føder et barn, vil den pågældende, der inden fødslen har gennemført juridisk kønsskifte, skulle anses som barnets ”far” eller ”medmor” i overensstemmelse med det juridiske køn på fødselstidspunktet. Den foreslåede bestemmelse vil således betyde, at hvis den fødende på fødselstidspunktet er gift med en kvinde, der inden fødslen har gennemført juridisk kønsskifte til mand, så vil denne mand blive anset som far til barnet, og hans faderskab til barnet vil blive registreret.

Tilsvarende vil gælde i relation til registrering efter lovens § 1 a af faderskab på grundlag af en aftale om faderskab efter

lovens § 27 a, stk. 1, og registrering efter lovens § 2, stk. 1, af faderskab på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring.

Samtidig vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, betyde, at lovens § 1, stk. 1, § 1 a, stk. 1, og § 2, stk. 1, ikke vil finde anvendelse, hvis moren er gift med en mand, der inden fødslen har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde. I disse situationer anses kvinden efter lovens § 3 a, stk. 1, og § 3 b, stk. 1, som medmor til barnet, og hendes medmoderskab til barnet vil blive registreret.

Det bemærkes, at det vil være en konsekvens af de foreslåede bestemmelser i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, at der vil kunne være situationer, hvor begge forældre anses som far til deres fælles barn. Det skyldes, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, i overensstemmelse med forslaget vil blive anset som far til barnet. Samtidig vil denne mands mandlige partner også kunne blive anset som barnets far, uanset om han er genetisk far til barnet, eller han anses som far til barnet gennem ægteskab eller anerkendelse af faderskabet.

I relation til § 14 i børneloven om anerkendelse af faderskab og medmoderskab vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, indebære, at henvisningerne i bestemmelsen til eksempelvis ”moderen” eller ”barnets mor” også vil omfatte en kvinde, der efter at have gennemført juridisk kønsskifte til mand føder et barn.

Med hensyn til anerkendelse af faderskab efter lovens § 14 vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, indebære, at en kvinde, der ikke har født barnet, og som inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til mand, vil kunne anerkende faderskabet til barnet. På samme måde vil en mand, der inden fødslen har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, kunne anerkende medmoderskabet til barnet.

I relation til anerkendelse af faderskab efter lovens § 14, stk. 2, bemærkes, at bestemmelsen kun finder anvendelse for en mand, der med mandlige kønsorganer har været i stand til at besvagre den, der har født barnet. Det samme gælder ved afgørelse om faderskab efter lovens § 20, stk. 1-3, samt henvisningen i lovens § 20, stk. 5, til lovens §§ 27 b og 27 c om en sæddonors faderskab.

I relation til lovens § 20, stk. 2 og 3, vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, indebære, at henvisningerne til moren også omfatter en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter har født barnet. På samme måde vil en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde inden barnets fødsel, være omfattet af bestemmelsen i lovens § 20, stk. 4, om afgørelse om medmoderskab på grundlag af assisteret reproduktion. Tilsvarende vil en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand inden barnets fødsel, men som ikke har født barnet, være omfattet af lovens § 20, stk. 5, om afgørelse om faderskab på grundlag af assisteret reproduktion.

2.2.3.3. Retsvirkningerne af moderskab, faderskab og medmoderskab for forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel (§ 31 b)

2.2.3.3.1. Den familieretlige lovgivning

Det er ikke kun i børneloven, der findes bestemmelser, der tager udgangspunkt i en forælders medfødte køn i relation til rettigheder og forpligtelser, der følger af forældreskabet.

Med hensyn til forældremyndighed følger det af § 6, stk. 2, i forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020, at når ægtefællerne er separeret ved barnets fødsel, har moren som udgangspunkt forældremyndigheden alene. Hvis forældrene ikke er gift med hinanden, har moren efter lovens § 7, stk. 4, som udgangspunkt forældremyndigheden alene. I forhold til forældreansvarslovens bestemmelser om forældremyndighed ved barnets fødsel vil den foreslåede bestemmelse i § 31 b i børneloven betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil være omfattet af reglerne i forældreansvarsloven om forældremyndighed, der tilkommer barnets mor.

Efter § 1 i navneloven får et barn som udgangspunkt morens efternavn, hvis barnet ikke senest seks måneder efter fødslen har fået et efternavn. Den foreslåede bestemmelse i § 31 b i børneloven vil medføre, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil være omfattet af bestemmelsen i § 1 i navneloven. Den pågældendes barn vil herefter få den fødendes efternavn, hvis barnet ikke har fået et efternavn inden for fristen.

Med hensyn til børnebidrag følger det af § 19, stk. 1, i lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 773 af 7. august 2019, (børnebidragsloven), at faren eller medmoren bl.a. kan pålægges at betale bidrag til morens underhold to måneder før og en måned efter fødslen. I forhold til denne bestemmelse vil den foreslåede bestemmelse i § 31 b i børneloven betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil være omfattet af reglerne om ret til bidrag til morens underhold.

2.2.3.3.2. Anden lovgivning

Også uden for den familieretlige lovgivning findes der bestemmelser, der i relation til et barn fastlægger borgernes rettigheder og pligter i forhold til deres køn.

Med hensyn til registrering af slægtskabsoplysninger i CPR fremgår det af nr. 7 i bilag 1 til CPR-loven, at der i CPR registreres slægtskabsoplysning for mor, far og børn og angivelse af mor og far i feltet for indehavere af forældremyndigheden. Selvom ”medmor” ikke fremgår af nr. 7 i bilag 1 til CPR-loven, registreres medmoderskab i CPR på lige fod med faderskab. Det bemærkes i den forbindelse, at det med lovforslagets § 6, nr. 1, foreslås, at CPR-lovens bilag 1, nr. 7, ændres sådan, at det fremgår af bilaget, at medmoderskab registreres i CPR på lige fod med faderskab. En kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter

føder et barn, vil fortsat blive registreret i det forældrefelt i CPR, hvor den, der føder barnet, registreres. Teksten i forældrefeltet i CPR vil som anført under punkt 2.2.3.2 blive ændret sådan, at feltet afspejler den foreslåede ændring af børneloven om transpersoners forældreskab, hvorefter den, der føder et barn, enten kan være mor eller far til barnet. Der henvises til de ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelser § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, i børneloven. For så vidt angår registrering af far eller medmor i CPR, vil den foreslåede bestemmelse være uden betydning, da der i dag er mulighed for registrering af både far og medmor i CPR, hvorfor eksempelvis en mand, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, vil kunne registreres som medmor.

Som et andet eksempel kan nævnes § 7, stk. 1, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 235 af 12. februar 2021, hvorefter en mor har ret og pligt til fravær i de første to uger efter en fødsel. Herefter har hun ret til fravær i yderligere 12 uger. Efter bestemmelsens stk. 2 indtræder faderen eller medmoren i morens ret til fravær efter stk. 1, hvis moren dør eller på grund af sygdom bliver ude af stand til at passe barnet.

I relation til disse bestemmelser vil den foreslåede bestemmelse i § 31 b i børneloven betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil være omfattet af § 7, stk. 1, i barselsloven om morens pligt og ret til barsel, selvom den fødende ved barnets fødsel blev registreret som barnets far. En kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil således have ret og pligt til fravær i de første to uger efter en fødsel. Han vil herefter have ret til fravær i yderligere 12 uger.

For så vidt angår farens eller medmorens rettigheder efter § 7, stk. 2 og 3, i barselsloven, vil det være uden betydning, om den pågældende inden fødslen har gennemført juridisk kønsskifte, da en far og en medmor efter bestemmelserne har de samme rettigheder.

Med hensyn til udbetaling af børnetilskud følger det for eksempel af § 8, stk. 1, 1. pkt., i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 21. januar 2019, (børnetilskudsloven), at børnetilskud udbetales til moren. Samtidig fremgår det af lovens § 15, stk. 1, at bidrag, som efter børnebidragsloven er pålagt til udgifterne ved fødslen og morens underhold før og efter fødslen, kan udbetales forskudsvis.

Den foreslåede bestemmelse i § 31 b i børneloven vil betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil være omfattet af bestemmelserne i § 8, stk. 1, 1. pkt., og § 15, stk. 1, i børnetilskudsloven, og have ret til børnetilskud m.v. som en kvinde, der har født et barn, og som ikke har gennemført juridisk kønsskifte til mand.

Tilsvarende vil gælde for morens ret til ekstra statens uddan-

nessesstøtte (SU) i forbindelse med fødsel eller adoption efter § 14, stk. 1, § 19, stk. 3, og til supplerende ph.d.-stipendier efter § 51, stk. 2, i lov om statens uddannelsesstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 1037 af 30. august 2017, (SU-loven), og til ekstra specialpædagogisk støtte efter § 7, stk. 3, i lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 69 af 28. januar 2020. Det bemærkes, at de nævnte bestemmelser i SU-loven er foreslået ændret ved lovforslag L 32, der blev fremsat den 6. oktober 2021.

Det fremgår videre af § 8, stk. 2, 1. pkt., i børnetilskudsloven, at børnetilskud udbetales til faren, hvis han har forældremyndigheden over barnet alene. I relation hertil vil den foreslåede bestemmelse i § 31 b i børneloven betyde, at en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde inden barnets fødsel, vil være omfattet af bestemmelsen i § 8, stk. 2, 1. pkt., i børnetilskudsloven og have ret til børnetilskud m.v. som en mand, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde. Ligeledes vil den foreslåede bestemmelse i § 31 b betyde, at en kvinde, der ikke har født barnet, og som inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til mand, vil være omfattet af bestemmelsen i § 8, stk. 2, 1. pkt., i børnetilskudsloven, hvis han anses som far til barnet. Det bemærkes, at § 8, stk. 2, 1. pkt., i børnetilskudsloven, der stammer fra før indførelsen af medmoderskab, og som efter sin ordlyd alene giver en far og ikke en medmor til et barn ret til børnetilskud, i praksis fortolkes sådan, at den også omfatter barnets medmor.

Ovenstående vil tilsvarende gælde for udbetaling af andre offentlige ydelser, der fastlægger forældres rettigheder og pligter i forhold til deres køn, i forhold til en forælder, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte.

2.3. Moderskab

2.3.1. Gældende ret

Det fremgår af § 30 i børneloven, at den kvinde, som føder et barn, der er blevet til ved assisteret reproduktion, anses for mor til barnet. Det fremgår således klart af bestemmelsen, at den fødende kvinde anses for mor til barnet, selvom barnet er blevet til ved en assisteret reproduktion i form af donation af et æg fra en anden kvinde.

Bestemmelsen blev indført med børneloven, jf. lov nr. 460 af 7. juni 2001. Forud for den lov fandtes der ikke bestemmelser om, hvem der skal anses som mor i tilfælde, hvor barnet er blevet til ved en ægdonation, men i praksis blev den kvinde, der har født et barn, anset som mor til barnet.

I lyset af den på daværende tidspunkt stigende anvendelse af reagensglasteknik med donation af æg fra en anden kvinde til opnåelse af graviditet havde bestemmelsen til formål at præcisere, at den fødende kvinde anses som mor til barnet, også selvom barnet er blevet til ved en sådan ægdonation. Der henvises til punkt 4.2 i bemærkningerne til forslaget til børneloven, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 61.

Selvom det ikke fremgår af ordlyden af § 30, antages det, at bestemmelsen skal forstås sådan, at den kvinde, der føder et barn, altid anses for mor til barnet, også selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion. Dette er ikke omtalt i bemærkningerne til forslaget til børneloven.

Det er sådan bestemmelsen anvendes i dag, hvor den betragtes som indeholdende en retsgrundsætning om moderskab i dansk ret.

Bestemmelsen anvendes derfor også i forhold til børn, der fødes i udlandet, også selvom den kvinde, der føder et barn i et andet land, efter loven i det pågældende land ikke anses som mor til barnet, f.eks. fordi barnet er blevet til på grundlag af en surrogataftale. Dette gælder alene, når barnet indrejser i Danmark eller i øvrigt er undergivet danske myndigheders kompetence.

En sådan surrogataftale går typisk ud på, at et barnløst par aftaler med en kvinde, at hun skal føde et barn til dem. Efter aftalen skal det barnløse par være barnets retlige forældre. Det vil således også være et led i aftalen, at surrogatmoren i overensstemmelse med loven i hendes bopælsland ikke skal være retlig forælder til barnet.

På grund af bestemmelsen om moderskab i § 30 i børneloven har surrogataftaler ikke retsvirkninger i Danmark. Den kvinde, der føder et barn, anses således efter dansk ret altid for mor til barnet.

2.3.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

Formuleringen af § 30 i børneloven er upræcis, fordi den ikke udtrykkeligt tager stilling til, hvem der anses for mor til et barn, der ikke er blevet til ved en ægdonation. Bestemmelsen tager heller ikke højde for den i punkt 2.1 foreslåede mulighed for at etablere forældreskab på grundlag af insemination, der er foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

På den baggrund finder Social- og Ældreministeriet, at § 30 i børneloven bør præciseres sådan, at det fremgår af bestemmelsen, at den kvinde, der føder et barn, anses for mor til barnet.

Ligesom i dag vil bestemmelsen finde anvendelse, uanset hvordan barnet er blevet til, også selvom barnet er blevet til ved donation af et æg fra en anden kvinde.

Den foreslåede præcisering af bestemmelsen vil ikke ændre dens karakter af at indeholde en retsgrundsætning i dansk ret om moderskab, der finder anvendelse, uanset hvor barnet er født.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Forslaget om at præcisere § 30 i børneloven sådan, at det fremgår af bestemmelsen, at den kvinde, der føder et barn, anses for mor til barnet, foreslås gennemført ved at lade henvisningen i bestemmelsen til, at barnet er blevet til ved assisteret reproduktion, udgå.

Med forslaget vil grundsætningen om, at den fødende kvinde anses som mor til barnet blive lovfæstet.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 1, nr. 23, og bemærkningerne hertil.

2.4. Navneændring for transpersoner

2.4.1. Gældende ret

Det følger af § 4, stk. 1, i navneloven, at et navn kan tages som efternavn, hvis betingelserne i bestemmelsen er opfyldt. Det fremgår bl.a. af bestemmelsens nr. 6, at et navn kan tages som efternavn, hvis navnet er et efternavn, som ansøgeren har ret til efter de øvrige bestemmelser i lovens kapitel 1 om efternavne, med ændring af en kønsbestemt endelse af dette efternavn, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette.

Efter lovens § 4, stk. 4, 1. pkt., kan et navn ikke tages i medfør af bestemmelsens stk. 1, nr. 6, hvis det betegner det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Social- og ældreministeren kan dog efter bestemmelsens 2. pkt. fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsens 1. pkt.

Det følger af § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, i navneloven, at som efternavn kan man tage en af forældrenes fornavne med tilføjesen -søn eller -datter eller en af forældrenes fornavne med en anden tilføjelse, der viser slægtskabet, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette. Efter bestemmelsens stk. 2 må et efternavn efter stk. 1, nr. 1 og 2, ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Social- og ældreministeren kan dog efter bestemmelsens stk. 3, 2. pkt., fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsens stk. 2.

Endelig følger det af § 13, stk. 1, i navneloven, at som fornavn kan man tage et navn, der er optaget på den liste, der er udarbejdet af Familieretshuset, eller som er godkendt af personregisterføreren eller Familieretshuset. Efter bestemmelsens stk. 2 må et fornavn ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet, men efter bestemmelsens stk. 3, kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om, at personer, der er transseksuelle eller ganske må ligestilles hermed, ikke er omfattet af forbuddet i bestemmelsens stk. 2.

Bekendtgørelse nr. 365 af 3. marts 2021 om navne (navnebekendtgørelsen) indeholder i § 12 bestemmelser, der udmønter social- og ældreministerens hjemmel til efter § 4, stk. 4, 2. pkt., § 7, stk. 3, 2. pkt. og § 13, stk. 3, i navneloven at fastsætte bestemmelser om fravigelse af forbuddet mod at tage navne, der er kønsbestemte.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 12, stk. 1, at til brug for vurderingen af, om der kan gøres undtagelse fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn, jf. § 4, stk. 4, 1. pkt., § 7, stk. 2, og § 13, stk. 2, i navneloven, vurderer det multidisciplinære team ved Rigshospitalet eller

Aalborg Universitetshospital, om ansøgeren er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Hvis vurderingen fra det multidisciplinære team giver anledning til tvivl om, hvorvidt en person er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed, kan der efter bekendtgørelsens § 12, stk. 2, indhentes en supplerende udtalelse fra Retslægerådet.

En transseksuel (transperson), der har gennemført juridisk kønsskifte, jf. punkt 2.2.1.1.1, kan tage et navn, der passer til det registrerede køn efter juridisk kønsskifte, uden at betingelserne for navneændring i § 12 i navnebekendtgørelsen er opfyldt. Reglerne i navnelovgivningen om navneændring for transseksuelle (transpersoner) finder derfor i dag alene anvendelse for transseksuelle (transpersoner) og personer, der ganske må ligestilles hermed, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte.

I forbindelse med indførelsen af mulighed for juridisk kønsskifte blev det ikke overvejet at ændre reglerne om navneændring for transpersoner.

2.4.2. Social- og Ældreministeriets overvejelser

I Danmark bør alle mennesker være ligeværdige og mødes med respekt, uanset deres kønsidentitet. Unødige restriktioner i at kunne leve i overensstemmelse med sin kønsidentitet bør derfor undgås.

En transperson kan i dag gennemføre juridisk kønsskifte ved at afgive erklæring om, at ønsket om juridisk kønsskifte er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn, mens en transperson, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte, men som alene ønsker f.eks. et fornavn, der passer til sin kønsidentitet, kun kan få dette navn, hvis der udarbejdes en erklæring, der dokumenterer, at den pågældende er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed.

Det er på den baggrund Social- og Ældreministeriets opfattelse, at processen for, at man som transperson kan få et fornavn, der passer til ens kønsidentitet, bør forenkles sådan, at navneændringen kan ske på grundlag af en erklæring om, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Det bemærkes, at i rapporten anvendes betegnelsen transkønnet, men der i lovforslaget anvendes betegnelsen transperson i stedet for transkønnet. Det skyldes, at transperson er en mere korrekt betegnelse for den gruppe personer, der er omfattet af reglerne i navneloven om personer, der ønsker et navn, der betegner det modsatte køn.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Forslaget om ændring af et navn til et navn, der betegner det modsatte køn, foreslås gennemført ved, at der som § 4, stk. 4, 2. pkt., § 7, stk. 2 og § 13, stk. 2, i navneloven indsættes bestemmelser, hvorefter bestemmelserne i lovens § 4, stk. 4, 1. pkt., § 7, stk. 2, og § 13, stk. 2, om, at fornavne og efternavne ikke må betegne det modsatte køn, ikke gælder,

når ansøgeren erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Som konsekvens heraf foreslås § 4, stk. 4, 2. pkt., § 7, stk. 3, 2. pkt., og § 14, stk. 3, i navneloven ophævet. Endvidere vil § 12 i navnebekendtgørelsen skulle ophæves.

Forslaget vil betyde, at en transperson, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte, kan få et navn, der passer til den pågældendes kønsidentitet, ved at erklære, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn. Der vil således ikke længere være en betingelse for navneændringen, at der indhentes en erklæring om, at den pågældende er transseksuel eller lignende.

For en nærmere beskrivelse af forslaget henvises til lovforslagets § 2, nr. 1-5, og bemærkningerne hertil.

3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget om forenkling af transpersoners adgang til at antage et navn, der svarer til deres kønsidentitet, vil medføre øget ligestilling i relation til kønsidentitet.

Forslaget om forenkling af registreringen af medmoderskab vil endvidere medføre øget ligestilling for en kvindelig forælder, der er ægtefælle eller registreret partner til en person, der føder et barn. Det skyldes, at den kvindelige partner vil kunne få sit medmoderskab registreret på samme nemme måde, som en mandlig forælder, der er ægtefælle til en person, der føder et barn.

4. Konsekvenser for FN's verdensmål

Danmark har tilsluttet sig FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, herunder verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene. Efter delmål 5.1 skal alle former for diskrimination af alle kvinder og piger stoppes.

Forslaget om smidiggørelse af registreringen af medmoderskab vil medvirke til opfyldelse af delmål 5.1, og det vurderes derfor, at lovforslaget vil have positive konsekvenser for Danmarks opfyldelse af verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Gennemførelse af forslaget om smidiggørelse af registreringen af medmoderskab vil medføre en merudgift for staten på 0,2 mio. kr. i 2022 til mindre tilpasninger af Kirkeministeriets eksisterende it-systemer sådan, at personregisterførerne kan behandle sager om medmoderskab. Forslaget vil også betyde, at registreringen af medmoderskab og faderskab efter § 1 a i børneloven vil blive flyttet fra Familieretshuset til personregisterførerne. Antallet af sager herom er begrænset og vil kunne håndteres inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Gennemførelse af forslaget om transpersoner, der bliver forældre, vil kræve en mindre tilretning af CPR-systemet, idet

teksten i det ene forældrefelt i CPR skal ændres. Udgifterne hertil vil blive afholdt inden for Indenrigs- og Boligministeriets ramme.

Gennemførelse af forslaget om navneændring i overensstemmelse med ansøgerens kønsidentitet vil betyde, at Familieretshuset vil have et ressourcebehov på 0,1 mio. kr. mindre end i dag, hvorfor Familieretshusets ramme vil blive nedjusteret med 0,1 mio. kr. årligt fra og med 2022. Mindreudgiften skyldes, at Familieretshuset ikke længere vil skulle indhente en erklæring fra Rigshospitalet eller Aalborg Universitetshospital om ansøgeren.

Da lovforslaget alene indeholder justeringer af allerede eksisterende ordninger, vil der ikke være implementeringskonsekvenser af betydning for de involverede myndigheder.

I relation til principperne for digitaliseringsklar lovgivning opfylder lovforslaget princippet om klare og enkle regler. Derudover vil princippet om brug af eksisterende offentlig infrastruktur blive opfyldt, idet blanket om aftale om forældreskab efter insemination vil skulle indsendes til Familieretshuset ved anvendelse af Familieretshusets obligatoriske digitale selvbetjeningsløsning. Dette vil også understøtte princippet om digital kommunikation mellem myndigheder og borgere. For så vidt angår forslaget om automatisk registrering af medmoderskab på baggrund af to kvinders ægteskab eller en omsorgs- og ansvarserklæring vil dette forslag opfylde princippet om automatisk sagsbehandling, da der vil blive lagt objektive kriterier til grund for registreringen af medmoderskabet. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget. Forslaget vil ikke derudover have digitaliseringsrelaterede konsekvenser.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke konsekvenser for erhvervslivet m.v.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, idet forslaget vil forenkle både registreringen af medmoderskab og transpersoners adgang til at antage et navn, der svarer til deres kønsidentitet, ligesom forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte inden fødslen af et barn, vil blive betegnet som forældre i overensstemmelse med det juridiske kønsskifte.

Med den foreslåede smidiggørelse af reglerne om medmoderskab vil det blive muligt at få registreret medmoderskab i forbindelse med barnets fødsel på samme måde som ved registrering af faderskab. Dette vil betyde, at medmoderskab vil kunne registreres, selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion med deltagelse af en sundhedsperson, men ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson og uden fremlæggelse af dokumentation for, hvordan barnet er blevet til. Medmoderskab vil således kunne etableres på

baggrund af insemination, og barnets medmor vil nemt kunne blive retlig forælder til barnet fra barnets fødsel.

I dag er det forældrenes medfødte køn ved barnets fødsel, der er styrende for, om forældrene efter børneloven anses for mor, far eller medmor til deres barn. En kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, anses for barnets mor, og den pågældende registreres derfor i CPR m.v. som mor til barnet, ligesom den pågældende omfattes af børnelovens bestemmelser ud fra sit medfødte køn.

Forslaget om at betegne forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte, som forældre på en måde, som afspejler det juridiske kønsskifte, vil have positive administrative konsekvenser for de omhandlede forældre. Dette skyldes, at tilværelsen i mange situationer vil blive lettere for disse forældre, når der er overensstemmelse mellem deres fysiske fremtræden og deres personnummer og betegnelse som forælder i offentlige dokumenter. Forslaget vil således bidrage til anerkendelsen af personer, der har gennemført juridisk kønsskifte.

Den foreslåede forenkling af proceduren for transpersoner, der ønsker at ændre deres navn, vil betyde, at en ansøgning om et navn, der betegner det modsatte køn i forhold til ansøgeren, vil kunne imødekommes hurtigere og nemmere, da der alene vil blive stillet krav om, at ansøgeren skriftligt erklærer at opleve sig som tilhørende det modsatte køn. Der vil således ikke længere skulle indhentes en erklæring om, at ansøgeren er transseksuel.

8. Klimamæssige konsekvenser

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Gennemførelse af forslaget om navneændring i overensstemmelse med ens kønsidentitet vil betyde, at Familieretshuset har et ressourcebehov på 0,1 mio. kr. mindre end i dag, hvorfor Familieretshusets ramme vil blive nedjusteret med 0,1 mio. kr. årligt fra og med 2022.	Gennemførelse af forslaget om smidiggørelse af registreringen af medmoderskab vil medføre en merudgift for staten på 0,2 mio. kr. i 2022 til it-tilretninger hos Kirkeministeriet.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget vil medføre positive administrative konsekvenser for borgerne, da registrering af medmoderskab og transpersoners adgang til at antage et navn, der svarer til deres kønsidentitet, vil blive forenklet. Derudover vil forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte inden	Ingen

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 23. juni 2021 til den 18. august 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), Advokatrådet, Amnesty International, byretterne, Danmarks Kordegneforening, Dansk Kvindesamfund, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Den Danske Dommerforening, Departementet for Børn, Unge og Familier (Grønland), Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, Domstolsstyrelsen, Familieretshuset, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, KL, LGBT+ Danmark, LGBT komiteen, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Provsteforeningen, Præsteforeningen, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Grønland, Socialministeriet (Færøerne), Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Vestre Landsret og Østre Landsret.

	fødslens af et barn, efter børneloven blive betegnet som forældre i overensstemmelse med det nye køn.	
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det følger af § 1 a, stk. 1, 1. pkt., i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres sæddonor som far til barnet, når betingelserne i lovens § 27 a, stk. 1, er opfyldt. Efter bestemmelsens 2. pkt. foretages registreringen af faderskabet af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel. Efter lovens § 1 a, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis sæddonoren er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion.

Efter lovens § 1 a, stk. 3, nr. 1, gælder bestemmelserne i lovens § 1 a, stk. 1 og 2, bl.a. ikke, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden end den kvinde, der har givet samtykke efter lovens § 27 a, stk. 1, uden at være separeret.

Registrering af faderskab efter § 1 a i børneloven sker efter § 7 i faderskabsbekendtgørelsen på grundlag af en blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om faderskab, jf. § 27 a, stk. 1, i børneloven.

Efter lovens § 14, stk. 4, kan en mand bl.a. anerkende faderskabet til et barn, hvis han efter lovens § 27 a, stk. 1, anses som barnets far. Lovens § 20 indeholder betingelserne for at træffe afgørelse om faderskab og medmoderskab i situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er blevet registreret eller anerkendt. I situationer, hvor barnet er blevet til ved assisteret reproduktion, følger det af lovens § 20, stk. 5, at der bl.a. kan træffes afgørelse om, at en mand er far, hvis han efter lovens § 27 a, stk. 1, anses som far til barnet.

Det følger af § 27 a, stk. 1, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Dette gælder dog

efter bestemmelsens stk. 2 ikke, hvis de tre parter skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal være barnets medmor. I så fald anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Det foreslås, at henvisningen til § 27 a, stk. 1, i § 1 a, stk. 1, 1. pkt., § 1 a, stk. 3, nr. 1, § 14, stk. 4, og § 20, stk. 5, i børneloven ændres til også at omfatte henvisning til den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven.

Det følger af de foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3, jf. stk. 5, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, vil manden som udgangspunkt skulle anses som barnets far, hvis han har givet samtykke hertil, og han ved en skriftlig erklæring indsendt til Familieretshuset har erklæret, at han skal være barnets far. En eventuel ægtefælle eller registreret partner til den kvinde, der skal insemineres, skal derudover have givet skriftligt samtykke til inseminationen.

Den foreslåede ændring af § 1 a, stk. 1, 1. pkt., vil betyde, at i en situation, hvor et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, og hun er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, vil sæddonor kunne registreres som far til barnet, når betingelserne i den foreslåede § 27 a, stk. 3, for at anse ham som far til barnet er opfyldt. Dette vil også gælde, selvom moren er gift eller har en registreret partner, der efter § 3 a i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 4, som udgangspunkt anses som medmor til barnet. Registreringen af sæddonor som far til barnet efter lovens § 1 a vil betyde, at han og moren vil få fælles forældremyndighed, jf. § 7, stk. 1, nr. 3, i forældreansvarsloven.

Med hensyn til processen for registreringen af faderskabet i de nævnte situationer bemærkes, at personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel efter § 3 a, stk. 1, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 4, som udgangspunkt vil registrere morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner som medmor til barnet på grundlag af kvindens ægteskab eller partnerskab med moren.

Hvis moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion

eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt, vil personregisterføreren skulle slette sin registrering af medmoderskabet, og personregisterføreren vil i stedet skulle registrere manden som barnets far efter § 1 a. Dette forudsætter dog, at parterne fremlægger dokumentation herfor for personregisterføreren. Personregisterføreren registrering af faderskabet efter § 1 a forudsætter dog endvidere, at omregistreringen kan gennemføres inden for de fire uger efter fødslen, hvor personregisterføreren efter § 7, stk. 1, i børneloven kan registrere faderskab. Hvis personregisterføreren ved registreringen af barnets fødsel har modtaget dokumentation for, at betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse den pågældende mand som far er opfyldt, vil personregisterføreren dog allerede ved fødselsregistreringen registrere ham som barnets far efter § 1 a i stedet for at registrere morens eventuelle ægtefælle eller registrerede partner som medmor til barnet efter § 3 a, stk. 1.

Som følge af forslaget vil faderskabsbekendtgørelsen skulle ændres sådan, at registrering af faderskab efter § 1 a i børneloven også kan ske på grundlag af den blanket om insemination og forældreskab, som parterne efter den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, jf. stk. 5, i børneloven vil skulle indsende til Familieretshuset. Det vil i bekendtgørelsen blive fastsat, at Familieretshuset vil skulle kvittere for modtagelsen af blanketten, og at personregisterføreren registrering af faderskabet vil kunne ske på grundlag af denne kvittering, som parterne vil skulle sende til personregisterføreren. Familieretshusets kvittering for modtagelse af blanketten vil således udgøre den dokumentation, som personregisterføreren vil kunne foretage sin registrering af faderskabet efter lovens § 1 a på baggrund af. Hvis parterne sender kvitteringen til personregisterføreren inden fødslen, vil personregisterføreren på den baggrund kunne foretage registreringen af faderskabet efter § 1 a.

Den foreslåede ændring § 1 a, stk. 3, nr. 1, vil betyde, at i en situation, hvor moren er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, og hvor betingelserne for at registrere sæddonor som far til barnet efter § 1 a, stk. 1 eller 2, i børneloven som foreslået ændret her og ved lovforslagets § 1, nr. 3, er opfyldt, vil registreringen af sæddonorens faderskab ikke kunne ske, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med og ikke separeret fra en anden end den kvinde, der har givet skriftligt samtykke til faderskabet efter den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, jf. stk. 5.

De foreslåede ændringer af § 14, stk. 4, og § 20, stk. 5, vil betyde, at der også vil kunne ske anerkendelse af og træffes afgørelse om faderskab, når barnet er blevet til ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, dog forudsat at betingelserne i den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven for at anse den pågældende mand som far er opfyldt.

De foreslåede ændringer af § 1 a, stk. 1, 1. pkt., § 1 a, stk.

3, nr. 1, § 14, stk. 4, og § 20, stk. 5, skal ses i sammenhæng med den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven. Med de foreslåede bestemmelser sidestilles insemination og assisteret reproduktion som grundlag for medmoderskab og faderskab.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 3 og 20, foreslåede ændringer af § 1 a, stk. 2, i børneloven og de bestemmelser i § 27 a, stk. 3 og 5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Det følger af § 1, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en mand, anses ægtemanden som udgangspunkt som far til barnet. Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en mand efter lovens § 2 som far til barnet, hvis han og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Efter både § 1 og § 2 foretages registreringen af faderskabet af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel.

Det følger af § 1 a, stk. 1, 1. pkt., i børneloven, at hvis et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres sæddonor som udgangspunkt som far til barnet, hvis betingelserne i § 27 a, stk. 1, er opfyldt. Det følger videre af bestemmelsens 2. pkt., at registrering af faderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel.

Det fremgår af § 3 a, stk. 1, 1. pkt., i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren som udgangspunkt som medmor til barnet, når hun anses for medmor til barnet efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2. Det følger videre af bestemmelsens 2. pkt., at registreringen af medmoderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel.

Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en kvinde efter § 3 b, stk. 1, 1. pkt., i børneloven som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, og hun anses for medmor til barnet efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2. Det følger videre af bestemmelsens 2. pkt., at registreringen af medmoderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel.

Det foreslås, at henvisningerne til "Familieretshuset" i § 1 a, stk. 1, 2. pkt., § 3 a, stk. 1, 2. pkt., og § 3 b, stk. 1, 2. pkt., i børneloven ændres sådan, at der i stedet henvises til "personregisterføreren", og at der efter "med" indsættes "registreringen af".

De foreslåede ændringer af § 3 a, stk. 1, 2. pkt., og § 3 b, stk. 1, 2. pkt., vil betyde, at registrering af medmoderskab fremover altid vil blive foretaget af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Tilsvarende

vil den foreslåede ændring af § 1 a, stk. 1, 2. pkt., betyde, at registrering af faderskab fremover altid vil blive foretaget af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel.

Begrundelsen for forslaget er, at der bør gælde samme regler for registrering af faderskab og medmoderskab i forbindelse med registreringen af barnets fødsel, og at denne registrering i alle situationer bør foretages af personregisterføreren.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 1, 4, 8, 18 og 20, foreslåede ændringer af § 1 a, stk. 1, 1. pkt., § 3 a, stk. 1, 1. pkt., § 3 b, stk. 1, 1. pkt., og §§ 27 og 27 a i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 3

Det følger af § 1 a, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres sæddonor som far til barnet, når betingelserne i lovens § 27 a, stk. 1, er opfyldt. Registreringen af faderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel. Ifølge lovens § 1 a, stk. 2, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis sæddonoren er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion.

Det foreslås, at der i § 1 a, stk. 2, i børneloven efter ”reproduktion” indsættes ”eller er blevet insemineret”. Herved udvides bestemmelsens anvendelsesområde til også at omfatte situationer, hvor moren er blevet insemineret.

Den foreslåede ændring af § 1 a, stk. 2, skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 1 og 20, foreslåede ændringer af § 1, stk. 1, 1. pkt., i børneloven og den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret med sæd fra en kendt sæddonor uden deltagelse af en sundhedsperson, anses og registreres sæddonor som barnets far, hvis sæddonor, moren og hendes kvindelige ægtefælle eller registrerede partner er enige herom.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 1 og 20, foreslåede ændringer af § 1, stk. 1, 1. pkt., i børneloven og foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 4

Det følger af § 1, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en mand, anses ægtemanden som udgangspunkt som far til barnet.

Det fremgår af § 3 a, stk. 1, 1. pkt., i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren som udgangspunkt som medmor til barnet, når betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt.

Det følger af § 27 i børneloven, at når en kvinde er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson, anses hendes kvindelige ægtefælle eller registrerede partner som barnets medmor, hvis denne har givet samtykke til behandlingen. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at kvinden skal være barnets medmor.

I situationer, hvor en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, kan parret og sæddonor efter § 27 a, stk. 2, i børneloven aftale, at morens ægtefælle eller registrerede partner skal være barnets medmor. Det er en betingelse herfor, at de tre parter skriftligt har erklæret, at ægtefællen eller den registrerede partner skal være barnets medmor.

Efter § 11 i faderskabsbekendtgørelsen registreres medmoderskab efter § 3 a i børneloven på grundlag af oplysninger om ægteskabet eller partnerskabet og det skriftlige samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om medmoderskab, jf. § 27 eller § 27 a, stk. 2, i børneloven.

Det foreslås, at i § 3 a, stk. 1, 1. pkt., i børneloven ændres ”registreres ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, når betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt” til ”anses ægtefællen eller partneren som medmor til barnet”. Dermed ophæves bestemmelsen om, at betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, i børneloven skal være opfyldt for at registrere medmoderskab. I stedet indsættes en bestemmelse om, at morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner anses som medmor til barnet.

Den foreslåede ændring af § 3 a, stk. 1, 1. pkt., vil betyde, at når moren ved fødslen har en kvindelig ægtefælle eller registreret partner, anses ægtefællen eller partneren som udgangspunkt automatisk som medmor til barnet, således at medmoderskabet umiddelbart kan registreres. Det vil herefter ikke længere være en betingelse for registrering af medmoderskab, at moren og hendes ægtefælle har indgået en aftale om medmoderskabet. Der vil således ikke længere skulle fremlægges dokumentation for, at ægtefællen eller den registrerede partner efter de gældende bestemmelser i § 27 eller § 27 a, stk. 2, i børneloven om assisteret reproduktion anses som medmor til barnet. Har parret valgt at gennemføre graviditeten gennem insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, vil registreringen af medmoderskabet ikke være betinget af, at parret efter de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 4, jf. stk. 5, har indgået en aftale om medmoderskabet. Som en konsekvens af dette vil medmoderskab kunne registreres, selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson. Medmoderskab vil således kunne registreres, selvom barnet er blevet til ved insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson.

De erklæringer m.v. om medmoderskabet, som parterne efter de gældende bestemmelser i § 27 og § 27 a, stk. 2, i børneloven og de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 4, jf.

stk. 5, i børneloven skal underskrive, vil således ikke skulle fremlægges til brug for registreringen af medmoderskabet.

Begrundelsen for forslaget er, at der bør gælde samme regler for registrering af medmoderskab som for registrering af faderskab. To kvinder, der sammen ønsker at få et barn, bør således kunne få medmoderskabet registreret på samme nemme måde, som når et heteroseksuelt ægtepar får registreret faderskabet til deres barn. Er de to kvinder gift eller registrerede partnere, bør medmoderskabet derfor kunne registreres på grundlag af oplysninger om ægteskabet eller partnerskabet. På den måde vil registrering af medmoderskab og faderskab blive ligestillet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til den ved lovforslagets § 1, nr. 2, 18 og 20, foreslåede ændring af § 3 a, stk. 1, 2. pkt., i børneloven og foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 2 og stk. 4, jf. stk. 5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 5 og 6

Det følger af § 3 a, stk. 1, i børneloven, at hvis et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, når betingelserne i § 27 a, stk. 2, er opfyldt, jf. dog stk. 2. Registreringen af medmoderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel.

Det følger af § 27 a, stk. 1, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal have givet skriftligt samtykke til behandlingen. Efter bestemmelsens stk. 2 gælder bestemmelsen i stk. 1 ikke, hvis de tre parter skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Har de tre parter i overensstemmelse med § 27 a, stk. 1, aftalt, at sæddonor skal være far til barnet, registreres hans faderskab til barnet efter § 1 a i børneloven af Familieretshuset i forbindelse med fødslen, når der fremlægges dokumentation for, at betingelserne for at registrere faderskabet er opfyldt.

Efter lovens § 3 a, stk. 2, gælder bestemmelsen i § 3 a, stk. 1, ikke, hvis ægtefællerne eller de registrerede partnere ved barnets fødsel er separerede (nr. 1), moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret (nr. 2), eller begge ægtefæller eller registre-

de partnere anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab (nr. 3).

Det foreslås, at i § 3 a, stk. 2, nr. 2, i børneloven ændres ”separeret eller” til ”separeret”.

Det foreslås videre, at der i § 3 a, stk. 2, efter nr. 2 som nyt nr. 3 indsættes en bestemmelse, hvorefter § 3 a, stk. 1, ikke gælder, hvis moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, i børneloven for at anse denne mand som far er opfyldt.

Det følger af de ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3, jf. stk. 5, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis han har givet samtykke hertil, barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. En eventuel ægtefælle eller registreret partner til den kvinde, der skal insemineres, skal have givet skriftligt samtykke til inseminationen. Erklæringen og samtykket skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familieretshuset.

Videre følger det af § 3 a, stk. 1, i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 4, at når et barn, der fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, vil personregisterføreren registrere ægtefællen eller partneren som medmor til barnet i forbindelse med registrering af barnets fødsel, dog med forbehold for bl.a. den foreslåede bestemmelse i § 3 a, stk. 2, nr. 3.

På den baggrund vil den foreslåede bestemmelse i § 3 a, stk. 2, nr. 3, betyde, at morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner ikke kan registreres som medmor til barnet, hvis parret i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i § 27 a, stk. 1, og den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, har aftalt med en sæddonor, at han skal være far til barnet.

Registreringen af sæddonor som far til barnet vil blive foretaget af personregisterføreren efter § 1 a i børneloven som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 1-3. Denne registrering af faderskabet vil imidlertid forudsætte, at der fremlægges dokumentation for, at betingelserne for at registrere faderskabet er opfyldt. Er personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel ikke i besiddelse af denne dokumentation, vil personregisterføreren registrere morens ægtefælle eller registrerede partner som medmor til barnet. Denne registrering vil personregisterføreren skulle omgøre, hvis der senere fremlægges dokumentation for, at betingelserne for at registrere sæddonor som far til barnet er opfyldt. Dette forudsætter dog, at registreringen af faderskabet kan gennemføres inden for fire uger efter fødslen, hvorefter Familieretshuset efter § 7 i børneloven rejser sag om

faderskab eller medmoderskab. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse i § 3 a, stk. 2, nr. 3, i børneloven er, at det fortsat bør være muligt for en sæddonor at få registreret sit faderskab til barnet efter § 1 a i børneloven i forbindelse med fødslen, når faderskabet er aftalt i overensstemmelse med § 27 a, stk. 1, i børneloven, og at dette også bør gælde, når faderskabet er aftalt i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, i børneloven.

Den foreslåede ændring af § 3 a, stk. 2, nr. 2, er en lovteknisk konsekvens af den foreslåede bestemmelse i § 3 a, stk. 2, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 1, 2, 4, 19 og 20, foreslåede ændringer af § 1 a, § 3 a, stk. 1, og § 27 a, stk. 1, i børneloven og foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3 og 5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 7

Det følger af § 1, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en mand, anses ægtemanden som udgangspunkt som far til barnet. Registreringen af faderskabet foretages af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Efter lovens § 1, stk. 3, finder bestemmelsen i stk. 1 tilsvarende anvendelse, hvis ægtemanden er død inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.

Det fremgår af § 3 a, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, når betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt. Registreringen af medmoderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel. Efter lovens § 3 a, stk. 3, finder bestemmelsen i § 3 a, stk. 1, tilsvarende anvendelse, hvis ægtefællen eller den registrerede partner er død før barnets fødsel, men efter at moren har modtaget behandling med assisteret reproduktion, og betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt, dog med forbehold for bestemmelsen i lovens § 3 a, stk. 4.

Det følger af § 27 i børneloven, at når en kvinde er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson, anses hendes kvindelige ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets medmor, hvis denne har givet samtykke til behandlingen. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at kvinden skal være barnets medmor.

I situationer, hvor en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, kan parret og sæddonor efter § 27 a, stk. 2, i børneloven aftale, at morens ægtefælle, registrerede partner eller partner, skal være barnets medmor. Det er en betingelse herfor, at de tre parter skriftligt har erklæret,

at morens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal være barnets medmor.

Efter § 3 a, stk. 4, i børneloven gælder bestemmelsen i lovens § 1, stk. 3, jf. stk. 1, ikke, hvis ægtefællerne eller de registrerede partnere på dødstidspunktet var separerede, moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret, eller moren anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab.

Det foreslås, at § 3 a, stk. 3, i børneloven nyaffattes.

Således følger det af den foreslåede bestemmelse, at lovens § 3 a, stk. 1, tilsvarende finder anvendelse, hvis ægtefællen eller den registrerede partner er død inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, dog med forbehold for bestemmelsen i lovens § 3 a, stk. 4.

Ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 4, foreslås § 3 a, stk. 1, i børneloven ændret sådan, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, anses ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, og sådan, at registreringen af medmoderskabet foretages af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel.

Herefter vil den foreslåede nyaffattelse af lovens § 3 a, stk. 3, betyde, at hvis morens kvindelige ægtefælle eller registrerede partner afgår ved døden inden for 10 måneder før barnets fødsel, vil ægtefællen eller den registrerede partner i overensstemmelse med de foreslåede ændringer af § 3 a, stk. 1, anses som medmor til barnet, hvorfor personregisterføreren kan registrere medmoderskabet i forbindelse med registreringen af barnets fødsel. Det vil således ikke længere være en betingelse for registrering af medmoderskab, at der fremlægges dokumentation for, at ægtefællen eller den registrerede partner efter § 27 og § 27 a, stk. 2, i børneloven anses som medmor til barnet. Som en konsekvens af dette vil medmoderskab kunne registreres, selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson.

Den foreslåede ændring af § 3 a, stk. 3, skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 2, 4, 18 og 20, foreslåede ændringer af § 3 a, stk. 1, i børneloven og foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 4, i børneloven. Det følger af disse ændringer og bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes kvindelige ægtefælle eller registrerede partner som barnets medmor, hvorefter personregisterføreren vil kunne registrere medmoderskabet i forbindelse med registreringen af barnets fødsel.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 2, 4, 18 og 20, foreslåede ændringer af § 3 a, stk. 1, i børneloven og foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 8

Det følger af § 2, stk. 1, i børneloven, at fødes et barn af en ugift kvinde, anses en mand som far til barnet, hvis han og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Registrering af faderskabet foretages af personregisterføreren i forbindelse med registrering af barnets fødsel. Hvis et barn er dødfødt eller dør, før registreringen af barnets fødsel finder sted, kan en mand i forbindelse med registreringen af barnets fødsel efter lovens § 2, stk. 2, registreres som far til barnet, hvis han og moren sammen skriftligt erklærer, at de ønsker ham registreret som faderen.

Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en kvinde efter § 3 b, stk. 1, i børneloven som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, og betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt. Hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af barnets fødsel finder sted, kan en kvinde i forbindelse med registreringen af barnets fødsel efter lovens § 3 b, stk. 2, registreres som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de ønsker hende registreret som medmor, og betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt.

Det følger af § 27 i børneloven, at når en kvinde er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson, anses hendes kvindelige ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets medmor, hvis denne har givet samtykke til behandlingen. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at kvinden skal være barnets medmor.

I situationer, hvor en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, kan parret og sæddonor efter § 27 a, stk. 2, i børneloven aftale, at morens ægtefælle, registrerede partner eller partner, skal være barnets medmor. Det er en betingelse herfor, at de tre parter skriftligt har erklæret, at morens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal være barnets medmor.

Efter § 12 i faderskabsbekendtgørelsen registreres medmoderskab efter § 3 b i børneloven på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring og en blanket med samtykke til behandling med assisteret reproduktion og erklæring om medmoderskab, jf. § 27 eller § 27 a, stk. 2, i børneloven.

Det foreslås, at i § 3 b, stk. 1, 1. pkt., og § 3 b, stk. 2, i børneloven udgår ”, og betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt”. Dermed ophæves bestemmelsen om, at betingelserne i § 27 og 27 a, stk. 2, i børneloven skal være opfyldt for at registrere medmoderskab.

Forslaget vil betyde, at når moren ved fødslen er ugift, anses en kvinde som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Forslaget vil også betyde, at dette ligeledes vil

gælde, hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af barnets fødsel finder sted.

Det vil herefter ikke længere være en betingelse for registrering af medmoderskab, at der fremlægges dokumentation for, at den kvinde, der sammen med moren indgiver en omsorgs- og ansvarserklæring, efter de gældende bestemmelser i § 27 eller § 27 a, stk. 2, anses som medmor til barnet. Som en konsekvens af dette vil medmoderskab kunne registreres, selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson. Medmoderskab vil således kunne registreres, selvom barnet er blevet til ved insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson.

Det bemærkes, at den blanket om medmoderskab, som parterne skal underskrive efter de gældende bestemmelser i § 27 og § 27 a, stk. 2, i børneloven og de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 4, jf. stk. 5, i børneloven, ikke vil skulle fremlægges til brug for registreringen af medmoderskabet. Formålet med blanketten og indsendelsen af den til Familieretshuset er alene at sikre aftalen om medmoderskabet og dermed etablere et grundlag for at kunne træffe afgørelse om medmoderskabet, hvis der efterfølgende opstår tvivl herom. Det vil således ikke være en betingelse for at registrere medmoderskab efter §§ 3 a og 3 b i børneloven, at der er indgået en aftale efter de gældende bestemmelser i lovens § 27 og § 27 a, stk. 2, eller de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, eller § 27 a, stk. 4, jf. stk. 5. Har parret ikke indgået en sådan aftale om medmoderskab, vil der ikke være sikkerhed for medmoderskabet, hvis der efter barnets fødsel opstår tvivl herom. I så fald vil der skulle træffes afgørelse om medmoderskabet efter den ved lovforslagets § 1, nr. 16, foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, i børneloven.

Begrundelsen for forslaget er, at der bør gælde samme regler for registrering af medmoderskab som for registrering af faderskab. To kvinder, der sammen ønsker at få et barn, bør således kunne få medmoderskabet registreret på samme nemme måde, som når et heteroseksuelt ugift par får registreret faderskabet til deres barn. Er de to kvinder ikke gift med hinanden eller registrerede partnere, bør medmoderskabet derfor kunne registreres på grundlag af en omsorgs- og ansvarserklæring. På den måde vil registrering af medmoderskab og faderskab blive ligestillet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 4, foreslåede ændringer af § 3 b, stk. 1, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 9 og 10

Det følger af § 3 b, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en ugift kvinde, anses en kvinde som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, og bl.a. betingelserne i lovens § 27 a, stk. 2, er opfyldt, jf. dog stk. 3. Registre-

ringen af medmoderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med fødslen.

Det følger af § 27 a, stk. 1, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal have givet skriftligt samtykke til behandlingen. Efter bestemmelsens stk. 2 gælder bestemmelsen i stk. 1 ikke, hvis de tre parter skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Har de tre parter i overensstemmelse med § 27 a, stk. 1, aftalt, at sæddonor skal være far til barnet, registreres hans faderskab til barnet efter § 1 a i børneloven af Familieretshuset i forbindelse med fødslen, når der fremlægges dokumentation for, at betingelserne for at registrere faderskabet er opfyldt.

Efter lovens § 3 b, stk. 3, gælder bestemmelserne i bl.a. § 3 b, stk. 1, ikke, hvis moren inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret (nr. 1), eller en eller begge parter på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgemål (nr. 2).

Det foreslås, at i § 3 b, stk. 3, nr. 1, i børneloven ændres ”separeret eller” til ”separeret.”.

Det foreslås videre, at der i § 3 b, stk. 3, som nyt nr. 2 indsættes en bestemmelse, hvorefter § 3 b, stk. 1, ikke gælder, hvis moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt.

Det følger af de ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3, jf. stk. 5, i børneloven, at når en ugift kvinde, der har en kvindelig partner, er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis han har givet samtykke hertil, barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Erklæringen og samtykket skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familieretshuset.

Videre følger det af § 3 b, stk. 1, i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 2, at når et barn fødes af en ugift kvinde, vil personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel registrere en kvinde som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt har erklæret, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet,

dog med forbehold for bl.a. den foreslåede bestemmelse i § 3 b, stk. 3, nr. 2.

På den baggrund vil den foreslåede bestemmelse i § 3 b, stk. 3, nr. 2, betyde, at personregisterføreren ikke vil kunne registrere en medmor til barnet, når moren og hendes kvindelige partner i overensstemmelse med den gældende bestemmelse i § 27 a, stk. 1, og den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, har aftalt med en sæddonor, at han skal være far til barnet. I stedet vil personregisterføreren efter § 2, stk. 1, i børneloven registrere sæddonor som far til barnet i overensstemmelse med aftalen efter lovens § 27 a, stk. 1 eller 3, på baggrund af en ansvars- og omsorgserklæring, som moren og sæddonoren har underskrevet. Derved vil de få fælles forældremyndighed, jf. § 7, stk. 1, nr. 1, i forældreansvarsloven.

Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse i § 3 b, stk. 3, nr. 2, er, at det bør være muligt for en sæddonor at få registreret sit faderskab til barnet i forbindelse med registreringen af fødslen, når faderskabet er aftalt i overensstemmelse med § 27 a, stk. 1 og 3, i børneloven.

Den foreslåede ændring af § 3 b, stk. 3, nr. 1, er en lovteknisk konsekvens af den foreslåede bestemmelse i § 3 b, stk. 3, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1 samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 1-3, 8 og 20, foreslåede ændringer af § 1 a, og § 3 b, stk. 1, i børneloven og foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3 og 5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 11

I de situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er registreret inden for fire uger efter fødslen, rejser Familieretshuset efter § 7 i børneloven sag om faderskab og medmoderskab.

Moren har til brug for Familieretshusets behandling af sagen en oplysningspligt, jf. lovens § 8, stk. 1. Det fremgår af denne bestemmelse, at moren som udgangspunkt skal oplyse, hvem der er eller kan være barnets far. Hun skal endvidere oplyse, om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være blevet til ved denne behandling, og i givet fald oplyse, hvem der har samtykket til behandlingen.

I nogle situationer indbringer Familieretshuset en sag om faderskab eller medmoderskab for familieretten til afgørelse eller til prøvelse af en afgørelse om faderskab eller medmoderskab, som Familieretshuset har truffet. Under familierettens behandling af sagen har moren en tilsvarende oplysningspligt. Det fremgår således af § 16, 1. pkt., i børneloven, at moren under retssagen har pligt til at afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far, og om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være blevet til ved denne behandling, og i givet fald hvem der har samtykket til behandlingen.

Det foreslås, at der i § 8, stk. 1, 2. pkt., efter ”reproduktion” indsættes ”eller om hun er blevet insemineret”, efter ”denne behandling” indsættes ”eller insemination” og efter ”behandlingen” indsættes ”eller inseminationen”. Herved udvides morens oplysningspligt efter § 8, stk. 1, 2. pkt., til også at omfatte pligt til at oplyse, om hun er blevet insemineret, og i givet fald oplyse, hvem der har samtykket til inseminationen.

Endvidere foreslås det, at der i § 16, 1. pkt., efter ”reproduktion” indsættes ”eller om hun er blevet insemineret”, efter ”denne behandling” indsættes ”eller insemination” og efter ”behandlingen” indsættes ”eller inseminationen”. Herved udvides morens oplysningspligt efter § 16, 1. pkt., til også at omfatte forklaring om, om hun er blevet insemineret, og i givet fald oplyse, hvem der har samtykket til inseminationen.

De foreslåede ændringer af § 8, stk. 1, 2. pkt., og § 16, 1. pkt., skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 12

I de situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er registreret inden for fire uger efter fødslen, rejser Familieretshuset efter § 7 i børneloven sag om faderskab og medmoderskab. Moren har til brug for Familieretshusets behandling af sagen en oplysningspligt, jf. lovens § 8, stk. 1. Det fremgår af denne bestemmelse, at moren skal oplyse, hvem der er eller kan være barnets far. Hun skal endvidere oplyse, om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være blevet til ved denne behandling, og i givet fald oplyse, hvem der har samtykket til behandlingen. Denne oplysningspligt gælder dog bl.a. ikke, hvis bestemmelsen i § 8, stk. 4, i børneloven finder anvendelse.

Er moren blevet behandlet med assisteret reproduktion, og er faderskab eller medmoderskab registreret efter kapitel 1 eller 1 a i børneloven, eller er faderskab eller medmoderskab anerkendt efter barnets fødsel efter lovens § 14, stk. 1, fremgår det af lovens § 8, stk. 4, at bestemmelsen i lovens § 8, stk. 1, om morens oplysningspligt kun gælder, hvis det må anses for væsentligt bestyrket, at barnet ikke er blevet til ved denne behandling.

Det foreslås, at der i § 8, stk. 4, i børneloven efter ”reproduktion,” indsættes ”eller er hun blevet insemineret”, og efter ”denne behandling” indsættes ”eller insemination”. Her-

ved udvides anvendelsesområdet for § 8, stk. 4, til også at omfatte situationer, hvor moren er blevet insemineret.

De foreslåede ændringer af § 8, stk. 4, i børneloven vil betyde, at bestemmelsen i lovens § 8, stk. 1, om morens oplysningspligt kun vil gælde, hvis det må anses for væsentligt bestyrket, at barnet ikke er blevet til ved, at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller er blevet insemineret.

Den foreslåede ændring af § 8, stk. 4, skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 13

Ifølge § 14, stk. 1, i børneloven kan en mand anerkende faderskabet til et barn, hvis han og moren erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Tilsvarende kan en kvinde ved en omsorgs- og ansvarserklæring anerkende medmoderskabet til et barn, hvis betingelserne i lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt.

Det følger af § 27 i børneloven, at når en kvinde er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson, anses hendes kvindelige partner som barnets medmor, hvis denne har givet samtykke til behandlingen. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at kvinden skal være barnets medmor.

I situationer, hvor en kvinde, der har en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, kan parret og sæddonor efter § 27 a, stk. 2, i børneloven aftale, at morens partner skal være barnets medmor. Det er en betingelse herfor, at de tre parter skriftligt har erklæret, at morens partner skal være barnets medmor.

Det foreslås, at i § 14, stk. 1, 3. pkt., i børneloven udgår ”hvis betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt”. Herved ophæves bestemmelsen om, at betingelserne i § 27 og § 27 a, stk. 2, i børneloven skal være opfyldt for at anerkende medmoderskab.

Den foreslåede ændring af § 14, stk. 1, 3. pkt., vil betyde, at det ikke vil være en betingelse for anerkendelse af medmoderskab ved en omsorgs- og ansvarserklæring, at der fremlægges dokumentation for, at den kvinde, der sammen med moren indgiver en omsorgs- og ansvarserklæring, efter § 27 og § 27 a, stk. 2, i børneloven anses som medmor

til barnet. Som en konsekvens af dette vil medmoderskab kunne anerkendes, selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson. Medmoderskab vil således kunne anerkendes, selvom barnet er blevet til ved insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson.

Den foreslåede ændring af § 14, stk. 1, 3. pkt., skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke til inseminationen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 14

Det følger af § 14, stk. 2, i børneloven, at en mand, som har haft seksuelt forhold til barnets mor i den periode, hvor hun blev gravid, kan anerkende faderskabet, hvis moren efter det oplyste i denne periode ikke har haft seksuelt forhold til andre mænd, og hun ikke er blevet behandlet med assisteret reproduktion med donorsæd fra en anden mand, eller manden utvivlsomt er barnets far.

Efter § 14, stk. 3, i børneloven kan en mand gennem en omsorgs- og ansvarserklæring anerkende faderskabet, selvom det er oplyst, at moren i den periode, hvor hun blev gravid, havde seksuelt forhold til andre mænd, eller hun var blevet behandlet med assisteret reproduktion med donorsæd fra en anden mand. Anerkendelsen skal tiltrædes af sagens øvrige parter.

Efter § 14, stk. 4, i børneloven kan en mand, der efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 1, anses som barnets far, anerkende faderskabet.

Efter § 14, stk. 5, i børneloven kan en kvinde anerkende medmoderskabet til et barn, hvis hun efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 1, om assisteret reproduktion anses som barnets medmor.

Har moren i den periode, hvor hun blev gravid, haft seksuelt forhold til en mand, følger det af § 14, stk. 6, i børneloven, at en kvinde, der efter lovens § 27 eller § 27 a, stk. 2, anses som barnets medmor, kan anerkende medmoderskabet, hvis hun og moren erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Dette gælder også i tilfælde, hvor moren i den periode, hvor hun blev gravid, er blevet behandlet med assisteret reproduktion, og hvor en anden har givet samtykke til behandlingen og erklæret at ville være far eller medmor til barnet. Anerkendelsen skal tiltrædes af sagens øvrige parter.

Det foreslås, at der i § 14, stk. 2, nr. 1, § 14, stk. 3, 1. pkt., § 14, stk. 4, nr. 1, § 14, stk. 5, og § 14, stk. 6, 2. pkt., i børneloven efter ”assisteret reproduktion” indsættes ”eller insemineret”. Herved udvides bestemmelseernes anvendelsesområder til også at omfatte situationer, hvor moren er blevet insemineret.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 15

Efter § 14, stk. 5, i børneloven kan en kvinde bl.a. anerkende medmoderskabet til et barn, hvis hun efter lovens § 27 a, stk. 2, om medmoderskab ved assisteret reproduktion anses som barnets medmor.

Har moren i den periode, hvor hun blev gravid, haft et seksuelt forhold til en mand, følger det af § 14, stk. 6, 1. pkt., i børneloven, at en kvinde, der efter lovens § 27 a, stk. 2, anses som barnets medmor, kan anerkende medmoderskabet, hvis hun og moren erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Efter § 14, stk. 6, 2. pkt., i børneloven gælder dette også i tilfælde, hvor moren i den periode, hvor hun blev gravid, er blevet behandlet med assisteret reproduktion, og hvor en anden har givet samtykke til behandlingen og erklæret at ville være far eller medmor til barnet. Anerkendelsen skal efter bestemmelsens 3. pkt. tiltrædes af sagens øvrige parter.

§ 20 i børneloven indeholder betingelserne for at træffe afgørelse om faderskab og medmoderskab i situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er blevet registreret eller anerkendt. I situationer, hvor barnet er blevet til ved assisteret reproduktion, følger det af § 20, stk. 4, i børneloven, at der bl.a. kan træffes afgørelse om, at en kvinde er medmor, hvis hun efter lovens § 27 a, stk. 2, anses som medmor til barnet.

I situationer, hvor en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, kan parret og sæddonor efter § 27 a i børneloven aftale, om manden skal anses som barnets far (bestemmelsens stk. 1), eller om morens ægtefælle, registrerede partner eller partner, skal være barnets medmor (bestemmelsens stk. 2). Det er i begge situationer en betingelse, at parterne skriftligt har givet samtykke til behandlingen. Derudover skal manden i den første situation skriftligt have erklæret, at han skal være barnets far, mens

alle tre involverede i den sidste situation skriftligt skal have erklæret, at morens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal være barnets medmor.

Det foreslås, at henvisningen til § 27 a, stk. 2, i § 14, stk. 5, § 14, stk. 6, 1. pkt., og § 20, stk. 4, i børneloven udvides til også at omfatte henvisning til den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4, i børneloven.

Det følger af den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis han har givet samtykke hertil, og hvis manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far, jf. dog den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4. Ægtefællen eller den registrerede partner til den kvinde, der skal insemineres, vil skulle have givet skriftligt samtykke til inseminationen.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4, vil den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 3, ikke gælde, hvis de tre parter, der er nævnt i bestemmelsens stk. 3, skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal insemineres, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Endelig følger det af den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 5, at erklæring og samtykke efter de foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3 og 4, skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familieretshuset.

Forslaget vil betyde, at der også vil kunne ske anerkendelse af og træffes afgørelse om medmoderskab, når barnet er blevet til ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, dog forudsat at betingelserne i den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4, i børneloven for at anse den pågældende kvinde som medmor er opfyldt.

De foreslåede ændringer af § 14, stk. 5 og 6, og § 20, stk. 4, skal ses i sammenhæng med den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4, i børneloven. Med denne foreslåede bestemmelse vil insemination uden deltagelse af en sundhedsperson og assisteret reproduktion blive sidestillet som grundlag for medmoderskab, og dette bør også afspejles i reglerne om anerkendelse og afgørelse om medmoderskab.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 16

§ 20 i børneloven indeholder betingelserne for at træffe afgørelse om faderskab og medmoderskab i situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er blevet registreret eller anerkendt.

I situationer, hvor barnet er blevet til ved assisteret reproduktion, følger det af § 20, stk. 4, i børneloven, at der kan træffes afgørelse om, at en kvinde er medmor, hvis hun efter lovens § 27 eller 27 a, stk. 2, anses som medmor til barnet. Tilsvarende følger det af lovens § 20, stk. 5, at der kan træffes afgørelse om, at en mand er far, hvis han efter lovens § 27 eller 27 a, stk. 1, anses som far til barnet.

Det følger af § 27 i børneloven, at når en kvinde er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke til behandlingen. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor.

I situationer, hvor en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, kan parret og sæddonor efter § 27 a i børneloven aftale, om manden skal anses som barnets far (bestemmelsens stk. 1), eller om morens ægtefælle, registrerede partner eller partner, skal være barnets medmor (bestemmelsens stk. 2). Det er i begge situationer en betingelse, at parterne skriftligt har givet samtykke til behandlingen. Derudover skal manden i den første situation skriftligt have erklæret, at han skal være barnets far, mens alle tre involverede i den sidste situation skriftligt skal have erklæret, at morens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal være barnets medmor.

Bestemmelserne i § 20, stk. 4 og 5, er relevante i situationer, hvor moren fortryder aftalen om, at kvinden eller manden skal være forælder til barnet, f.eks. fordi de ikke længere danner par. I en sådan situation har den pågældende mand eller kvinde mulighed for, at der træffes afgørelse om deres forældreskab til barnet, når betingelserne i §§ 27 eller 27 a er opfyldt.

Bestemmelserne i § 20, stk. 4 og 5, er ligeledes relevante i situationer, hvor den mand eller den kvinde, som efter aftale med moren skal være henholdsvis far eller medmor til barnet, fortryder aftalen, f.eks. fordi den pågældende ikke længere danner par med moren. I en sådan situation kan der træffes afgørelse om, at den pågældende mand eller kvinde er henholdsvis far eller medmor til barnet, når betingelserne i §§ 27 eller 27 a er opfyldt.

Det foreslås, at der i § 20 i børneloven som *stk. 6* indsættes en bestemmelse, der fastslår, at når et barn er blevet til ved assisteret reproduktion eller insemination, kan der træffes afgørelse om, at en mand er far, eller at en kvinde er medmor, hvis det godtgøres, at moren og manden eller kvinden inden behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen var enige om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor, selvom betingelserne i lovens §§ 27 og 27 a for at anse manden som far eller kvinden som medmor ikke er opfyldt.

Den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, vil betyde, at der vil kunne træffes afgørelse om faderskab og medmoderskab, hvis barnet er blevet til ved assisteret reproduktion eller insemination, uden at betingelserne i gældende bestemmelser i §§ 27 og 27 a i børneloven eller i de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven for fastslåelse af faderskab eller medmoderskab er opfyldt.

Det følger af de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis den pågældende har givet samtykke hertil og har erklæret at skulle være far eller medmor til barnet, og erklæringen om faderskab eller medmoderskab er blevet indsendt til Familieretshuset.

Det er en forudsætning for at træffe afgørelse om faderskab eller medmoderskab efter den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, at det på anden måde end ved erklæring efter §§ 27 eller 27 a godtgøres, at moren inden behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen var enig med manden eller kvinden om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor. Den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, vil alene finde anvendelse, når aftalen om forældreskabet er indgået inden behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen.

Det vil bero på en konkret vurdering, om det på anden måde end ved erklæring efter §§ 27 eller 27 a er godtgjort, at det var intentionen, at den pågældende skulle være far eller medmor til barnet, f.eks. ved en underskrevet erklæring om medmoderskab efter den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 2, der ikke er blevet indsendt til Familieretshuset, eller en mailkorrespondance m.v., der viser, at den pågældende mand eller kvinde har købt sæd fra en sædbank i udlandet til brug for insemination af moren med henblik på, at de sammen skulle være forældre til barnet.

Der skal endvidere lægges vægt på, hvorfor parterne har indgået aftalen om forældreskabet til barnet uden at iagttage formkravene i de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, eller § 27 a, stk. 3-5. Skyldes en manglende indsendelse af blanketten til Familieretshuset, at en af parterne har fortrudt aftalen inden inseminationen, men efter at have underskrevet blanketten, vil den pågældende ikke kunne anses for forælder til barnet. Har en part først fortrudt aftalen efter inseminationen, vil det bero på en konkret vurdering, om aftalen skal opretholdes.

Det følger af lovens § 27 c, der foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 22, at i sager, der ikke er omfattet af lovens §§ 27, 27 a, 27 b eller 28, anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion eller ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, medmindre sæden er anvendt uden hans viden eller efter hans død. § 27 c vil indebære, at i situationer, hvor det ikke på anden måde end ved erklæring efter §§ 27 eller 27 a

godtgøres, at der var enighed om, at morens ægtefælle eller partner skulle være barnets medmor, vil udgangspunktet være, at sæddonor anses som far til barnet, medmindre sæden er anvendt uden hans viden eller efter hans død. Indsendelse af blanketten med samtykke til insemination og erklæring om forældreskab vil således være sæddonors sikkerhed for ikke at blive anset som far til barnet, når der har været enighed om, at morens ægtefælle eller partner skulle være barnets medmor.

Begrundelsen for forslaget er, at der efter den gældende ordning, hvor medmoderskab alene kan etableres på grundlag af en erklæring om medmoderskabet, der afgives over for en sundhedsperson, sikres retssikkerhed og forudsigelighed for parterne. Bliver parterne uenige om medmoderskabet, vil der kunne træffes afgørelse herom på grundlag af erklæringen om medmoderskabet.

De ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2 og § 27 a, stk. 3 og 5, hvorefter medmoderskab også vil kunne etableres på grundlag af en insemination, som parret selv har foretaget, bør ikke svække retssikkerheden og forudsigeligheden for parterne. Dette søges afhjulpet ved, at par, der vælger at blive insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, får mulighed for at indsende en erklæring om medmoderskabet til Familieretshuset, der registrerer erklæringen. Opstår der senere uenighed om medmoderskabet, vil der på grundlag af erklæringen kunne træffes afgørelse om medmoderskabet.

Med henblik på også at sikre retssikkerheden og forudsigeligheden i situationer, hvor parret vælger insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, men ikke indsender en erklæring om medmoderskab til Familieretshuset, foreslås det, at der skal kunne træffes afgørelse om medmoderskab, hvis det på anden måde end ved erklæring efter §§ 27 eller 27 a er godtgjort, at parterne var enige om medmoderskabet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 1, 15, 18 og 20, foreslåede ændringer af § 20, stk. 4 og 5, i børneloven og de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 17

Overskriften til kapitel 5 i børneloven er: "Faderskab, medmoderskab og moderskab ved assisteret reproduktion".

Det foreslås, at *overskriften* til kapitel 5 i børneloven ændres sådan, at den også henviser til insemination.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven, der er placeret i lovens kapitel 5. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 18

Det følger af § 27 i børneloven, at når en kvinde er blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil, og barnet må antages at være blevet til ved behandlingen. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor.

§ 27 gælder ikke, hvis sagen er omfattet af lovens § 27 a, stk. 1. Det følger af denne bestemmelse, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far.

Samtykket til behandlingen med assisteret reproduktion og erklæringen om forældreskabet til barnet afgives over for sundhedspersonen, der opbevarer det, herunder parternes erklæring om hvem der skal være far eller medmor til barnet. Samtykket og erklæringen skal afgives, inden behandlingen med assisteret reproduktion påbegyndes.

Der kan ikke etableres medmoderskab, hvis fremgangsmåden i §§ 27 og 27 a ikke er fulgt. Der kan således ikke etableres medmoderskab, hvis barnet er blevet til ved en insemination, som parret selv har foretaget, og der kan ikke indgås en aftale om forældreskab efter §§ 27 og 27 a, efter at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion.

Det foreslås, at der i § 27 i børneloven som *stk. 2* indsættes en bestemmelse, der fastslår, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil, og barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, men at dette ikke gælder, hvis sagen er omfattet af den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i lovens § 27 a, stk. 3. Samtykket, der skal indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor, skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familieretshuset.

Den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 2, vil gøre det muligt for to kvinder, der sammen planlægger at blive forældre til et barn, at aftale, at den ene kan blive retlig forælder via medmoderskab, selvom barnet ikke er et resultat af behandling med assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson, jf. den gældende bestemmelse i § 27 i børneloven, men af en insemination foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

Tilsvarende vil den foreslåede bestemmelse betyde, at en mand og en kvinde, der sammen planlægger at blive forældre til et barn, kan aftale, at manden skal være far til barnet, selvom barnet ikke er et resultat af behandling med assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson, men af en insemination foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson.

Ved insemination i børnelovens forstand forstås således insemination, som de involverede selv foretager uden en sundhedspersons deltagelse, hvilket vil sige situationer hvor inseminationen hverken er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar. I relation til den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 2, vil sæddonor typisk være anonym, f.eks. fordi sæden er købt i et land uden for EU. Det bemærkes, at i tilfælde, hvor sæddonor er kendt, vil situationen være omfattet af den ved lovforslagets § 1, nr. 20, foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4, og § 27 b i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 21.

Endelig vil den foreslåede bestemmelse betyde, at aftalen om forældreskabet gennemføres ved, at samtykke til insemination og erklæring om forældreskab afgives på en blanket, der indsendes til Familieretshuset. Efter den ved lovforslagets § 1, nr. 27, foreslåede ændring af § 33 a, stk. 2, 1. pkt., i børneloven skal blanketten, der efter lovens § 33, stk. 2, skal være godkendt af Familieretshuset, som udgangspunkt indsendes til Familieretshuset ved anvendelse af Familieretshusets digitale selvbetjeningsløsning.

Blanketten vil indeholde vejledning til parterne om retsvirkningerne af samtykket til inseminationen og erklæringen om forældreskabet.

I modsætning til den gældende bestemmelse i § 27 vil aftaler om forældreskab efter den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 2, også kunne indgås og indsendes til Familieretshuset efter inseminationen.

Når den pågældende mand eller kvinde efter de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, i børneloven anses som henholdsvis far og medmor, vil der efter § 20, stk. 4 og 5, i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 1 og 15, kunne træffes afgørelse om, at den pågældende er forælder til barnet, selvom en af parterne fortryder aftalen om forældreskabet. Har parterne indgået en aftale om forældreskabet til barnet uden at indsende en blanket herom til Familieretshuset, vil der efter den ved lovforslagets § 1, nr. 16, foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, i børneloven kunne træffes afgørelse om forældreskabet.

Det følger af lovens § 27 c, der foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 22, at i sager, der ikke er omfattet af lovens §§ 27, 27 a, 27 b eller 28, anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion eller ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, medmindre sæden er anvendt uden hans viden eller efter hans død. Indsendelse af blanketten med

samtykke til insemination og erklæring om forældreskab vil således være sæddonors sikkerhed for ikke at blive anset som far til barnet, når der har været enighed om, at morens ægtefælle eller partner skulle være barnets medmor.

Det bemærkes, at blanketten ikke vil skulle forelægges for personregisterføreren i forbindelse med registreringen af medmoderskab på grundlag af ægteskab eller en omsorgs- og ansvarserklæring efter §§ 3 a og 3 b i børneloven, der foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 4-10. Formålet med blanketten og indsendelsen af den til Familieretshuset er alene at sikre aftalen om medmoderskabet og dermed etablere et grundlag for at kunne træffe afgørelse om medmoderskabet, hvis der efterfølgende opstår tvivl herom. Det vil således ikke være en betingelse for at registrere medmoderskab efter §§ 3 a og 3 b i børneloven, at der er indgået en aftale efter § 27, stk. 2, men hvis parret ikke indgår en aftale om medmoderskabet efter § 27, stk. 2, vil der ikke være sikkerhed for medmoderskabet, hvis der efter barnets fødsel opstår tvivl herom. I så fald vil der skulle træffes afgørelse om medmoderskabet efter den ved lovforslagets § 1, nr. 16, foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, i børneloven.

I de situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er registreret inden for fire uger efter fødslen, rejser Familieretshuset efter § 7 i børneloven sag om faderskab eller medmoderskab, og blanketten vil indgå i denne sagsbehandling.

Begrundelsen for forslaget er, at parterne ved registrering af faderskab ikke skal redegøre for, hvordan barnet er blevet til. Som led i ligestillingen af registrering af medmoderskab og faderskab bør det ikke længere være en betingelse for registrering af medmoderskab, at der fremlægges dokumentation for, at barnet er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion, der er foretaget af en sundhedsperson.

Dette bør ikke kun gælde ved registrering af medmoderskab, men også ved anerkendelse af og afgørelse om medmoderskab.

Muligheden for at etablere medmoderskab på grundlag af insemination uden deltagelse af en sundhedsperson bør ikke svække retssikkerheden og forudsigeligheden for parterne. Par, der vælger at blive insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, bør derfor have mulighed for at indsende en erklæring om medmoderskabet til Familieretshuset, der registrerer erklæringen. Opstår der senere uenighed om medmoderskabet, vil der på grundlag af erklæringen kunne træffes afgørelse om medmoderskabet.

For at give så vide rammer som muligt for aftaler om medmoderskab, når barnet er blevet til på grundlag af insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson, bør sådanne aftaler også kunne indgås og indsendes til Familieretshuset efter inseminationen. Der henvises til, at forældreskabet til et barn i visse situationer kan anerkendes inden barnets fødsel, og at det ved dette lovforslag foreslås, at der ved

registrering af medmoderskab ikke længere skal fremlægges dokumentation for, hvordan barnet er blevet til.

Reglerne om forældreskab på grundlag af assisteret reproduktion gælder både for faderskab og medmoderskab, og dette bør også gælde forældreskab på grundlag af insemination. Dette vil styrke retssikkerheden for par, der sammen får et barn på grundlag af insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 1, 2, 4, 8, 15, 16, 18, 20 og 27, foreslåede bestemmelser i § 20, stk. 6, § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven samt foreslåede ændringer af § 3 a, stk. 1, § 3 b, stk. 1, § 20, stk. 4 og 5, og § 33 a, stk. 2, 1. pkt., i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 19

Det følger af § 27 a, stk. 1, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, anses manden som barnets far, hvis manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal have givet skriftligt samtykke til behandlingen.

Efter bestemmelsens stk. 2 gælder dette dog ikke, hvis de tre parter skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Det foreslås, at i § 27 a, stk. 1, 2. pkt., i børneloven udgår henvisningen til partneren til den kvinde, der skal behandles.

Forslaget vil betyde, at hvis den kvinde, der skal behandles med assisteret reproduktion, hverken er gift eller registreret partner, skal hendes partner ikke længere give samtykke til behandlingen. Hvis kvinden er gift med en anden kvinde eller har indgået registreret partnerskab, vil ægtefællen eller den registrerede partner fortsat skulle give samtykke til behandlingen med assisteret reproduktion.

Begrundelsen for forslaget er, at efter § 3 a, stk. 1, i børneloven som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 4, anses den kvindelige ægtefælle eller registrerede partner til barnets mor som medmor til barnet. Der kræves derfor formelt samtykke fra morens ægtefælle eller registrerede partner, når parret er enige om, at det ikke er morens ægtefælle eller registrerede partner, der skal være medmor til barnet, men at sæddonoren skal registreres som far til barnet efter § 1 a, som foreslået ændret ved § 1, nr. 1.

Dette ændrer ikke ved det grundlæggende i § 27 a, at der er tale om en aftale mellem den kvinde, der skal behandles med assisteret reproduktion, kvindens ægtefælle, registrerede partner eller partner og den mand, der skal være sæddo-

nor til barnet, om forældreskabet til barnet. Det vil sige, om manden skal være barnets far (bestemmelsens stk. 1), eller om kvindens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal være barnets medmor (bestemmelsens stk. 2).

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til den ved lovforslagets § 1, nr. 1, 2, 4, 5, 6, foreslåede ændring af §§ 1 a og 3 a i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 20

Det følger af § 27 a, stk. 1, i børneloven, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, anses manden som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. Morens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal have givet skriftligt samtykke til behandlingen med assisteret reproduktion. Efter bestemmelsen gælder den ikke, hvis sagen er omfattet af bestemmelsens stk. 2.

Ifølge bestemmelsens stk. 2 gælder bestemmelsens stk. 1 ikke, hvis de tre parter, der er nævnt i stk. 1, skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Samtykket til den assisterede reproduktion og erklæringen om forældreskabet til barnet afgives over for sundhedspersonen, der opbevarer det, herunder parternes erklæring om hvem der skal være far eller medmor til barnet. Samtykket og erklæringen skal afgives, inden behandlingen med assisteret reproduktion påbegyndes.

Der kan ikke etableres medmoderskab, hvis fremgangsmåden i §§ 27 og 27 a ikke er fulgt. Der kan således ikke etableres medmoderskab, hvis barnet er blevet til ved en insemination, som parret selv har foretaget, og der kan ikke indgås en aftale om forældreskab efter §§ 27 og 27 a, efter at moren er blevet behandlet med assisteret reproduktion.

Det foreslås, at der i § 27 a i børneloven som stk. 3-5 indsættes bestemmelser om faderskab og medmoderskab, når moren er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson. Ved insemination i børnelovens forstand forstås således insemination, som de involverede selv foretager uden en sundhedspersons deltagelse, hvilket vil sige situationer, hvor inseminationen hverken er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar.

Det foreslås med § 27 a, stk. 3, at når en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, er blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis han har givet samtykke hertil, hvis

barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far, jf. dog den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4. En eventuel ægtefælle eller registreret partner til den kvinde, der skal insemineres, vil skulle have givet skriftligt samtykke til inseminationen.

Den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, vil betyde, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses sæddonor som barnets far, hvis han har givet samtykke til inseminationen, og barnet må antages at være blevet til ved inseminationen. Dette vil også gælde, selvom kvinden er gift eller har en registreret partner, der efter § 3 a i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 4, anses som medmor til barnet. Med den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, vil det blive muligt for to kvinder, der planlægger at blive forældre til et barn sammen med en sæddonor, som de kender, at aftale, at han skal være far til barnet, selvom barnet ikke er et resultat af behandling med assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson, jf. den gældende bestemmelse i § 27 a, stk. 1, i børneloven, men er et resultat af en insemination foretaget uden deltagelse af en sundhedsperson. Hvis de to kvinder er gift eller har indgået registreret partnerskab med hinanden, vil ægtefællen eller den registrerede partner skulle give samtykke til inseminationen.

Videre foreslås det med § 27 a, stk. 4, at den foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 3, ikke vil gælde, hvis de tre parter, der er nævnt i stk. 3, skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal insemineres, skal være barnets medmor. Herefter vil ægtefællen, den registrerede partner eller partneren blive anset som barnets medmor.

Den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4, i børneloven vil betyde, at den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3, ikke vil gælde, hvis de tre parter, der er nævnt i stk. 3, aftaler, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal insemineres, skal være barnets medmor. Den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 4, vil således give moren, hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner og sæddonoren mulighed for at aftale, at morens ægtefælle, registrerede partner eller partner skal være medmor i stedet for, at den kendte sæddonor skal være far til barnet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 27 a, stk. 3.

Det bemærkes dog, at den foreslåede ændring af § 3 a, stk. 1, 1. pkt., vil betyde, at en kvindelig ægtefælle eller registreret partner til moren som udgangspunkt automatisk vil blive anset som medmor til barnet. Det vil herefter ikke længere være en betingelse for registrering af medmoderskab, at moren og hendes ægtefælle har indgået en aftale om medmoderskabet. Der vil således ikke skulle fremlægges dokumentation for, at ægtefællen eller den registrerede partner efter de gældende bestemmelser i § 27 og § 27 a, stk. 2, i børneloven om assisteret reproduktion anses som medmor til barnet. Har parret valgt at gennemføre graviditeten gennem insemination uden deltagelse af en sundhedsperson,

vil registreringen af medmoderskabet ikke være betinget af, at parret efter de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 4, jf. stk. 5, har indgået en aftale om medmoderskabet. Har parterne indgået en sådan aftale, vil der ikke ved registreringen af medmoderskabet skulle fremlægges dokumentation for aftalen. Som en konsekvens af dette vil medmoderskab kunne registreres, selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson.

Endelig foreslås det med § 27 a, *stk. 5*, at erklæring og samtykke efter de foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3 og 4, skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familieretshuset.

Den foreslåede bestemmelse i § 27 a, *stk. 5*, vil betyde, at faderskab og medmoderskab efter de foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3 og 4, fastslås ved, at samtykke til insemination og erklæring om forældreskab afgives på en blanket, der indsendes til Familieretshuset. Efter den ved lovforslagets § 1, nr. 27, foreslåede ændring af § 33 a, stk. 2, 1. pkt., i børneloven vil blanketten, der efter lovens § 33, stk. 2, vil skulle være godkendt af Familieretshuset, som udgangspunkt skulle indsendes til Familieretshuset ved anvendelse af Familieretshusets digitale selvbetjeningsløsning. Blanketten vil indeholde vejledning til parterne om retsvirkningerne af samtykket til inseminationen og erklæringen om forældreskab.

I modsætning til de gældende bestemmelser i § 27 a, stk. 1 og 2, vil aftaler om forældreskab efter de foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3-5, også kunne indgås og indsendes til Familieretshuset efter inseminationen.

Når den pågældende mand eller kvinde efter de foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3-5, i børneloven anses som henholdsvis far eller medmor, vil der efter § 20, stk. 4 og 5, i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 1 og 15, kunne træffes afgørelse om, at den pågældende er forælder til barnet, selvom en af parterne fortryder aftalen om forældreskabet. Har parterne indgået en aftale om forældreskabet til barnet uden at indsende en blanket herom til Familieretshuset, vil der efter den med lovforslagets § 1, nr. 16, foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, i børneloven kunne træffes afgørelse om forældreskabet.

Det følger af lovens § 27 c, der foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 22, at i sager, der ikke er omfattet af lovens §§ 27, 27 a, 27 b eller 28, anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion eller ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson, medmindre sæden er anvendt uden hans viden eller efter hans død. Indsendelse af blanketten med samtykke til insemination og erklæring om forældreskab vil således være sæddonors sikkerhed for ikke at blive anset som far til barnet, når der har været enighed om, at morens ægtefælle eller partner skulle være barnets medmor.

Det bemærkes, at blanketten ikke vil skulle forelægges for

personregisterføreren i forbindelse med registreringen af faderskab og medmoderskab efter §§ 3 a og 3 b i børneloven, der foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 2-10. Formålet med blanketten og indsendelsen af den til Familieretshuset vil alene være at sikre et grundlag for at kunne træffe afgørelse om forældreskabet, hvis der efterfølgende opstår tvivl herom. Det vil således ikke være en betingelse for at registrere medmoderskab efter §§ 3 a og 3 b i børneloven, at der er indgået en aftale efter § 27 a, stk. 4, jf. stk. 5, men hvis parret ikke indgår en sådan aftale om medmoderskabet, vil der ikke være sikkerhed for medmoderskabet, hvis der efter barnets fødsel opstår tvivl herom. I så fald vil der skulle træffes afgørelse om medmoderskabet efter den ved lovforslagets § 1, nr. 16, foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, i børneloven.

I de situationer, hvor hverken faderskab eller medmoderskab er registreret inden for fire uger efter fødslen, rejser Familieretshuset efter § 7 i børneloven sag om faderskab eller medmoderskab, og blanketten vil indgå i denne sagsbehandling.

Derimod vil Familieretshusets kvittering for modtagelse af blanketten skulle forelægges for personregisterføreren i forbindelse med registreringen af faderskab efter § 1 a, stk. 1, i børneloven, der foreslås ændret ved lovforslagets § 1, nr. 1 og 2.

Begrundelsen for de foreslåede bestemmelser i § 27 a, stk. 3-5, er, at parterne ved registrering af faderskab efter lovens §§ 1 og 2 ikke skal redegøre for, hvordan barnet er blevet til. Faderskab kan således bl.a. registreres på grundlag af en insemination, som parret selv har foretaget. Som led i ligestillingen af registrering af medmoderskab og faderskab bør det ikke længere være en betingelse for registrering af medmoderskab, at der fremlægges dokumentation for, at barnet er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion af en sundhedsperson.

Dette bør ikke kun gælde ved registrering af medmoderskab, men også ved anerkendelse af og afgørelse om medmoderskab.

Det samme bør gælde ved registrering af faderskab, når moren og hendes partner har aftalt med en sæddonor, at han skal være far til det barn, som de sammen får ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson.

Muligheden for at etablere faderskab og medmoderskab på grundlag af en insemination, som parret selv har foretaget, bør ikke svække retssikkerheden og forudsigeligheden for parterne. Par, der vælger at blive insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, bør derfor have mulighed for at indsende en erklæring om medmoderskabet til Familieretshuset, der registrerer erklæringen. Opstår der senere uenighed om medmoderskabet, vil der på grundlag af erklæringen kunne træffes afgørelse om medmoderskabet.

For at give så vide rammer som muligt for aftaler om medmoderskab, når barnet er blevet til på grundlag af insemina-

tion, der ikke er foretaget af en sundhedsperson, bør sådanne aftaler også kunne indgås og indsendes til Familieretshuset efter inseminationen. Der henvises til, at forældreskabet til et barn i visse situationer kan anerkendes inden barnets fødsel, og at det ved dette lovforslag foreslås, at der ved registrering af medmoderskab og faderskab ikke længere vil skulle fremlægges dokumentation for, hvordan barnet er blevet til.

Reglerne om forældreskab på grundlag af assisteret reproduktion gælder både for faderskab og medmoderskab. Dette vil styrke retssikkerheden for par, der sammen får et barn på grundlag af insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 1, 2, 4, 8, 15, 16, 18-20 og 27, foreslåede bestemmelser i § 20, stk. 6, § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven samt foreslåede ændringer af § 1 a, stk. 1, § 3 a, stk. 1, § 3 b, stk. 1, § 20, stk. 4 og 5, § 27 a, stk. 1, 1. pkt., og § 33 a, stk. 2, 1. pkt., i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 21

Efter § 27 c i børneloven er det udgangspunktet, at en sæddonor anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion. Dette udgangspunkt gælder dog bl.a. ikke, hvis sagen er omfattet af lovens § 28. Efter denne bestemmelse anses en sæddonor ikke som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion, hvis sæden er doneret til et vævscenter, der distribuerer sæd, en sundhedsperson eller en person, der arbejder under en sundhedspersons ansvar. Denne bestemmelse fastslår, at når en sæddonor er anonym i forhold til moren til et barn, der er blevet til ved hans sæd, og anonymiteten skyldes, at sæden er doneret til et vævscenter m.v., så kan han ikke blive juridisk far til barnet. Efter § 28 gælder bestemmelsen ikke i situationer, hvor sæddonor ikke er anonym, det vil sige sager, der er omfattet af lovens § 27, § 27 a, stk. 1, eller § 27 b.

Efter § 27 b i børneloven anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion af en anden kvinde end hans ægtefælle eller partner, hvis den assisterede reproduktion er foretaget af en sundhedsperson, sæddonor skriftligt har givet samtykke til, at en bestemt kvinde modtager behandlingen, barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, og sæddonor skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. I denne situation er sæddonor ikke anonym, hvorfor han anses som far til barnet. Dette gælder dog ikke, hvis sagen er omfattet af lovens §§ 27 eller 27 a, der omhandler aftaler om, hvem der skal være barnets far eller medmor, når aftalen indgås i forbindelse med assisteret reproduktion. Anvendelsesområdet for § 27 b er typisk situationer, hvor en kvinde, der ikke er gift, og som ikke har en registreret partner eller en partner, ønsker at blive gravid ved hjælp af sæd

fra en bestemt mand. I sådanne situationer anses manden (sæddonor) som far til barnet.

Aftalen om faderskabet indgås, inden behandlingen med assisteret reproduktion påbegyndes, og den pågældende sundhedsperson modtager og opbevarer aftalen.

Når en sæddonor efter § 27 b anses som barnets far, kan han efter § 14, stk. 4, i børneloven anerkende faderskabet, og det følger af lovens § 20, stk. 5, at der kan træffes afgørelse om, at sæddonor er far til barnet, når han efter lovens § 27 b anses som far til barnet.

Det bemærkes, at der ved sæddonor i § 27 b forstås en kendt mand, der donerer sæd til en bestemt kvinde.

Det foreslås, at der i § 27 b i børneloven som *stk. 2* indsættes en bestemmelse, hvorefter den gældende bestemmelse i § 27 b i børneloven finder tilsvarende anvendelse, hvis barnet er blevet til ved insemination med sæddonorens sæd uden deltagelse af en sundhedsperson. Ved insemination i børnelovens forstand forstås således insemination, som de involverede selv foretager uden en sundhedspersons deltagelse, hvilket vil sige situationer, hvor inseminationen hverken er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar.

Med forslaget vil anvendelsesområdet for den gældende bestemmelse om, at en kvinde og en mand i forbindelse med assisteret reproduktion kan aftale, at manden skal være sæddonor og retlig far til hendes barn, blive udvidet til også at omfatte situationer, hvor kvinden insemineres med mandens sæd uden deltagelse af en sundhedsperson. Ligesom efter den gældende ordning vil dette ikke gælde i situationer, der er omfattet af §§ 27 og 27 a i børneloven.

Den foreslåede ændring af § 27 b i børneloven skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3 og 4, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil, og barnet må antages at være blevet til ved inseminationen. Den ligestilling mellem assisteret reproduktion og insemination, der følger af de foreslåede bestemmelser, bør ligeledes afspejles ved aftaler om faderskab efter § 27 b i børneloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 22

Efter § 27 c i børneloven er det udgangspunktet, at en sæddonor anses som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion. Dette udgangspunkt gælder dog ikke, hvis sagen er omfattet af lovens §§ 27, 27 a, 27 b

eller 28, eller sæden er anvendt uden hans viden eller efter hans død.

Efter lovens § 28 anses en sæddonor ikke som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion, hvis sæden er doneret til et vævscenter, der distribuerer sæd, en sundhedsperson eller en person, der arbejder under en sundhedspersons ansvar. Denne bestemmelse fastslår, at når en sæddonor er anonym i forhold til moren til et barn, der er blevet til ved hans sæd, og anonymiteten skyldes, at sæden er doneret til et vævscenter m.v., så kan han ikke blive juridisk far til barnet. Efter § 28 gælder bestemmelsen ikke i situationer, hvor sæddonor ikke er anonym, det vil sige sager, der er omfattet af lovens § 27, § 27 a, stk. 1, eller § 27 b.

Efter § 27 b i børneloven anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion af en anden kvinde end hans ægtefælle eller partner, hvis den assisterede reproduktion er foretaget af en sundhedsperson, og sæddonor skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far. I denne situation er sæddonor ikke anonym, hvorfor han anses som far til barnet. Dette gælder dog ikke, hvis sagen er omfattet af lovens §§ 27 eller 27 a, der omhandler aftaler om, hvem der skal være barnets far eller medmor, når aftalen indgås i forbindelse med assisteret reproduktion. Anvendelsesområdet for § 27 b er typisk situationer, hvor en kvinde, der ikke er gift, og som ikke har en registreret partner eller en partner, ønsker at blive gravid ved hjælp af sæd fra en bestemt mand. I sådanne situationer anses manden (sæddonor) som far til barnet.

Når en sæddonor efter § 27 c anses som barnets far, kan der efter lovens § 20, stk. 5, træffes afgørelse om, at sæddonor er far til barnet.

Det bemærkes, at der ved sæddonor i § 27 c forstås en kendt mand, der donerer sæd til en bestemt kvinde.

Det foreslås, at der i § 27 c i børneloven efter ”assisteret reproduktion” indsættes ”eller ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson”. Herved udvides bestemmelsens anvendelsesområde til også at finde anvendelse, når barnet er blevet til ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson. Ved insemination i børnelovens forstand forstås således insemination, som de involverede selv foretager uden en sundhedspersons deltagelse, hvilket vil sige situationer, hvor inseminationen hverken er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar.

Med forslaget vil hovedreglen i § 27 c om faderskab, når barnet er blevet til ved donorsæd, blive udvidet sådan, at en sæddonor vil blive anset som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved både assisteret reproduktion og insemination. Dette vil have den konsekvens, at der efter lovens § 20, stk. 5, kan træffes afgørelse om, at sæddonor er far til barnet.

Den ved lovforslagets § 1, nr. 16, foreslåede bestemmelse

i § 20, stk. 6, vil i relation til § 27 c som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 22, betyde, at udgangspunktet vil være, at sæddonor anses som far til barnet, hvis det ikke på anden måde end ved erklæring efter §§ 27 eller 27 a godtgøres, at der var enighed om, at morens ægtefælle eller partner skulle være barnets medmor. Indsendelse af blanketten med samtykke til insemination og erklæring om forældreskab efter de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 5, vil således være sæddonors sikkerhed for ikke at blive anset som far til barnet, når der har været enighed om, at morens ægtefælle eller partner skulle være barnets medmor.

Den foreslåede ændring af § 27 c i børneloven skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3 og 4, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil. Den ligestilling mellem assisteret reproduktion og insemination, der følger af de foreslåede bestemmelser, bør ligeledes afspejles i hovedreglen om sæddonors faderskab i § 27 c i børneloven.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 23

Det fremgår af § 30 i børneloven, at den kvinde, som føder et barn, der er blevet til ved assisteret reproduktion, anses for mor til barnet. Det fremgår således af bestemmelsen, at den fødende kvinde anses for mor til barnet, selvom barnet er blevet til ved en assisteret reproduktion i form af donation af et æg fra en anden kvinde.

Selvom det ikke fremgår af ordlyden af § 30, antages det, at bestemmelsen skal forstås sådan, at den kvinde, der føder et barn, altid anses for mor til barnet, også selvom barnet ikke er blevet til ved assisteret reproduktion.

Bestemmelsen betragtes som indeholdende en retsgrundsætning om moderskab i dansk ret. Bestemmelsen anvendes derfor også i forhold til børn, der fødes i udlandet, også selvom den kvinde, der føder et barn i et andet land, efter loven i det pågældende land ikke anses som mor til barnet.

Det foreslås, at i § 30 i børneloven udgår henvisningen til, at barnet er blevet til ved assisteret reproduktion.

Med forslaget vil § 30 i børneloven blive præciseret sådan, at den kvinde, der føder et barn, anses for mor til barnet. Ligesom i dag vil bestemmelsen finde anvendelse, uanset hvordan barnet er blevet til, også selvom barnet er blevet til ved donation af et æg fra en anden kvinde.

Den foreslåede præcisering af bestemmelsen vil ikke ændre

dens karakter af at indeholde en retsgrundsætning i dansk ret om moderskab, der finder anvendelse uanset, hvor barnet er født. Den foreslåede ændring af § 30 vil således medføre en lovfæstelse af retsgrundsætningen om moderskab i dansk ret.

Det bemærkes dog, at de ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelser i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, i børneloven vil betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, i overensstemmelse med sit juridiske kønsskifte vil blive anset som barnets far.

Begrundelsen for forslaget er, at formuleringen af § 30 i børneloven er upræcis, fordi den ikke udtrykkeligt tager stilling til, hvem der anses for mor til et barn, der ikke er blevet til ved en ægdonation. Bestemmelsen tager heller ikke højde for den i punkt 2.1 foreslåede mulighed for at etablere forældreskab på grundlag af insemination. På den baggrund bør § 30 i børneloven præciseres sådan, at det fremgår af bestemmelsen, at den kvinde, der føder et barn, altid anses for mor til barnet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.3.

Til nr. 24

Det følger af § 3, stk. 7, i CPR-loven, at hvis en person oplever sig som tilhørende det andet køn, kan Indenrigs- og Boligministeriet efter skriftlig ansøgning tildele nyt personnummer til personen. Tildeling af et nyt personnummer er betinget af, at den pågældende afgiver en skriftlig erklæring om, at ønsket om nyt personnummer er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn.

Det er således muligt for en person, der oplever sig som tilhørende det modsatte køn, at opnå juridisk kønsskifte i form af tildeling af nyt personnummer.

Uanset dette vil en person, der har gennemført juridisk kønsskifte og derefter bliver forælder, i forbindelse med behandling af en sag om moderskab, faderskab og medmoderskab efter børneloven blive anset som forælder til barnet i overensstemmelse med det medfødte køn. Det er således efter børneloven forældrenes medfødte køn ved barnets fødsel, der er styrende for, om de anses for mor, far eller medmor til barnet. En kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, anses således for barnets mor.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.1.

Det foreslås, at der i børneloven efter kapitel 6 indsættes et nyt *kapitel 6 a* om forældre og parter, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel, indeholdende bestemmelserne §§ 31 a og 31 b.

Det foreslås med § 31 a, stk. 1, i børneloven, at bestemmel-

serne i kapitel 1-6 i børneloven anvendes med de ændringer, der følger af de foreslåede bestemmelser i § 31 a, stk. 2 og 3, på forældre og parter, der efter § 3, stk. 7, i CPR-loven har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel.

Videre foreslås det med § 31 a, stk. 2, 1. pkt., at en part, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab har de rettigheder og pligter, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte. Med § 31 a, stk. 2, 2. pkt., foreslås det, at i relation til lovens § 27 a betragtes en mand, der har gennemført et juridisk kønsskifte til kvinde inden barnets fødsel, som kvindelig ægtefælle eller kvindelig partner til den kvinde, der skal behandles med assisteret reproduktion eller insemineres.

Med § 31 a, stk. 3, foreslås det, at en forælder, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, efter børneloven anses som barnets far eller medmor ud fra sit køn, der er registreret i CPR på fødselstidspunktet.

Endelig foreslås det med § 31 b, at en forælder, der anses for barnets far eller medmor efter den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 3, har de rettigheder og pligter i forhold til moderskab, faderskab og medmoderskab efter dansk ret, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte.

Forslaget vil overordnet set betyde, at der ved fastslåelse af moderskab, faderskab og medmoderskab efter kapitel 1-6 i børneloven vil blive taget udgangspunkt i den pågældende forælders registrerede køn i CPR på fødselstidspunktet, hvis forælderen inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte. Ved fastslåelse af forældreskab vil der således for de omhandlede forældre ikke længere blive taget udgangspunkt i det medfødte køn.

Med forslaget vil en kvinde, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, blive anset som barnets far, og ikke som barnets mor. Tilsvarende vil en mand, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, og som har accepteret at skulle være forælder til et barn, der er blevet til ved assisteret reproduktion eller insemination, blive anset som barnets medmor, og ikke som barnets far. En kvinde, der før barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som har accepteret at skulle være forælder til et barn, der er blevet til ved assisteret reproduktion eller insemination, vil blive anset som barnets far, og ikke som barnets medmor.

Da en mand, der før barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, ikke kan føde et barn, vil det efter forslaget alene være muligt for den pågældende at blive anset som medmor til barnet, som den pågældendes partner føder. Derfor vil det ikke efter forslaget være muligt for en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, at blive anset som barnets mor. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3.

De foreslåede bestemmelser i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 2,

og § 31 b vil sikre, at parterne i sager om faderskab og medmoderskab, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte, og forældre, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte, har de rettigheder og pligter i forhold til barnet, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte. Bortset fra forældrebetegnelsen vil forslaget således ikke ændre de omhandlede parter og forældres rettigheder og pligter i forhold til barnet.

Den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 2, vil betyde, at en part i en sag om faderskab og medmoderskab, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte, under behandlingen af sagen har de rettigheder og pligter, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte. Bestemmelsen vil eksempelvis betyde, at en kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, vil være omfattet af § 8, stk. 1, i børneloven om morens pligt til at oplyse, hvem der er eller kan være barnets far.

Den foreslåede bestemmelse i § 31 b vil betyde, at en forælder, der inden barnets fødsel har gennemført juridisk kønsskifte, og hvis forældreskab til barnet er fastslået efter den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 3, i børneloven, har de rettigheder og pligter i forhold til moderskab, faderskab og medmoderskab efter dansk ret, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte. Bestemmelsen, der vedrører rettigheder og pligter uden for lovgivningen om faderskab og medmoderskab, vil eksempelvis betyde, at en ugift kvinde, der har gennemført juridisk kønsskifte til mand, og som derefter føder et barn, efter § 7, stk. 4, i forældreansvarsloven som udgangspunkt har eneforældremyndighed over barnet, og at han er omfattet af § 7, stk. 1, i barselsloven om en mors pligt og ret til barsel. Han vil således bevare de rettigheder og pligter, der tilkommer en mor efter bl.a. reglerne om eneforældremyndighed og om en mors pligt og ret til barsel på samme måde, som han ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte.

De foreslåede bestemmelser i §§ 31 a og 31 b i børneloven vil ikke finde anvendelse for forældre, der har gennemført et fysisk kønsskifte efter sundhedsloven m.v. Bestemmelserne vil heller ikke finde anvendelse for personer, der gennemfører juridisk kønsskifte efter barnets fødsel. Det vil betyde, at forældre, der gennemfører fysisk eller juridisk kønsskifte efter barnets fødsel, fortsat vil blive anset som forældre i overensstemmelse med deres medfødte køn. Forslaget vil ikke få betydning for forældre, der inden barnets fødsel har gennemført et fysisk kønsskifte efter sundhedsloven m.v. Disse forældre vil således fortsat blive anset som forældre ud fra deres køn efter kønsskiftet, når dette er gennemført inden barnets fødsel.

Den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 2, 2. pkt., vil have betydning i en situation, hvor et par bestående af to kvinder, hvoraf den ene har gennemført juridisk kønsskifte fra mand til kvinde, efter § 27 a i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 19 og 20, ønsker at få et barn med

en kendt sæddonor. Den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 2, 1. pkt., vil betyde, at parret ikke består af to kvinder, men af en kvinde og en mand, hvorfor parret ikke vil være omfattet af § 27 a, der forudsætter, at parret består af to kvinder. Dette vil den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 2, 2. pkt., modvirke ved at fastslå, at et par, der består af en kvinde og en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, vil være omfattet af lovens § 27 a. Parrets mulighed for at aftale med en kendt sæddonor, at han eller morens kvindelige ægtefælle m.v. skal være far eller medmor efter lovens § 27 a vil således ikke blive ændret med forslaget i § 31 a, stk. 2, 2. pkt.

Begrundelsen for de foreslåede bestemmelser i kapitel 6 a er, at familiebegrebet i dag dækker over mange forskellige konstellationer af mennesker. For at tilgodese dette bør lovgivningen ikke indeholde begrænsninger i mulighederne for, at man kan indtage den plads i en familie, man ønsker. Der skal således være vide rammer for, hvordan en familie i Danmark kan stiftes. Forældre, der har gennemført juridisk kønsskifte, bør derfor kunne blive forældre i overensstemmelse med deres kønsidentitet sådan, at de bliver betegnet og registreret som forældre i overensstemmelse med det juridiske kønsskifte. Herefter vil det juridiske kønsskifte i relation til forældreskabet blive fuldt ud anerkendt i børneloven.

Det bør dog samtidig sikres, at de rettigheder og pligter, som lovgivningen tildeler og pålægger barnets forældre, opretholdes. Den foreslåede ændring af børneloven må således ikke betyde, at et juridisk kønsskifte bliver styrende for de rettigheder og pligter, der følger af et forældreskab. Det vil eksempelvis gælde i forhold til en forælders ret til barsel.

Dermed vil lovforslaget på den ene side betyde en ændring af, hvordan en forælder, der har gennemført juridisk kønsskifte, betegnes efter børneloven, mens den pågældende forælder på den anden side vil bevare de rettigheder og pligter, der knytter sig til forælderskab med medfødte køn.

Begrundelsen for den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 2, 2. pkt., er, at et par, der består af en kvinde og en mand, der har gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, i lighed med andre par, der består af to kvinder, fortsat skal have mulighed for efter § 27 a i børneloven at aftale med en kendt sæddonor, at han eller morens kvindelige ægtefælle m.v. skal være far eller medmor.

Der er ikke behov for, at den foreslåede ordning finder anvendelse for personer, der har gennemført et fysisk kønsskifte efter sundhedsloven m.v., da de personer fuldt ud betragtes som tilhørende det nye køn og derfor også betragtes som forældre i forhold til dette køn.

Den foreslåede ordning vil heller ikke omfatte forældre, der har gennemført fysisk eller juridisk kønsskifte efter et barns fødsel. Baggrunden for denne afgrænsning er hensynet til at sikre stabilitet for barnet. Derfor finder ministeriet, at betegnelsen for barnets forældre ved barnets fødsel, bør bevares,

selvom en forælder efter fødslen gennemfører fysisk eller juridisk kønsskifte.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2, og i relation til § 27 a i børneloven henvises til lovforslagets § 1, nr. 20, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 25

Efter § 32 a, stk. 2, 1, pkt. i børneloven træffes afgørelser om faderskab og medmoderskab og om genoptagelse af en sag om faderskab og medmoderskab efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i lov om Familieretshuset, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 7. august 2019, (Familieretshusloven) af Familieretshuset eller familieretten. Efter bestemmelsens 2. pkt. gælder dette dog ikke registrering af faderskab efter §§ 1, 2 og 3 i børneloven.

Det foreslås, at § 32 a, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

Begrundelsen for forslaget er, at registrering af faderskab efter §§ 1, 2 og 3 i børneloven foretages af personregisterføreren. Det er derfor ikke nødvendigt i § 32, a, stk. 2, 2. pkt., at fastslå, at bestemmelsens 1. pkt. om fordelingen af sager om faderskab og medmoderskab mellem Familieretshuset og familieretten ikke omfatter registrering af faderskab efter §§ 1, 2 og 3 i børneloven.

Til nr. 26

Det følger af § 33 a, stk. 1, 1. pkt., i børneloven, at en omsorgs- og ansvarserklæring efter lovens § 2, stk. 1, skal indgives til personregisterføreren ved anvendelse af den digitale løsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer og anmodninger efter § 33 a, stk. 1, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises som udgangspunkt. § 33 a i børneloven indeholder i stk. 3 og 4, fravigelser af dette udgangspunkt.

Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en mand efter lovens § 2, stk. 1, som far til barnet, hvis han og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Registreringen af faderskabet foretages af personregisterføreren.

Det foreslås, at der i § 33 a, stk. 1, 1. pkt., i børneloven efter ”§ 2, stk. 1,” indsættes ”og § 3 b, stk. 1, og anmodning om registrering af faderskab efter § 1 a”. Herved udvides bestemmelsens anvendelsesområde til også at omfatte indgivelse af omsorgs- og ansvarserklæring efter lovens § 3 b, stk. 1, samt anmodning om registrering af faderskab efter lovens § 1 a.

Forslaget vil for det første betyde, at omsorgs- og ansvarserklæring om etablering af medmoderskab efter § 3 b, stk. 1, i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 8, ikke længere vil skulle indgives til Familieretshuset, men til personregisterføreren. Erklæringen vil fortsat som udgangspunkt skulle indgives ved anvendelse af digital selvbetjening.

For det andet vil forslaget betyde, at anmodning om registrering af faderskab efter lovens § 1 a, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 1, 2 og 3, ikke længere vil skulle indgives til Familieretshuset, men til personregisterføreren. Anmodningen vil fortsat som udgangspunkt skulle indgives ved anvendelse af digital selvbetjening.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede ændringer af §§ 1 a, 3 a og 3 b i børneloven, hvorefter registrering af faderskab og medmoderskab ikke længere vil skulle foretages af Familieretshuset, men af personregisterføreren.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede ændringer af §§ 1 a, 3 a og 3 b i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til nr. 27

Det følger af lovens § 33 a, stk. 2, 1. pkt., at anmodning om registrering af faderskab og medmoderskab efter lovens §§ 1 a, 3 a og 3 b indgives til Familieretshuset ved anvendelse af den digitale løsning, som Familieretshuset stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer og anmodninger efter § 33 a, stk. 2, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises som udgangspunkt. § 33 a i børneloven indeholder i stk. 3 og 4, fravigelser af dette udgangspunkt.

Det fremgår af § 3 a, stk. 1, i børneloven, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren som udgangspunkt som medmor til barnet. Fødes et barn af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres sæddonor efter § 1 a i børneloven som far til barnet, når betingelserne i lovens § 27 a, stk. 1, er opfyldt. Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en kvinde efter lovens § 3 b, stk. 1, tilsvarende som medmor til barnet, hvis hun og moren skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, og betingelserne i lovens § 27 og § 27 a, stk. 2, er opfyldt. Registrering af faderskab og medmoderskab efter §§ 1 a, 3 a og 3 b foretages af Familieretshuset.

Det foreslås, at i § 33 a, stk. 2, 1. pkt., i børneloven udgår ”registrering efter §§ 1 a, 3 a og 3 b, anmodning om”, og at der i bestemmelsen efter ”§ 14” indsættes henvisning til den blanket, der omhandles i de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede nye bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven. Herved begrænses anvendelsesområdet for bestemmelsen sådan, at den ikke længere vil omfatte anmodning om registrering af faderskab efter lovens § 1 a og af medmoderskab efter lovens §§ 3 a og 3 b, og at anvendelsesområdet for § 33 a, stk. 2, 1. pkt., udvides sådan, at bestemmelsen også vil finde anvendelse for blanketter om faderskab og medmoderskab efter de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven.

Forslaget vil for det første betyde, at anmodning om regi-

strering af faderskab og medmoderskab efter lovens §§ 1 a, 3 a og 3 b ikke længere vil skulle indgives til Familierets- huset, men til personregisterføreren. Dette forslag skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede ændringer af §§ 1 a, 3 a og 3 b i børneloven, hvorefter registrering af faderskab og medmoderskab ikke længere vil skulle foretages af Familieretshuset, men af personregister- føreren.

For det andet vil forslaget betyde, at blanketter om fader- skab og medmoderskab efter de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven vil skulle indgives til Familieretshuset ved anvendelse af Familieretshusets digitale selvbetjenings- løsning, dog med de undtagelser, der følger af § 33 a, stk. 3 og 4, i børneloven. Dette forslag skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede be- stemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven, hvorefter en blanket om faderskab og medmoderskab i for- bindelse med insemination skal indsendes til Familieretshu- set.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 2, 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og foreslåede ændringer af §§ 1 a, 3 a og 3 b i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af § 4, stk. 1, i navneloven, at et navn kan tages som efternavn, hvis betingelserne i bestemmelsen er opfyldt. Det fremgår bl.a. af bestemmelsens nr. 6, at et navn kan tages som efternavn, hvis navnet er et efternavn, som ansøgeren har ret til efter de øvrige bestemmelser i lovens kapitel 1 om efternavne, med ændring af en kønsbestemt endelse af dette efternavn, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette.

Efter lovens § 4, stk. 4, 1. pkt., kan et navn ikke tages i medfør af bestemmelsens stk. 1, nr. 6, hvis det betegner det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Social- og ældreministeren kan dog efter bestemmelsens 2. pkt. fast- sætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsens 1. pkt.

Navnebekendtgørelsen indeholder i § 12 bestemmelser, der udmønter social- og ældreministerens hjemmel til efter § 4, stk. 4, 2. pkt., i navneloven at fastsætte bestemmelser om fravigelse af forbuddet mod at tage navne, der er køns- bestemte. Det fremgår af bekendtgørelsens § 12, stk. 1, at til brug for vurderingen af, om der kan gøres undtagelse fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn, jf. § 4, stk. 4, 1. pkt., i navneloven, vurderer det multidisciplinære team ved henholdsvis Rigshospitalet eller Aalborg Universitetshospital, om ansøgeren er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Hvis vurderingen fra det multidisciplinære team giver anledning til tvivl om, hvorvidt

en person er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed, kan der efter bekendtgørelsens § 12, stk. 2, indhentes en supplerende udtalelse fra Retslægerådet.

En transperson, der efter § 3, stk. 7, i CPR-loven har gen- nemført juridisk kønsskifte, jf. punkt 2.2.1.1.1, kan tage et navn i overensstemmelse med det juridiske kønsskifte, uden at betingelserne for navneændring i § 12 i navnebekendtgø- relsen er opfyldt. Reglerne i navnelovgivning om navne- ændring for transseksuelle (transpersoner) finder derfor i dag alene anvendelse for transseksuelle (transpersoner) og personer, der ganske må ligestilles hermed, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte.

Efter § 16, stk. 2-4, i navneloven træffes afgørelser om nav- ne som udgangspunkt af personregisterføreren. Det følger dog af § 12, stk. 3, i navnebekendtgørelsen, at sager om undtagelse fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn, behandles af Familieretshuset.

Det foreslås, at § 4, stk. 4, 2. pkt., i navneloven nyaffattes.

Således følger det af den foreslåede bestemmelse, at bestem- melsens 1. pkt. ikke gælder, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Med forslaget vil bemyndigelsesbestemmelsen i § 4, stk. 4, 2. pkt., i navneloven om fastsættelse af regler for transper- soners antagelse af et efternavn, der betegner det modsatte køn, blive ophævet.

Forslaget vil betyde, at en transperson, der ikke har gennem- ført juridisk kønsskifte, kan få et navn, der passer til den pågældendes kønsidentitet, ved at erklære, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn. Det vil således ikke længere være en betingelse for navneændringen, at der indhentes en erklæring om, at den pågældende er transseksuel eller lignende.

Forslaget vil også betyde, at de omhandlede sager som udgangspunkt behandles af personregisterføreren, jf. § 16, stk. 2, i navneloven. Endelig vil forslaget betyde, at § 12 i navnebekendtgørelsen vil skulle ophæves.

Forslaget vil omfatte børn under 18 år. I lighed med nav- neændringer for børn generelt vil forslaget betyde, at et barn, der er fyldt 12 år, skal samtykke til navneændringen, ligesom et barn under 12 år, under hensyn til dets alder og modenhed, vil skulle høres om dets holdning til den påtænkte navneændring, jf. § 22 i navneloven. Som ved alle navneændringer for børn vil forslaget derudover betyde, at forældremyndighedsindehaveren/-haverne skal samtykke til navneændringen, jf. § 5, stk. 1, i navnebekendtgørelsen.

Begrundelsen for forslaget er, at en transperson efter § 3, stk. 7, i CPR-loven kan gennemføre juridisk kønsskifte ved at afgive erklæring om, at ønsket om juridisk kønsskifte er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn, mens en transperson, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte,

men som alene ønsker et navn, der passer til den pågældendes kønsidentitet, kun kan få dette navn, hvis der udarbejdes en erklæring, der dokumenterer, at den pågældende er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Processen for, at man som transperson kan få et navn, der passer til ens kønsidentitet, bør derfor forenkles sådan, at navneændringen kan ske på grundlag af en erklæring om, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.1.1.1 og 2.4.

Til nr. 2 og 3

Det følger af § 7, stk. 1, nr. 1 og 2, i navneloven, at som efternavn kan man tage en af forældrenes fornavne med tilføjelsen -søn eller -datter eller en af forældrenes fornavn med en anden tilføjelse, der viser slægtskabet, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette. Efter bestemmelsens stk. 2 må et efternavn efter stk. 1, nr. 1 og 2, ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Social- og ældreministeren kan dog efter bestemmelsens stk. 3, 2. pkt., fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsens stk. 2.

Navnebekendtgørelsen indeholder i § 12 bestemmelser, der udmønter social- og ældreministerens hjemmel til efter § 7, stk. 3, 2. pkt., i navneloven at fastsætte bestemmelser om fravigelse af forbuddet mod at tage navne, der ikke er kønsbestemte. Det fremgår af bekendtgørelsens § 12, stk. 1, at til brug for vurderingen af, om der kan gøres undtagelse fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn, jf. § 7, stk. 2, i navneloven, vurderer det multidisciplinære team ved henholdsvis Rigshospitalet eller Aalborg Universitetshospital, om ansøgeren er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Hvis vurderingen fra det multidisciplinære team giver anledning til tvivl om, hvorvidt en person er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed, kan der efter bekendtgørelsens § 12, stk. 2, indhentes en supplerende udtalelse fra Retslægerådet.

En transperson, der efter § 3, stk. 7, i CPR-loven har gennemført juridisk kønsskifte, jf. punkt 2.2.1.1.1, kan tage et navn, der er i overensstemmelse med det juridiske kønsskifte, uden at betingelserne for navneændring i § 12 i navnebekendtgørelsen er opfyldt. Reglerne i navnelovgivningen om navneændring for transseksuelle (transpersoner) finder derfor i dag alene anvendelse for transseksuelle (transpersoner) og personer, der ganske må ligestilles hermed, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte.

Efter § 16, stk. 2-4, i navneloven træffes afgørelser om navne som udgangspunkt af personregisterføreren. Det følger dog af § 12, stk. 3, i navnebekendtgørelsen, at sager om undtagelse fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn, behandles af Familieretshuset.

Det foreslås, at der i § 7, stk. 2, i navneloven som 2. pkt. indsættes en bestemmelse, hvorefter bestemmelsens 1. pkt. ikke gælder, når ansøgeren på en blanket godkendt af Fami-

lieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Endvidere foreslås det, at § 7, stk. 3, 2. pkt., i navneloven ophæves.

Forslaget vil betyde, at en transperson, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte, kan få et navn, der passer til den pågældendes kønsidentitet, ved at erklære, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn. Der vil således ikke længere være en betingelse for navneændringen, at der indhentes en erklæring om, at den pågældende er transseksuel eller lignende.

Forslaget vil også betyde, at de omhandlede sager som udgangspunkt behandles af personregisterføreren, jf. § 16, stk. 2, i navneloven.

Endelig vil forslaget betyde, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 7, stk. 3, 2. pkt., i navneloven vil blive ophævet, hvorfor § 12 i navnebekendtgørelsen vil skulle ophæves.

Forslaget vil omfatte børn under 18 år. I lighed med navneændringer for børn generelt vil forslaget betyde, at et barn, der er fyldt 12 år, skal samtykke til navneændringen, ligesom et barn under 12 år, under hensyn til dets alder og modenhed, vil skulle høres om dets holdning til den påtænkte navneændring, jf. § 22 i navneloven. Som ved alle navneændringer for børn vil forslaget derudover betyde, at forældremyndighedsindehaveren/-haverne skal samtykke til navneændringen, jf. § 5, stk. 1, i navnebekendtgørelsen.

Begrundelsen for forslaget er, at en transperson efter § 3, stk. 7, i CPR-loven kan gennemføre juridisk kønsskifte ved at afgive erklæring om, at ønsket om juridisk kønsskifte er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn, mens en transperson, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte, men som alene ønsker et navn, der passer til sin kønsidentitet, kun kan få dette navn, hvis der udarbejdes en erklæring, der dokumenterer, at den pågældende er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Processen for, at man som transperson kan få et navn, der passer til ens kønsidentitet, bør derfor forenkles sådan, at navneændringen kan ske på grundlag af en erklæring om, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.1.1.1 og 2.4.

Til nr. 4 og 5

Det følger af § 13, stk. 1, i navneloven, stk. 1, at som fornavn kan man tage et navn, der er optaget på den liste, der er udarbejdet af Familieretshuset, eller som er godkendt af personregisterføreren eller Familieretshuset. Efter bestemmelsens stk. 2 må et fornavn ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet, men efter bestemmelsens stk. 3 kan social- og ældreministeren fastsætte nærmere regler om, at personer, der er transseksuelle eller

ganske må ligestilles hermed, ikke er omfattet af forbuddet i bestemmelsens stk. 2.

Navnebekendtgørelsen indeholder i § 12 bestemmelser, der udmønter social- og ældreministerens hjemmel til efter § 13, stk. 3, i navneloven at fastsætte bestemmelser om fravigelse af forbuddet mod at tage navne, der ikke er kønsbestemte. Det fremgår af bekendtgørelsens § 12, stk. 1, at til brug for vurderingen af, om der kan gøres undtagelse fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn, jf. § 13, stk. 2, i navneloven, vurderer det multidisciplinære team ved henholdsvis Rigshospitalet eller Aalborg Universitetshospital, om ansøgeren er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Hvis vurderingen fra det multidisciplinære team giver anledning til tvivl om, hvorvidt en person er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed, kan der efter bekendtgørelsens § 12, stk. 2, indhentes en supplerende udtalelse fra Retslægerådet.

En transperson, der efter § 3, stk. 7, i CPR-loven har gennemført juridisk kønsskifte, jf. punkt 2.2.1.1.1, kan tage et navn, der er i overensstemmelse med det juridiske kønsskifte, uden at betingelserne for navneændring i § 12 i navnebekendtgørelsen er opfyldt. Reglerne i navnelovgivningen om navneændring for transseksuelle (transpersoner) finder derfor i dag alene anvendelse for transseksuelle (transpersoner) og personer, der ganske må ligestilles hermed, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte.

Efter § 16, stk. 2-4, i navneloven træffes afgørelser om navne som udgangspunkt af personregisterføreren. Det følger dog af § 12, stk. 3, i navnebekendtgørelsen, at sager om undtagelse fra kravet om, at et navn ikke må betegne det modsatte køn, behandles af Familieretshuset.

Det foreslås, at der i § 13, stk. 2, i navneloven som 2. pkt. indsættes en bestemmelse, hvorefter bestemmelsens 1. pkt. ikke gælder, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Endvidere foreslås det, at § 13, stk. 3, i navneloven ophæves.

Forslaget vil medføre, at en transperson, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte, kan få et navn, der passer til den pågældendes kønsidentitet, ved at erklære, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn. Der vil således ikke længere være en betingelse for navneændringen, at der indhentes en erklæring om, at den pågældende er transseksuel eller lignende.

Forslaget vil også betyde, at de omhandlede sager som udgangspunkt behandles af personregisterføreren, jf. § 16, stk. 2, i navneloven.

Endelig vil forslaget betyde, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 7, stk. 3, 2. pkt., i navneloven vil blive ophævet, og at § 12 i navnebekendtgørelsen vil skulle ophæves.

Forslaget vil omfatte børn under 18 år. I lighed med navneændringer for børn generelt vil forslaget betyde, at et barn, der er fyldt 12 år, skal samtykke til navneændringen, ligesom et barn under 12 år, under hensyn til dets alder og modenhed, vil skulle høres om dets holdning til den påtænkte navneændring, jf. § 22 i navneloven. Som ved alle navneændringer for børn vil forslaget derudover betyde, at forældremyndighedsindehaveren/-haverne skal samtykke til navneændringen, jf. § 5, stk. 1, i navnebekendtgørelsen.

Begrundelsen for forslaget er, at en transperson efter § 3, stk. 7, i CPR-loven kan gennemføre juridisk kønsskifte ved at afgive erklæring om, at ønsket om juridisk kønsskifte er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn, mens en transperson, der ikke har gennemført juridisk kønsskifte, men som alene ønsker et navn, der passer til sin kønsidentitet, kun kan få dette navn, hvis der udarbejdes en erklæring, der dokumenterer, at den pågældende er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Processen for, at man som transperson kan få et navn, der passer til ens kønsidentitet, bør derfor forenkles sådan, at navneændringen kan ske på grundlag af en erklæring om, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2.1.1.1 og 2.4.

Til § 3

Til nr. 1

Det følger af § 5, stk. 1, i Familieretshusloven, at enkelte sager visiteres til behandling efter lovens kapitel 8. Disse sager betegnes i loven som § 5-sager. Efter kapitel 8 (§ 25) er det Familieretshuset, der afslutter § 5-sager ved f.eks. at registrere en aftale. Det er således Familieretshuset, der behandler § 5-sager.

Efter § 5, stk. 2, nr. 4, i Familieretshusloven omfatter § 5-sager bl.a. registrering af faderskab og medmoderskab efter § 1 a, stk. 1, § 3 a, stk. 1, og § 3 b, stk. 1, i børneloven.

Det foreslås, at § 5, stk. 2, nr. 4, ophæves.

Forslaget vil betyde, at Familieretshuset ikke længere vil skulle behandle sager om registrering af faderskab og medmoderskab.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede ændringer af § 1 a, stk. 1, 2. pkt., § 3 a, stk. 1, 2. pkt., og § 3 b, stk. 1, 2. pkt., i børneloven, hvorefter registrering af faderskab og medmoderskab ikke længere vil skulle foretages af Familieretshuset men af personregisterføreren.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede ændringer af § 1 a, stk. 1, 2. pkt., § 3 a, stk. 1, 2. pkt., og § 3 b, stk. 1, 2. pkt., i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til § 4

Til nr. 1

Det følger af § 9, stk. 4, i adoptionsloven, at når et barn er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1548 af 1. juli 2021, (serviceloven), og betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet i § 58, stk. 1, i serviceloven er opfyldt, kan plejeforældrene adoptere barnet, hvis barnets tilknytning til plejefamilien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst og til barnets relation til sine forældre.

Bestemmelsen i § 9, stk. 4, blev indsat i adoptionsloven ved lov nr. 530 af 29. april 2015 om ændring af adoptionsloven, lov om social service, forældreansvarsloven og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke m.v.), der trådte i kraft den 1. oktober 2015.

På det tidspunkt fremgik det af § 66, stk. 1, i serviceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 150 af 16. februar 2015, at anbringelsessteder for børn og unge bl.a. kan være 1) plejefamilier, 2) kommunale plejefamilier og 3) netværksplejefamilier.

Ved § 1, nr. 4 og 5, i lov nr. 1530 af 18. december 2018 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og ligningsloven (Mere kvalitet i plejefamilier) blev bestemmelserne i § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, affattet således: ”1) almene plejefamilier, 2) forstærkede plejefamilier,” og efter nr. 2 blev der som nr. 3 indsat følgende: ”specialiserede plejefamilier”. Som følge heraf blev nr. 3-7 renummereret til nr. 4-8, hvilket bl.a. betød, at netværksplejefamilier blev flyttet fra nr. 3 til nr. 4. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2019.

Med lovændringen blev der således bl.a. indført tre nye plejefamilietyper: "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier". Formålet hermed var at matche forskellighederne i børnenes behov. Den nye kategorisering af plejefamilier skulle sikre plejefamilietyper i lovgivningen, der matcher bredden i de behov, som børn i plejefamilier har. Netværksplejefamilier som anbringelsessted blev videreført uændret.

Det foreslås, at i § 9, stk. 4, 1. pkt., i adoptionsloven ændres henvisningen til § 66, stk. 1, nr. 1-3, i serviceloven sådan, at der i stedet henvises til § 66, stk. 1, nr. 1-4, i serviceloven.

Den foreslåede ændring af § 9, stk. 4, 1. pkt., er en konsekvens af ændringen i 2018 af bestemmelsen i § 66, stk. 1, i serviceloven om de forskellige former for plejefamilier.

Til § 5

Efter § 19, stk. 2, i børnebidragsloven kan det pålægges den, der har givet samtykke til, at en kvinde er behandlet med assisteret reproduktion, at udrede bidrag til de ved en abort forvoldte særlige udgifter, hvis barnet må antages at

være blevet til ved denne behandling, jf. §§ 27 eller 27 a i børneloven. Om §§ 27 og 27 a henvises til punkt 2.1.1.1.

Det foreslås i § 19, stk. 2, i børnebidragsloven at ændre ”behandlet med assisteret reproduktion” til ”er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret” og efter ”behandling” at indsætte ”eller insemination”. Herved udvides anvendelsesområdet for bestemmelsen til også at omfatte mulighed for at pålægge den, der har givet samtykke til, at en kvinde er blevet insemineret, at udrede bidrag til de ved en abort forvoldte særlige udgifter, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne insemination.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven. Det følger af disse bestemmelser, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1, samt til de ved lovforslagets § 1, nr. 18 og 20, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5, i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til § 6

Til nr. 1

§ 448 i retsplejeloven fastsætter den stedlige kompetence (værnetinget) for familieretten.

Familieretshuset indbringer efter § 448 b, stk. 3, i retsplejeloven en sag eller afgørelse efter børneloven for familieretten i den retskreds, hvor barnets mor har hjemting (1. pkt.). Har barnets mor ikke hjemting her i landet, indbringes sagen for familieretten i den retskreds, hvor den, der efter § 17 i børneloven er part i sagen, har hjemting (2. pkt.).

Det foreslås, at i § 448 b, stk. 3, 1. pkt., i retsplejeloven ændres henvisning til barnets mor til en henvisning til den, der har født barnet. Det foreslås samtidig, at i § 448 b, stk. 3, 2. pkt., i retsplejeloven ændres henvisningen til barnets mor til en henvisning til den pågældende.

Det følger af den ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, i børneloven, at bestemmelserne i kapitel 1-6 i børneloven om fastslåelse af moderskab, faderskab og medmoderskab anvendes på forældre og parter, der efter § 3, stk. 7, i CPR-loven har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel, dog bl.a. med de ændringer der følger af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 2, i børneloven. Efter denne bestemmelse har en part i en sag efter børneloven, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab de rettigheder og pligter, som den pågældende ville have haft efter sit medfødte køn inden det juridiske kønsskifte.

De foreslåede ændringer vil gøre det klart, at familierettens stedlige kompetence i sager efter børneloven, hvor den, der har født barnet, inden fødslen havde gennemført juridisk kønsskifte fra kvinde til mand, fortsat vil bygge på hjemtinget for den person, der fødte barnet, også selvom den pågældende inden fødslen havde gennemført juridisk kønsskifte fra kvinde til mand.

De foreslåede ændringer af § 448 b, stk. 3, i retsplejeloven skal ses i sammenhæng med den ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelse i § 31 a i børneloven.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.2, og den ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelse i § 31 a i børneloven.

Til nr. 2-8

Kapitel 42 a i retsplejeloven indeholder regler om familierettens behandling af sager om faderskab og medmoderskab.

En række bestemmelser i kapitel 42 a indeholder henvisning til moren til det barn, som sagen vedrører. Det drejer sig om § 456 b, stk. 1, nr. 1, om international kompetence i Danmark, når moren har bopæl her i landet, § 456 b, stk. 2, om, at international kompetence i visse tilfælde er betinget af, at såvel moren som barnet har bopæl her i landet, § 456 e, stk. 1, nr. 2, om, at moren eller hendes dødsbo er part i sagen, § 456 i, stk. 1, 1. pkt., om morens pligt til at møde i familieretten og afgive forklaring, § 456 i, stk. 2, 1. pkt., om andre parters pligt til at forklare om, hvorvidt de har haft seksuelt forhold til moren i den periode, hvor hun blev gravid, eller om de i medfør af børnelovens §§ 27, 27 a eller 27 b har samtykket til den assisterede reproduktion, § 456 m, stk. 1, 2. pkt., om morens ønske om at møde med en medarbejder fra kommunen og § 456 m, stk. 3, om forbud mod at medtage morens navn ved forkyndelse i Statstidende.

Endelig indeholder § 456 b i retsplejeloven regler om indbringelse af afgørelser i sager om faderskab og medmoderskab for familieretten. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, nr. 3, at en sag om faderskab eller medmoderskab bl.a. kan indbringes for familieretten her i landet, hvis faderskabet eller medmoderskabet er fastslået ved dom.

Det foreslås, at i § 456 b, stk. 1, nr. 1, § 456 b, stk. 2, § 456 e, stk. 1, nr. 2, § 456 i, stk. 1, 1. pkt., § 456 i, stk. 2, 1. pkt., § 456 m, stk. 1, 2. pkt., og § 456 m, stk. 3, i retsplejeloven ændres henvisningerne til moren til henvisninger til den, der har født barnet. Af lovtekniske grunde foreslås denne ændring i relation til § 456 e, stk. 1, nr. 2, gennemført ved at nyaffatte bestemmelsen.

I § 456 i, stk. 2, 1. pkt., og § 456 m, stk. 1, 2. pkt., i retsplejeloven foreslås det endvidere, at henvisningerne til hun og hende ændres til en henvisning til henholdsvis vedkommende og den pågældende.

Samtidig foreslås det, at oplysningspligten efter § 456 i, stk.

2, 1. pkt., i relation til samtykke til den assisterede reproduktion i medfør af børnelovens §§ 27, 27 a eller 27 b udvides til også at omfatte insemination.

Det følger af den ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, i børneloven, at bestemmelserne i kapitel 1-6 i børneloven om fastslåelse af moderskab, faderskab og medmoderskab anvendes på forældre og parter, der efter § 3, stk. 7, i CPR-loven har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel, dog bl.a. med de ændringer der følger af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 2, i børneloven. Efter denne bestemmelse har en part i en sag efter børneloven, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab de rettigheder og pligter, som den pågældende ville have haft efter sit medfødte køn inden det juridiske kønsskifte.

De foreslåede ændringer vil gøre det klart, at familieretten ved behandlingen af sager efter børneloven, der involverer de bestemmelser i kapitel 42 a i retsplejeloven, der indeholder en henvisning til barnets mor, også vil finde anvendelse, hvor den, der har født barnet, inden fødslen havde gennemført juridisk kønsskifte fra kvinde til mand.

Med hensyn til tilføjes af insemination til den del af bestemmelsen i § 456 i, stk. 2, 1. pkt., der vedrører en parts pligt til at forklare om, hvorvidt parten i medfør af børnelovens §§ 27, 27 a eller 27 b har samtykket til den assisterede reproduktion, bemærkes, at de ved lovforslagets § 1, nr. 18, 20 og 21, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, § 27 a, stk. 3-5, og § 27 b, stk. 2, i børneloven vil betyde, at når en kvinde er blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner, partner eller sæddonoren som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil.

De foreslåede ændringer skal ses i sammenhæng med den ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelse i § 31 a i børneloven. Den foreslåede tilføjelse af insemination til § 456 i, stk. 2, 1. pkt., i retsplejeloven skal ses i sammenhæng med de ved lovforslagets § 1, nr. 18, 20 og 21, foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, § 27 a, stk. 3-5, og § 27 b, stk. 2, i børneloven.

Endelig foreslås det, at i § 456 b, stk. 1, nr. 3, i retsplejeloven ændres ”dom” til ”afgørelse”.

Forslaget vil betyde, at det klart vil fremgå af bestemmelsen, at den også finder anvendelse, når Familieretshuset har truffet afgørelse om faderskab eller medmoderskab.

Begrundelsen for forslaget er, at sager om faderskab og medmoderskab ikke længere kun træffes ved dom, men også ved en administrativ afgørelse. Der henvises til, at børneloven som led i etableringen af det familieretlige system pr. 1. april 2019 blev ændret ved § 6 i lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skær-

pet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven). I den forbindelse blev der i børneloven som § 32 a, stk. 2, indsat en bestemmelse, hvorefter afgørelser om faderskab og medmoderskab træffes efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i Familieretshusloven af Familieretshuset eller familieretten. Sager om faderskab eller medmoderskab behandles efter § 26 i Familieretshusloven af Familieretshuset, der foretager oplysning af sagen og tilbyder parterne rådgivning og konflikthåndtering. Finder parterne ikke en løsning på deres uenighed, træffer Familieretshuset afgørelse i sagen. Det følger dog af lovens § 27, stk. 2, nr. 1, at Familieretshuset indbringer en sag om faderskab eller medmoderskab for familieretten til afgørelse, når sagen indeholder komplicerede faktiske eller juridiske problemstillinger.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, punkt 2.1 og 2.2, og de ved lovforslagets § 1, nr. 18, 20, 21 og 24, foreslåede bestemmelse i § 27, stk. 2, § 27 a, stk. 3-5, § 27 b, stk. 2, og § 31 a i børneloven og bemærkningerne hertil.

Til § 7

Til nr. 1

Efter CPR-lovens § 4, stk. 1, registreres enhver med et personnummer tildelt efter lovens § 3, stk. 1 eller 2, eller efter regler udstedt i medfør af lovens § 3, stk. 9, med de oplysninger, der er anført i bilag 1 til loven.

I bilag 1 til CPR-loven, der fastlægger dataindholdet i CPR, er følgende anført om registrering af slægtsskab i CPR, jf. bilag 1, nr. 7:

”Slægtskabsoplysninger: Oplysning om personnummer på mor, far og børn, angivelse af mor og far i feltet for indehavere af forældremyndigheden over mindreårige og oplysning om delt bopæl efter § 18 a i forældreansvarsloven.”

Ved lov nr. 652 af 12. juni 2013 om ændring af børneloven, lov om adoption, retsplejeloven og forskellige andre love (Medmoderskab m.v.) blev der indført mulighed for at fastslå medmoderskab i stedet for faderskab. Medmoderskab og faderskab har samme retsvirkninger. Der henvises bl.a. til § 3 a, stk. 1, i børneloven, hvoraf det fremgår, at når et barn fødes af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren under visse i loven nærmere angivne omstændigheder som medmor.

Som en følge af indførelsen i 2013 af det juridiske forældrebegreb ”medmor” i børneloven blev CPR-systemet ændret, således at registreringen af slægtsskab i CPR afspejler det juridiske forældrebegreb ”medmor”. CPR-lovens bilag 1, nr. 7, om registrering af slægtsskab blev imidlertid ikke ændret i overensstemmelse hermed.

Det foreslås, at i *bilag 1, nr. 7*, i CPR-loven indsættes ”eller medmor” to steder efter ”far”.

Begrundelsen for forslaget er, at indførelsen af det juridiske

forældrebegreb ”medmor” bør fremgå af CPR-lovens bilag 1, nr. 7, om registrering af slægtsskab på linje med de øvrige forældrebegreber i børneloven, det vil sige mor og far.

Til § 8

Det foreslås med *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. april 2022, dog med forbehold for den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse i *stk. 2*, hvorefter social- og ældreministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af lovens §§ 1, 3, 5 og 6, der vedrører børneloven, Familieretshusloven, børnebidragsloven og retsplejeloven.

De foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelser i *stk. 1*, jf. *stk. 2*, vil betyde, at de foreslåede ændringer af navneloven, adoptionsloven og CPR-loven, der følger af lovforslagets §§ 2, 4 og 7, vil træde i kraft den 1. april 2022.

For så vidt angår de foreslåede ændringer af navneloven, jf. lovforslagets § 2, vil ikrafttrædelsesbestemmelsen i *stk. 1* endvidere betyde, at disse ændringer vil finde anvendelse for navnesager, som de pågældende myndigheder har under behandling ved lovens ikrafttræden. Dette vil imidlertid være ubetænkeligt, da de foreslåede ændringer i forhold til verserende navnesager alene vil betyde, at det ikke længere vil være en betingelse for navneændringen, at der indhentes en erklæring fra Rigshospitalet eller Aalborg Universitetshospital om, at ansøgeren er transseksuel eller ganske må ligestilles hermed. Det vil i stedet være tilstrækkeligt, at ansøgeren underskriver en erklæring om, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn. Ikrafttrædelsesbestemmelsen i *stk. 1* vil endvidere betyde, at en person, der har fået afslag på navneændring efter de gældende regler, vil kunne søge om navneændring efter de foreslåede nye regler.

Tilsvarende vil det være ubetænkeligt at lade den foreslåede fejlrettelse af adoptionsloven, jf. lovforslagets § 4, finde anvendelse for verserende sager om adoption uden samtykke, og for så vidt angår den foreslåede ændring af CPR-loven, er der alene tale om en manglende lovteknisk konsekvensændring som følge af lov nr. 652 af 12. juni 2013.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* vil indebære, at social- og ældreministeren bemyndiges til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for de foreslåede ændringer af børneloven, Familieretshusloven, børnebidragsloven og retsplejeloven, jf. lovforslagets §§ 1, 3, 5 og 6. Forslaget er begrundet i, at ikrafttrædelse af disse ændringer forudsætter ændringer af den digitale selvbetjeningsløsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed, og af personregistreringssystemet. Når systemændringerne er gennemført, vil social- og ældreministeren fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet.

Den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse i *stk. 2* vil betyde, at de foreslåede ændringer af børneloven, Familieretshusloven, børnebidragsloven og retsplejeloven, jf. lovforslagets §§ 1, 3, 5 og 6, – medmindre andet er bestemt – vil finde anvendelse for sager, som de pågældende myndigheder har under behandling på det tidspunkt, social- og ældremini-

steren fastsætter for ikrafttrædelse af §§ 1, 3, 5 og 6, samt på moderskab, faderskab og medmoderskab, der er fastslået inden dette tidspunkt. Dette vil være ubetænkeligt for så vidt angår den foreslåede ændring af bestemmelsen om moderskab i § 30 i børneloven, den lovtekniske ophævelse af § 32 a, stk. 1, nr. 1, i børneloven og de foreslåede ændringer af børnebidragsloven og retsplejeloven.

Med hensyn til den ved lovforslagets § 1, nr. 23, foreslåede ændring af § 30 i børneloven bemærkes, at der ikke vil være tale om ændring af bestemmelsens indhold, og der vil derfor ikke være behov for en overgangsbestemmelse. Det vil således fortsat være den kvinde, der føder et barn, der anses for mor til barnet, uanset hvordan barnet er blevet til, også selvom barnet er født inden det tidspunkt, social- og ældreministeren fastsætter for ikrafttrædelse af lovforslagets § 1.

Endelig vil den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse i stk. 2 indebære, at de blanketter, som samtykke og erklæring efter de foreslåede bestemmelser i § 27, stk. 2, § 27 a, stk. 3-5, og § 27 c, stk. 2, i børneloven som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 18, 20 og 21, skal afgives på, først kan godkendes af Familieretshuset, når social- og ældreministeren har fastsat ikrafttrædelsestidspunktet. Dette vil indebære, at samtykke og erklæring efter de foreslåede bestemmelser først vil kunne afgives, når Familieretshuset efter fastsættelsen af ikrafttrædelsestidspunktet har godkendt de nye blanketter.

Derimod vil der være behov for overgangsbestemmelser i relation til de øvrige ændringer af børneloven og de foreslåede ændringer af Familieretshusloven, jf. de foreslåede overgangsbestemmelser i stk. 3-5. Indledningsvis bemærkes i forhold til disse tre overgangsbestemmelser, at den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse i stk. 2 vil betyde, at der ved henvisningen til lovens ikrafttræden i de tre bestemmelser skal forstås det tidspunkt, social- og ældreministeren fastsætter for ikrafttrædelsen af lovens §§ 1, 3, 5 og 6.

Det foreslås med *stk. 3*, at de ændringer af børneloven, der følger af lovforslagets § 1, nr. 1-15, 17-23, 26 og 27, og den ændring af Familieretshusloven, der følger af lovforslagets § 3, ikke skal finde anvendelse for børn, som er født før lovens ikrafttræden. Det foreslås videre, at for disse børn skal de hidtil gældende regler finde anvendelse. De omhandlede bestemmelser vedrører smidiggørelse af reglerne om registrering af medmoderskab, herunder indførelse af mulighed for etablering af medmoderskab på grundlag af insemination, der ikke er foretaget af en sundhedsperson, med de deraf følgende ændringer af reglerne om registrering af faderskab, om behandling af sager om faderskab og medmoderskab, om anerkendelse af og afgørelse om faderskab og medmoderskab, om sæddonors retsstilling m.v.

Den foreslåede overgangsbestemmelse i stk. 3 vil navnlig indebære, at de ved lovforslagets § 1, nr. 2 og 4-10, foreslåede ændringer af bestemmelserne om registrering af medmoderskab kun vil finde anvendelse ved registrering af medmoderskab i forbindelse med et barns fødsel, når barnet

fødes efter lovens ikrafttræden. Medmoderskab vil herefter ligesom faderskab kunne registreres af personregisterføreren på grundlag af forældrenes ægteskab eller en omsorgs- og ansvarserklæring, hvis forældrene ikke er gift. Det vil ikke være en betingelse for registreringen, at der fremlægges dokumentation for, at den angivne medmor anses som medmor efter de gældende bestemmelser i §§ 27 og 27 a i børneloven. Medmoderskabet vil således kunne registreres, selvom barnet er blevet til ved en insemination, der uden deltagelse af en sundhedsperson er foretaget før lovens ikrafttræden.

Det foreslås med *stk. 4*, at § 20, stk. 6, i børneloven som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 16, ikke finder anvendelse, hvis behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen er foretaget før lovens ikrafttræden.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, at når et barn er blevet til ved assisteret reproduktion eller insemination, vil der kunne træffes afgørelse om, at en mand er far, eller at en kvinde er medmor, hvis det på anden måde end ved erklæring efter §§ 27 eller 27 a godtgøres, at moren og manden eller kvinden inden behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen var enige om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor, selvom betingelserne i §§ 27 og 27 a i børneloven for at anse manden som far eller kvinden som medmor ikke er opfyldt.

Forslaget om, at bestemmelsen kun finder anvendelse, når behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen er foretaget efter lovens ikrafttræden, skyldes hensynet til parternes retssikkerhed. En part, der overvejer at deltage i en behandling med assisteret reproduktion eller en insemination, bør således have mulighed for at kende sin retsstilling inden behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen, herunder mulighederne for at der vil kunne træffes afgørelse om forældreskab på grundlag af aftalen om behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen.

Den foreslåede overgangsbestemmelse i stk. 4 vil betyde, at der kun vil kunne træffes afgørelse om forældreskab efter den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 6, i børneloven, hvis behandlingen med assisteret reproduktion eller den insemination, ved hvilken barnet er blevet til, er foretaget efter lovens ikrafttræden. I relation til sæddonors faderskab bemærkes, at efter § 20, stk. 1, i børneloven træffes der afgørelse om, at en mand er far, hvis han efter udfaldet af rets-genetiske undersøgelser utvivlsomt er barnets far. Denne bestemmelse finder også anvendelse, hvis behandlingen med assisteret reproduktion eller den insemination, ved hvilken barnet er blevet til, er foretaget inden lovens ikrafttræden.

Det foreslås med *stk. 5*, at lovforslagets § 1, nr. 24, ikke finder anvendelse, når moderskab, faderskab og medmoderskab er fastslået før lovens ikrafttræden.

De ved lovforslagets § 1, nr. 24, foreslåede bestemmelser i §§ 31 a og 31 b i børneloven vedrører forældreskab for

transpersoner, der har gennemført juridisk kønsskifte før barnets fødsel.

Lovforslagets § 8, stk. 5, vil betyde, at når forældreskabet er fastslået før lovens ikrafttræden ved registrering, anerkendelse eller afgørelse, vil de foreslåede bestemmelser i §§ 31 a og 31 b i børneloven ikke finde anvendelse, og den fastslåede forældrebetegnelse vil derfor ikke blive ændret ved lovens ikrafttræden. Dette skyldes hensynet til at sikre stabilitet for barnet.

Forslaget vil dog betyde, at de foreslåede bestemmelser i §§ 31 a og 31 b vil finde anvendelse, hvis en sag om forældreskabet til et barn, der er født før lovens ikrafttræden, fortsat er under behandling på ikrafttrædelsestidspunktet, således at afgørelsen om forældreskabet først træffes efter ikrafttrædelsen.

Den foreslåede overgangsbestemmelse vil således betyde, at når et barn, der er blevet til ved assisteret reproduktion, og som fødes før lovens ikrafttræden, vil en mand, der før barnets fødsel har gennemført et juridisk kønsskifte til kvinde, og som har givet samtykke til den assisterede reproduktion, efter den gældende ordning vil blive anset som far til barnet, hvis forældreskabet fastslås inden ikrafttrædelsestidspunktet. Dette vil ikke blive ændret ved ikrafttrædelsen af den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3. Hvis forældreskabssagen derimod først afsluttes efter lovens ikrafttræden, vil den juridisk kønsskiftede mand efter foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, jf. stk. 3, blive anset som far til barnet.

Hvis et forældreskab er fastslået inden lovens ikrafttræden, og der efter lovens ikrafttræden træffes ny afgørelse om forældreskabet, vil den foreslåede overgangsbestemmelse i stk. 5 indebære, at de foreslåede bestemmelser i §§ 31 a og 31 b i børneloven finder anvendelse, hvis den nye afgørelse indebærer, at en anden anses som far eller medmor til barnet. Er morens ægtemand oprindeligt blevet anset som far til barnet, der er født inden lovens ikrafttræden, men viser det sig efterfølgende, at han ikke er far til barnet, fordi barnet er blevet til ved en assisteret reproduktion foretaget af en sundhedsperson, vil de foreslåede bestemmelser i §§ 31 a og 31 b i børneloven finde anvendelse for det nye forældreskab. Var erklæringen om forældreskab afgivet af en mand, der før barnets fødsel havde gennemført juridisk kønsskifte til kvinde, vil hun i overensstemmelse med de foreslåede bestemmelser i § 3 a, stk. 1, jf. stk. 3, skulle anses som medmor til barnet.

Endelig bemærkes, at det følger af § 30 i børneloven, som foreslået ændret ved lovforslagets § 1, nr. 23, at moderskab automatisk fastslås ved barnets fødsel. Er barnet født før lovens ikrafttræden, er moderskabet således fastslået inden ikrafttrædelsen, og det følger af den foreslåede overgangsbestemmelse, at dette ikke ændres, selvom faderskab eller medmoderskab til barnet først vil blive fastslået efter lovens ikrafttræden.

Til § 9

Det foreslås i *stk. 1*, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Med *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at de ændringer af børneloven, navneloven, Familieretshusloven, adoptionsloven, lov om børns forsørgelse og CPR-loven, der følger af lovforslagets §§ 1-5 og 7, ved kongelig anordning helt eller delvist skal kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Det fremgår af § 38 i børneloven, § 32 i navneloven, § 48 i Familieretshusloven og § 23 i børnebidragsloven, at lovene ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger. Ingen af lovene er sat i kraft for Grønland.

Det fremgår af § 41 i adoptionsloven, at loven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger. Loven er sat i kraft for Grønland, jf. kongelig anordning nr. 410 af 21. april 2010. Efter § 60 i CPR-loven kan loven ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger. CPR-loven er sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 1198 af 29. november 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om Det Centrale Personregister.

De ændringer af de familieretlige love, der følger af lovforslagets §§ 1-5, kan ikke sættes i kraft for Færøerne, da de færøske myndigheder har overtaget sagsområdet person-, familie- og arveret, herunder lovgivningen om adoption, børnebidrag, forældreskab og navne.

De ændringer af retsplejeloven, der følger af lovforslagets § 6, kan hverken sættes i kraft for Færøerne eller Grønland.

Færøerne har overtaget folkeregistreringsområdet, og CPR-loven kan således ikke sættes i kraft for Færøerne. Ved lov nr. 1834 af 8. december 2020 om ændring af Det Centrale Personregister (Tildeling af personnummer til færinger, udlevering af oplysninger om til- og fraflytning til almene boligorganisationer m.v., ændring af reglerne for behandling af sager om bopælsregistrering af børn m.v.) blev der imidlertid indsat et nyt stk. 2 i § 60 i CPR-loven, hvorved det blev bestemt, at lovens § 3, stk. 2 og 10, § 4, stk. 1, § 26, stk. 4, og § 56 a, der alle vedrører Rigsombudsmanden på Færøernes adgang til tildeling af personnumre til færinger, uanset § 60, stk. 1, i CPR-loven ved kongelig anordning kunne sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger. Ved anordning nr. 2234 af 29. december 2020 om ikrafttræden for Færøerne af visse bestemmelser i lov om Det Centrale Personregister er de anførte bestemmelser sat i kraft for Færøerne med virkning fra den 1. januar 2021. I § 4, stk. 1, i CPR-loven henvises til CPR-lovens bilag 1 vedrørende dataindholdet i CPR. Bilagets nr. 7 vedrører registrering af slægtsskabsoplysninger i CPR, som foreslås ændret ved lovforslagets § 7. Det er imidlertid vurderet, at det ikke er relevant ved tildeling af administrati-

ve personnumre på Færøerne at registrere medmoderskab i CPR, hvorfor det ikke foreslås at tilvejebringe hjemmel til at sætte lovforslagets § 7 i kraft ved kongelig anordning for Færøerne.

Med 2. *pkt.* foreslås det, at de ændringer, der følger af lovforslagets §§ 1 og 2, kan sættes i kraft for Grønland på forskellige tidspunkter. Forslaget vil betyde, at det bliver

muligt at sætte de enkelte ændringer af børneloven og navneloven i kraft etapevist. Eksempelvis vil den foreslåede ændring af reglerne om registrering m.v. af medmoderskab kunne sættes i kraft ved kongelig anordning på ét tidspunkt, mens de foreslåede bestemmelser om transpersoner, der bliver forældre, vil kunne sættes i kraft ved kongelig anordning på et senere tidspunkt.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 1 a. Fødes et barn af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres sæddonor som far til barnet, når betingelserne i § 27 a, stk. 1, er opfyldt, jf. dog stk. 3. Registrering af faderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis sæddonoren er død før barnets fødsel, men efter at moderen har modtaget behandling med assisteret reproduktion.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder ikke, hvis
1) moderen inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden end den kvinde, der har givet samtykke efter § 27 eller § 27 a, stk. 1, uden at være separeret eller
2) ---

§ 3 a. Fødes et barn af en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner, registreres ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, når betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt, jf. dog stk. 2. Registrering af medmoderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med barnets fødsel.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis
1) ---
2) moderen inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret eller
3) begge ægtefæller eller registrerede partnere anmoder om, at der rejses sag om faderskab eller medmoderskab.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis ægtefællen eller den registrerede partner er død før barnets fødsel, men efter at moderen har modtaget behandling med assisteret reproduktion, og betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt, jf. dog stk. 4.

§ 3 b. Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en kvinde som medmor til barnet, hvis hun og moderen skriftligt er-

I børneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 7. august 2019, som ændret ved § 7 i lov nr. 962 af 26. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 a, stk. 1, 1. pkt., § 1 a, stk. 3, nr. 1, § 14, stk. 4, og § 20, stk. 5, ændres »§ 27 a, stk. 1,« til: »§ 27 a, stk. 1 eller 3,«.

2. I § 1 a, stk. 1, 2. pkt., § 3 a, stk. 1, 2. pkt., og § 3 b, stk. 1, 2. pkt., ændres »Familieretshuset« til: »personregisterførelsen«, og efter »med« indsættes: »registreringen af«.

3. I § 1 a, stk. 2, indsættes efter »assisteret reproduktion«: »eller er blevet insemineret«.

4. I § 3 a, stk. 1, 1. pkt., ændres »registreres ægtefællen eller partneren som medmor til barnet, når betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt« til: »anses ægtefællen eller partneren som medmor til barnet«.

5. I § 3 a, stk. 2, nr. 2, ændres »separeret eller« til: »separeret,«.

6. I § 3 a, stk. 2, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:
»3) moderen er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt, eller«.

Nr. 3 bliver herefter nr. 4.

7. § 3 a, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis ægtefællen eller den registrerede partner er død inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, jf. dog stk. 4.«

8. I § 3 b, stk. 1, 1. pkt., og § 3 b, stk. 2, udgår », og betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt«.

klærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, og betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt, jf. dog stk. 3. Registreringen af medmoderskabet foretages af Familieretshuset i forbindelse med fødslen.

Stk. 2. Hvis barnet er dødfødt eller dør, før registreringen af barnets fødsel finder sted, kan en kvinde i forbindelse med registreringen af barnets fødsel registreres som medmor til barnet, hvis hun og moderen skriftligt erklærer, at de ønsker hende registreret som medmor, og betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 gælder ikke, hvis
1) moderen inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har været gift eller registreret partner med en anden mand eller kvinde uden at være separeret eller

2) en eller begge parter på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgemål.

§ 8. Moderen skal oplyse, hvem der er eller kan være barnets far. Hun skal endvidere oplyse, om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være blevet til ved denne behandling, og i givet fald oplyse, hvem der har samtykket til behandlingen. 1. og 2. pkt. gælder ikke, hvis stk. 2-4 finder anvendelse.

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Er moderen blevet behandlet med assisteret reproduktion, og er faderskab eller medmoderskab registreret efter kapitel 1 eller 1 a, eller er faderskab eller medmoderskab anerkendt efter barnets fødsel efter § 14, stk. 1, gælder stk. 1 kun, hvis det må anses for væsentligt bestyrket, at barnet ikke er blevet til ved denne behandling.

§ 14. En mand kan anerkende faderskabet til et barn, hvis han og moderen erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Det gælder dog ikke, hvis moderen inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel eller forventede fødsel har været gift eller har haft en registreret partner uden at være separeret. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på en kvindes anerkendelse af medmoderskabet til et barn, hvis betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt.

Stk. 2. En mand, som har haft seksuelt forhold til barnets mor i den periode, hvor hun blev gravid, kan anerkende faderskabet, hvis

1) moderen efter det oplyste i denne periode ikke har haft seksuelt forhold til andre mænd og hun ikke er blevet behandlet med assisteret reproduktion med donorsæd fra en anden mand eller

2) han utvivlsomt er barnets far.

Stk. 3. Har moderen i den periode, hvor hun blev gravid, haft seksuelt forhold til andre mænd, eller er hun blevet behandlet med assisteret reproduktion med donorsæd fra en anden mand, kan en mand anerkende faderskabet, hvis han og moderen erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen

9. I § 3 b, stk. 3, nr. 1, ændres »separeret eller« til: »separeret,«.

10. I § 3 b, stk. 3, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:
»2) moderen er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret med en kendt mands sæd, og betingelserne i § 27 a, stk. 1 eller 3, for at anse denne mand som far er opfyldt, eller«.

Nr. 2 bliver herefter nr. 3.

11. I § 8, stk. 1, 2. pkt., og § 16, 1. pkt., indsættes efter »reproduktion«: », eller om hun er blevet insemineret«, efter »denne behandling« indsættes: »eller insemination«, og efter »behandlingen« indsættes: »eller inseminationen«.

12. I § 8, stk. 4, indsættes efter »reproduktion,«: »eller er hun blevet insemineret,«, og efter »denne behandling« indsættes: »eller insemination«.

13. I § 14, stk. 1, 3. pkt., udgår », hvis betingelserne i § 27 eller § 27 a, stk. 2, er opfyldt«.

14. I § 14, stk. 2, nr. 1, § 14, stk. 3, 1. pkt., § 14, stk. 4, nr. 1, § 14, stk. 5, og § 14, stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »assisteret reproduktion«: »eller insemineret«.

og ansvaret for barnet. Anerkendelsen skal tiltrædes af sagens øvrige parter.

Stk. 4. En mand, der efter § 27, § 27 a, stk. 1, eller § 27 b anses som barnets far, kan anerkende faderskabet, hvis

1) moderen efter det oplyste i den periode, hvor hun blev gravid, ikke har haft seksuelt forhold til andre mænd og hun ikke er blevet behandlet med assisteret reproduktion med donorsæd fra en anden mand eller

2) han utvivlsomt er barnets far.

Stk. 5. En kvinde, der efter § 27 eller § 27 a, stk. 2, anses som barnets medmor, kan anerkende medmoderskabet, hvis moderen efter det oplyste i den periode, hvor hun blev gravid, ikke har haft seksuelt forhold til en mand og hun ikke er blevet behandlet med assisteret reproduktion med samtykke fra andre, jf. §§ 27, 27 a eller 27 b.

Stk. 6. Har moderen i den periode, hvor hun blev gravid, haft seksuelt forhold til en mand, kan en kvinde, der efter § 27 eller § 27 a, stk. 2, anses som barnets medmor, anerkende medmoderskabet, hvis hun og moderen erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Dette gælder også i tilfælde, hvor moderen i den periode, hvor hun blev gravid, er blevet behandlet med assisteret reproduktion, og hvor en anden har givet samtykke til behandlingen og erklæret at ville være far eller medmor til barnet, jf. §§ 27, 27 a eller 27 b. Anerkendelsen skal tiltrædes af sagens øvrige parter.

Stk. 7-10. ---

§ 16. Moderen har pligt til at møde i retten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far, og om hun er blevet behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet kan være blevet til ved denne behandling, og i givet fald hvem der har samtykket til behandlingen. § 8, stk. 2-5, finder tilsvarende anvendelse.

§ 20. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Der kan træffes afgørelse om, at en kvinde er medmor, hvis hun efter § 27 eller § 27 a, stk. 2, anses som medmor til barnet.

Stk. 5. Der kan træffes afgørelse om, at en mand er far, hvis han efter § 27, § 27 a, stk. 1, eller §§ 27 b eller 27 c anses som far til barnet.

15. I § 14, stk. 5, § 14, stk. 6, 1. pkt., og § 20, stk. 4, ændres »§ 27 a, stk. 2,« til: »§ 27 a, stk. 2 eller 4,«.

16. I § 20 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Er et barn blevet til ved assisteret reproduktion eller insemination, kan der træffes afgørelse om, at en mand er far, eller at en kvinde er medmor, hvis det godtgøres, at moderen og manden eller kvinden inden behandlingen med assisteret reproduktion eller inseminationen var enige om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor, selvom betingelserne i §§ 27 og 27 a for at anse manden som far eller kvinden som medmor ikke er opfyldt.«

17. I overskriften til kapitel 5 indsættes efter »assisteret reproduktion«: »og insemination«.

Kapitel 5

Faderskab, medmoderskab og moderskab ved assisteret reproduktion

§ 27. Er en kvinde blevet behandlet med assisteret reproduktion af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke til behandlingen og barnet må antages at være blevet til ved denne, jf. dog § 27 a, stk. 1. Samtykket skal være skriftligt og indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor.

§ 27 a. Er en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, blevet behandlet med assisteret reproduktion med en kendt mands sæd af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar, anses manden som barnets far, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far, jf. dog stk. 2. Ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal have givet skriftligt samtykke til behandlingen.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis de tre parter, der er nævnt i stk. 1, skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal behandles, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

§ 27 b. I situationer, der ikke er omfattet af §§ 27 eller 27 a, anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd

18. I § 27 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Er en kvinde blevet insemineret uden deltagelse af en sundhedsperson, anses hendes ægtefælle, registrerede partner eller partner som barnets far eller medmor, hvis denne har givet samtykke hertil, og barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, jf. dog § 27 a, stk. 3. Samtykket, der skal indeholde en erklæring om, at manden skal være barnets far, eller at kvinden skal være barnets medmor, skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familierets- huset.«

19. I § 27 a, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »Ægtefællen, den registre- rede partner eller partneren« til: »En eventuel ægtefælle eller registreret partner«.

20. I § 27 a indsættes som *stk. 3-5*:

»*Stk. 3.* Er en kvinde, der er gift med en kvinde eller har en registreret partner eller en kvindelig partner, blevet insemineret med en kendt mands sæd uden deltagelse af en sundhedsperson, anses manden som barnets far, hvis han har givet samtykke hertil, barnet må antages at være blevet til ved inseminationen, og manden skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far, jf. dog § 27 a, stk. 4. En eventuel ægtefælle eller registreret partner til den kvinde, der skal insemineres, skal have givet skriftligt samtykke til insemina- tionen.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 3 gælder ikke, hvis de tre parter, der er nævnt i stk. 3, skriftligt erklærer, at ægtefællen, den registrerede partner eller partneren til den kvinde, der skal insemineres, skal være barnets medmor. Herefter anses ægtefællen, den registrerede partner eller partneren som barnets medmor.

Stk. 5. Erklæring og samtykke efter stk. 3 og 4 skal afgives på en blanket, der skal indsendes til Familieretshuset.«

er blevet til ved behandling med assisteret reproduktion af en anden kvinde end hans ægtefælle eller partner, hvis

- 1) den assisterede reproduktion er foretaget af en sundhedsperson eller under en sundhedspersons ansvar,
- 2) han skriftligt har givet samtykke til, at en bestemt kvinde modtager behandlingen,
- 3) barnet må antages at være blevet til ved denne og
- 4) han skriftligt har erklæret, at han skal være barnets far.

§ 27 c. I sager, der ikke er omfattet af §§ 27, 27 a, 27 b eller 28, anses en sæddonor som far til et barn, der med hans sæd er blevet til ved assisteret reproduktion, medmindre sæden er anvendt uden hans viden eller efter hans død.

§ 30. Den kvinde, som føder et barn, der er blevet til ved assisteret reproduktion, anses for mor til barnet.

§ 32 a. ---

Stk. 2. Afgørelser om faderskab og medmoderskab og om genoptagelse af en sag om faderskab og medmoderskab træffes efter bestemmelserne i kapitel 2 og 8-10 i lov om Familieretshuset af Familieretshuset eller familieretten. Dette gælder dog ikke registrering af faderskab efter §§ 1, 2 og 3.

21. I § 27 b indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvis barnet er blevet til ved insemination med sæddonors sæd uden deltagelse af en sundhedsperson.«

22. I § 27 c indsættes efter »assisteret reproduktion«: »eller ved insemination uden deltagelse af en sundhedsperson«.

23. I § 30 udgår »der er blevet til ved assisteret reproduktion,«.

24. Efter kapitel 6 indsættes:

»Kapitel 6 a

Forældre og parter, der har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel

§ 31 a. Bestemmelserne i kapitel 1-6 anvendes med de ændringer, der følger af stk. 2 og 3, på forældre og parter, der efter § 3, stk. 7, i lov om Det Centrale Personregister har gennemført juridisk kønsskifte inden barnets fødsel.

Stk. 2. En part, der er omfattet af stk. 1, har under behandlingen af en sag om faderskab og medmoderskab de rettigheder og pligter, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte. I relation til § 27 a betragtes en mand, der har gennemført et juridisk kønsskifte til kvinde inden barnets fødsel, dog som kvindelig ægtefælle eller kvindelig partner til den kvinde, der skal behandles med assisteret reproduktion eller insemineres.

Stk. 3. En forælder, der er omfattet af stk. 1, anses efter denne lov som barnets far eller medmor ud fra sit køn, der er registreret i CPR på fødselstidspunktet.

§ 31 b. En forælder, der anses for barnets far eller medmor efter § 31 a, stk. 3, har de rettigheder og pligter i forhold til moderskab, faderskab og medmoderskab efter dansk ret, som den pågældende ville have haft efter sit køn inden det juridiske kønsskifte.«

25. § 32 a, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

§ 33 a. Erklæring efter § 2, stk. 1, skal indgives til personregisterføreren ved anvendelse af den digitale løsning, som Kirkeministeriet stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af personregisterføreren, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 2. Anmodning om registrering efter §§ 1 a, 3 a og 3 b, anmodning om indbringelse af en afgørelse for familieretten, anmodning om rejsning eller genoptagelse af sag om faderskab eller medmoderskab efter §§ 4, 5, 6, 6 a og 21-24 og anmodning om anerkendelse af faderskab eller medmoderskab efter § 14 skal indgives til Familieretshuset ved anvendelse af den digitale løsning, som Familieretshuset stiller til rådighed (digital selvbetjening). Erklæringer og anmodninger, der ikke indgives ved digital selvbetjening, afvises af Familieretshuset, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3-5. ---

§ 4. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Et navn kan endvidere ikke tages i medfør af stk. 1, nr. 6, hvis det betegner det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 5. ---

§ 7. ---

Stk. 2. Et efternavn efter stk. 1, nr. 1 og 2, må ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om de i stk. 1 nævnte forhold. Social- og indenrigsministeren kan endvidere fastsætte regler, der for transseksuelle personer gør undtagelse fra bestemmelsen i stk. 2.

§ 13. ---

Stk. 2. Et fornavn må ikke betegne det modsatte køn i forhold til den, der skal bære navnet.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om, at personer, der er transseksuelle eller ganske må ligestilles hermed, ikke er omfattet af forbuddet i stk. 2.

26. I § 33 a, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 2, stk. 1,«: »og § 3 b, stk. 1, og anmodning om registrering af faderskab efter § 1 a«.

27. I § 33 a, stk. 2, 1. pkt., udgår »registrering efter §§ 1 a, 3 a og 3 b, anmodning om«, og efter »§ 14« indsættes: »samt blanket efter § 27, stk. 2, og § 27 a, stk. 3-5,«.

§ 2

I navneloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1815 af 14. september 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»1. pkt. gælder ikke, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.«

2. I § 7, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»1. pkt. gælder ikke, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.«

3. § 7, stk. 3, 2. pkt., ophæves.

4. I § 13, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»1. pkt. gælder ikke, når ansøgeren på en blanket godkendt af Familieretshuset erklærer, at ønsket om navnet er begrundet i en oplevelse af at tilhøre det modsatte køn.«

5. § 13, stk. 3, ophæves.

§ 3

I lov om Familieretshuset, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 7. august 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 962 af 26. juni 2020 og § 1 i lov nr. 969 af 26. juni 2020, foretages følgende ændring:

§ 5. ---

Stk. 2. Følgende sager behandles som udgangspunkt som § 5-sager:

1-3) ---

4) Registrering af faderskab og medmoderskab efter § 1 a, stk. 1, § 3 a, stk. 1, og § 3 b, stk. 1, i børneloven.

5-7) ---

1. § 5, stk. 2, nr. 4, ophæves.

Nr. 5-7 bliver herefter nr. 4-6.

§ 4

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, foretages følgende ændring:

§ 9. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Når barnet er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service, og betingelserne for anbringelse af barnet uden for hjemmet i § 58, stk. 1, i lov om social service er opfyldt, kan adoption efter stk. 2 meddeles plejeforældrene, hvis barnets tilknytning til plejefamilien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst og til barnets relation til sine forældre.

1. I § 9, stk. 4, 1. pkt., ændres »nr. 1-3« til: »nr. 1-4«.

§ 5

I lov om børns forsørgelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 773 af 7. august 2019, foretages følgende ændring:

§ 19. ---

Stk. 2. Endvidere kan der pålægges den, der har eller kan have besvangret en kvinde, eller den, der har givet samtykke til, at en kvinde er behandlet med assisteret reproduktion, hvis barnet må antages at være blevet til ved denne behandling, jf. børnelovens §§ 27 eller 27 a, at udrede bidrag til de ved en abort forvoldte særlige udgifter.

Stk. 3-4. ---

1. I § 19, stk. 2, ændres »behandlet med assisteret reproduktion« til: »er blevet behandlet med assisteret reproduktion eller insemineret«, og efter »behandling« indsættes: »eller insemination«.

§ 6

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021, foretages følgende ændringer:

§ 448 b. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Familieretshuset indbringer en sag eller afgørelse efter børneloven for familieretten i den retskreds, hvor barnets mor har hjemting. Har barnets mor ikke hjemting her i landet, indbringes sagen for familieretten i den retskreds, hvor den, der efter § 17 i børneloven er part i sagen, har hjemting. Er der flere parter, bestemmer Familieretshuset, hvilken familieret sagen skal indbringes for.

Stk. 4-5. ---

1. I § 448 b, stk. 3, 1. pkt., ændres »barnets mor« til: »den, der har født barnet«, og i 2. pkt. ændres »barnets mor« til: »den pågældende«.

§ 456 b. Sag kan indbringes for familieretten her i landet, hvis

- 1) moderen eller barnet har bopæl her,
- 2) ---
- 3) ---

Stk. 2. Sag efter anmodning fra en person, som efter børnelovens § 6 eller § 6 a har ret til at få prøvet, om den pågældende er barnets far eller medmor, kan dog kun indbringes for familieretten her i landet, hvis moderen og barnet har bopæl her.

Stk. 3. ---

§ 456 b. Sag kan indbringes for familieretten her i landet, hvis

- 1) ---
- 2) ---
- 3) faderskabet eller medmoderskabet er registreret efter børnelovens kapitel 1 eller 1 a, anerkendt efter børnelovens §§ 14 eller 19 eller fastslået ved dom.

Stk. 2-3. ---

§ 456 e. Sagens parter er

- 1) ---
- 2) moderen eller hendes dødsbo og
- 3) ---

Stk. 2. ---

§ 456 i. Moderen har pligt til at møde i familieretten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far eller medmor, jf. børnelovens § 16. Reglerne i § 171, stk. 2, nr. 1, og §§ 177-180 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Den eller de personer, som i medfør af § 456 e, stk. 1, nr. 3, er parter i sagen, har pligt til at møde i familieretten og dér afgive forklaring om, hvorvidt de har haft seksuelt forhold til moderen i den periode, hvor hun blev gravid, eller om de i medfør af børnelovens §§ 27, 27 a eller 27 b har samtykket til den assisterede reproduktion. Reglerne i § 171, stk. 2, nr. 1, og §§ 177-180 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. ---

§ 456 m. Retsmøderne foregår for lukkede døre. Efter moderens ønske kan en medarbejder fra kommunen give møde med hende.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved forkyndelse af meddelelse om sagens anlæg og tilsigelser i henhold til § 159 samt af domme optages moderens og barnets navn kun i bekendtgørelsen i Statstidende, såfremt familieretten i særlige tilfælde træffer bestemmelse herom.

Stk. 4. ---

2. I § 456 b, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, ændres »moderen« til: »den, der har født barnet,«.

3. I § 456 b, stk. 1, nr. 3, ændres »dom« til: »afgørelse«.

4. § 456 e, stk. 1, nr. 2, affattes således:
»2) den, der har født barnet, eller vedkommendes dødsbo og«.

5. I § 456 i, stk. 1, 1. pkt., ændres »Moderen« til: »Den, der har født barnet,«.

6. I § 456 i, stk. 2, 1. pkt., ændres »moderen« til: »den, der har født barnet,«, »hun« ændres til: »vedkommende«, og efter »reproduktion« indsættes: »eller inseminationen«.

7. I § 456 m, stk. 1, 2. pkt., ændres »moderens ønske« til: »ønske fra den, der har født barnet,«, og »hende« ændres til: »den pågældende«.

8. I § 456 m, stk. 3, ændres »moderens og barnets navn« til: »navnet på den, der har født barnet, og navnet på barnet«.

§ 7

I lov om Det Centrale Personregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 1297 af 3. september 2020, som ændret ved lov nr. 1834 af 8. december 2020, foretages følgende ændring:

**Dataindholdet i Det Centrale Personregister (CPR),
jf. § 4 er følgende:**

1-6) ---

7) Slægtskabsoplysninger: Oplysning om personnummer på mor, far og børn, angivelse af mor og far i feltet for indehavere af forældremyndigheden over mindreårige og oplysning om delt bopæl efter § 18 a i forældreansvarsloven.

8-18) ---

1. I *bilag 1, nr. 7*, indsættes to steder efter »far«: »eller medmor«.